

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
THAILAND YOUTH
INSTITUTE (TYI)

คู่มือการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่ สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา

คู่มือการขับเคลื่อน

สถานศึกษาปลอดบุหรี่

สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา

DDC 63003

คู่มือการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่

สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา

จัดพิมพ์โดย : กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
88/21 ชั้น 5 อาคาร 11 กรมควบคุมโรค ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0 2590 3851

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไอคอนพริ้นติ้ง
659 ลาดพร้าว 62 แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08 1849 1536, 08 1374 6679 โทร. 0 2933 5581-3

ภาพประกอบ : “Designed by Freepik”

ออกแบบรูปเล่ม : พรเพ็ญ กิจเจริญวงศ์

พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2563

จำนวนที่พิมพ์ : 2,000 เล่ม

คู่มือการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่ สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา ได้ผ่านการตรวจ
ประเมินและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ กรมควบคุมโรคแล้ว
ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2562

คำนำ

คู่มือการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดภัย สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา เป็นการจัดทำแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ที่ร่วมเป็นคณะทำงานจัดทำ และพัฒนามาตรฐานหรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย โดยจัดแบ่ง เนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 นิยามศัพท์ ส่วนที่ 3 สถานศึกษาปลอดภัยสู่การปฏิบัติ และส่วนที่ 4 ความเชื่อมโยงการควบคุมยาสูบในสถานศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปใช้ประกอบการดำเนินการมี 2 กลุ่ม คือ **กลุ่มดำเนินการ** ได้แก่ สถานศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาทุกสังกัดและ**กลุ่มสนับสนุน** ได้แก่ หน่วยงานกำกับดูแลสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่มีสถานศึกษาในสังกัด) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงสาธารณสุข (สสจ. / สคร. / สปคม. / สสอ. / ฯลฯ) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย ตาม 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดภัย และขับเคลื่อนให้เกิดการขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสามารถบูรณาการเชื่อมโยงการดำเนินการของหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้ เช่น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตร ครู D.A.R.E. ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น โรงเรียนศีล 5 กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีต้านภัยยาเสพติด กีฬาสี / กีฬาด้านภัยยาเสพติด ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การป้องกันนักสูบหน้าใหม่ และการป้องกันควบคุมการบริโภคยาสูบในสถานศึกษาต่อไป

กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และ
คณะทำงานจัดทำ คู่มือฯ

พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทสรุปผู้บริหาร	จ
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1.1 สถานการณ์การบริโภคน้ำมัน	2
1.2 การขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดภัย	5
ส่วนที่ 2 นิยามศัพท์	10
ส่วนที่ 3 สถานศึกษาปลอดภัยสู่การปฏิบัติ	14
3.1 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดภัย	15
3.2 การดำเนินการเพื่อ “สถานศึกษาปลอดภัย” แยกรายละเอียดมาตรการ	17
3.3 ข้อเสนอแนะตามแนวทางการดำเนินงานสำคัญ	33
3.4 การเข้าร่วมดำเนินงานและการประเมินเบื้องต้นของสถานศึกษาปลอดภัย	43
3.5 การประเมินเบื้องต้น 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดภัย	44
ส่วนที่ 4 ความเชื่อมโยงการควบคุมภายในสถานศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ	48
4.1 ประเด็นความเชื่อมโยง	49
4.2 ความเชื่อมโยงการควบคุมภายในสถานศึกษา	50
4.3 การดำเนินงานของหน่วยงาน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	51
4.4 บทสรุป	61
ภาคผนวก	62
- ภาคผนวก 1 บันทึกข้อตกลง ประกาศ และคำสั่งต่างๆ	62
- ภาคผนวก 2 มาตรการด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปลอดภัย	79
- ภาคผนวก 3 ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ	83
- ภาคผนวก 4 แบบฟอร์มประกอบการดำเนินการสถานศึกษาปลอดภัย	88
- ภาคผนวก 5 เอกสารประกอบการดำเนินการสถานศึกษาปลอดภัย และการสนับสนุนสื่อ	92
บรรณานุกรม	99
กิตติกรรมประกาศ	102

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทย ปี พ.ศ. 2534 - 2560	2
ภาพที่ 2	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2534 - 2560 จำแนกตามเพศ	3
ภาพที่ 3	อัตราการสูบบุหรี่ ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2534 - 2560 จำแนกตามกลุ่มอายุ	3
ภาพที่ 4	การขับเคลื่อนการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ในภาพรวม ปี พ.ศ. 2548 - 2562	8
ภาพที่ 5	ตัวอย่างการดำเนินการกำหนด และถ่ายทอดนโยบาย	19
ภาพที่ 6	ตัวอย่างการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานสถานศึกษา	23
ภาพที่ 7	ตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	25
ภาพที่ 8	ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร	27
ภาพที่ 9	ตัวอย่างกิจกรรมการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษา ในการขับเคลื่อน “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	28
ภาพที่ 10	ตัวอย่างกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา	30
ภาพที่ 11	ตัวอย่างกิจกรรมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่าง “สถานศึกษากับชุมชนปลอดบุหรี่”	32

สารบัญตาราง

	หน้า
สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และการเข้าร่วมสถานศึกษาปลอดบุหรี่ในภาพรวม	9
- สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2557 – 2562	
- สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ 2557 – 2562	
7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่	15
ข้อเสนอแนะตามแนวทางการดำเนินงานสำคัญ	33
การประเมินเบื้องต้น 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่	44

บทสรุป

สำหรับผู้บริหาร

สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประเทศไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) ในช่วงกว่า 20 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2534 – 2560) อัตราการบริโภคยาสูบบมีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 32 เป็นร้อยละ 19.1 โดยในช่วงแรกมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องอย่างชัดเจน โดยมีอัตราการลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 0.7 ต่อปี แต่ในช่วง 10 ปีหลัง (พ.ศ. 2550 - 2560) อัตราการบริโภคยาสูบบมีแนวโน้มลดลงอย่างช้าๆ และค่อนข้างคงที่ โดยมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.2 ต่อปี และในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2560 อัตราการบริโภคยาสูบในทุกกลุ่มอายุ มีแนวโน้มลดลงยกเว้นในกลุ่มเยาวชน อายุ 15 – 18 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก ร้อยละ 6.44 เป็นร้อยละ 7.77 และในปี พ.ศ. 2560 ยังพบว่า อัตราการสูบบุหรี่ รวมถึงบุหรี่ไฟฟ้า ของเยาวชนในเขตเมืองเพิ่มสูงขึ้น และมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคบุหรี่ไฟฟ้า อันเนื่องมาจากการใช้กลยุทธ์สื่อออนไลน์ (Social Marketing) ของกลุ่มอุตสาหกรรมยาสูบ นอกจากนี้กลุ่มเยาวชน มีอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบ คือ 16.2 ปี ซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา

จากสถานการณ์ข้างต้น การขับเคลื่อนการดำเนินการควบคุมยาสูบเพื่อป้องกันนักสูบหน้าใหม่ การเฝ้าระวังอุตสาหกรรมยาสูบ และการคุ้มครองสุขภาพของผู้ที่ไม่ได้สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่ง ซึ่งการดำเนินการสำคัญที่ผ่านมามีตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และการดำเนินการสู่การปฏิบัติผ่านแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ทั้งสองฉบับ และกฎหมายควบคุมยาสูบ รวมไปถึงการทำข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงาน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาให้ครอบคลุม รวมถึงผลักดัน และบูรณาการ 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ในเกณฑ์การประเมินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้มีการขยายผลการดำเนินงานในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งบุคลากรทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ โดยเฉพาะการดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันแบบบูรณาการ ดังนั้น กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและคณะทำงานจัดทำ และพัฒนามาตรฐานหรือคู่มือหรือหลักสูตร หรือแนวทาง การดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ จึงได้จัดทำ **“คู่มือการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่ สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา”** ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดการขยายผล อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งสามารถบูรณาการ/เชื่อมโยงการดำเนินการของหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย (1) บทนำ (2) นิยามศัพท์ (3) สถานศึกษาปลอดบุหรี่สู่การปฏิบัติ และ (4) ความเชื่อมโยงการควบคุมยาสูบในสถานศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ รวมถึงภาคผนวกที่มีข้อมูลประกอบต่างๆ ที่สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประกอบ หรือปรับใช้ให้เหมาะสมในการดำเนินการได้

ส่วนที่ 1

บทนำ

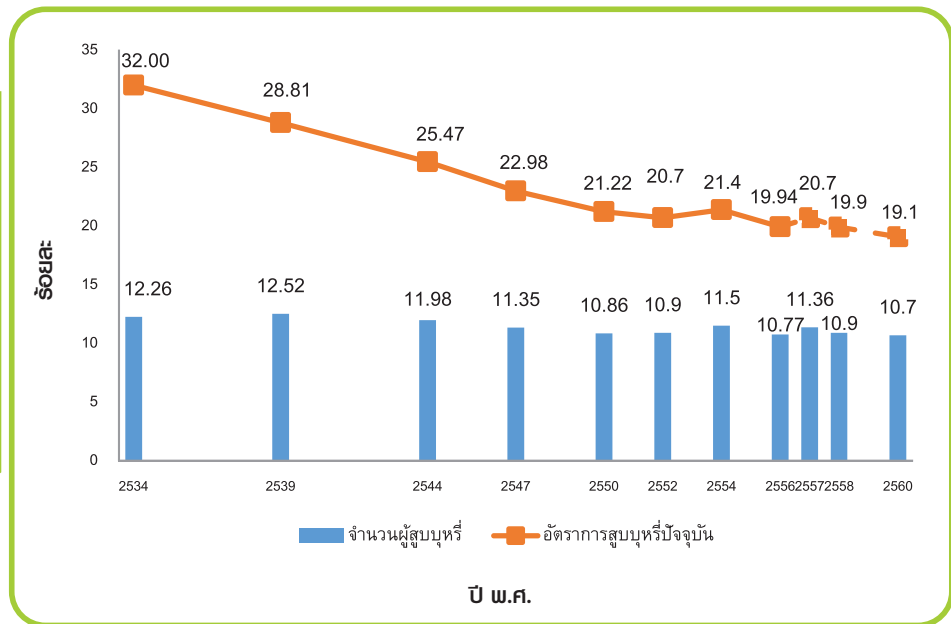

1.1 สถานการณ์การบริโภคยาสูบ

กลุ่มประเทศแถบเอเชียเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินการทางการตลาดของกลุ่มธุรกิจยาสูบในปัจจุบันด้วยกลยุทธ์เชิงรุกและวิธีการใหม่ๆ รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสารอย่างรวดเร็ว เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งเว็บไซต์ และ Social media ฯลฯ ทำให้เพิ่มโอกาสและช่องทางการตลาดรวมถึงกลุ่มเยาวชนยังขาดความเข้าใจ และตระหนักถึงพิษภัยของยาสูบที่ถูกต้อง ส่งผลให้เพิ่มจำนวนผู้บริโภคยาสูบหน้าใหม่ ในส่วนของประเทศไทย แม้ว่าการอัตราการสูบบุหรี่ในช่วง 26 ปี ที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 - 2560 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) จะมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 32 เป็นร้อยละ 19.1 แต่เมื่อมาพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา คือ พ.ศ. 2550 - 2560 ถึงแม้จะมีแนวโน้มลดลงของอัตราการสูบบุหรี่ โดยพบว่าอัตราการบริโภคยาสูบในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 21.22 และอัตราการบริโภคยาสูบในปี พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ 19.10 แต่เป็นอัตราการลดลงที่ไม่คงที่ และมีอัตราการลดลงเพียงร้อยละ 2.12 โดยในปี พ.ศ. 2554 มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 21.4 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2550 ที่มีอัตราการสูบบุหรี่เพียงร้อยละ 21.22 และเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายขององค์การอนามัยโลกที่ให้แต่ละประเทศลดอัตราการสูบบุหรี่ลงร้อยละ 30 ในปี พ.ศ. 2568 และเป้าหมายของประเทศไทย ตามแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 - 2562 ที่กำหนดให้ความชุกการเสพยาสูบของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2562 ไม่เกินร้อยละ 16.7

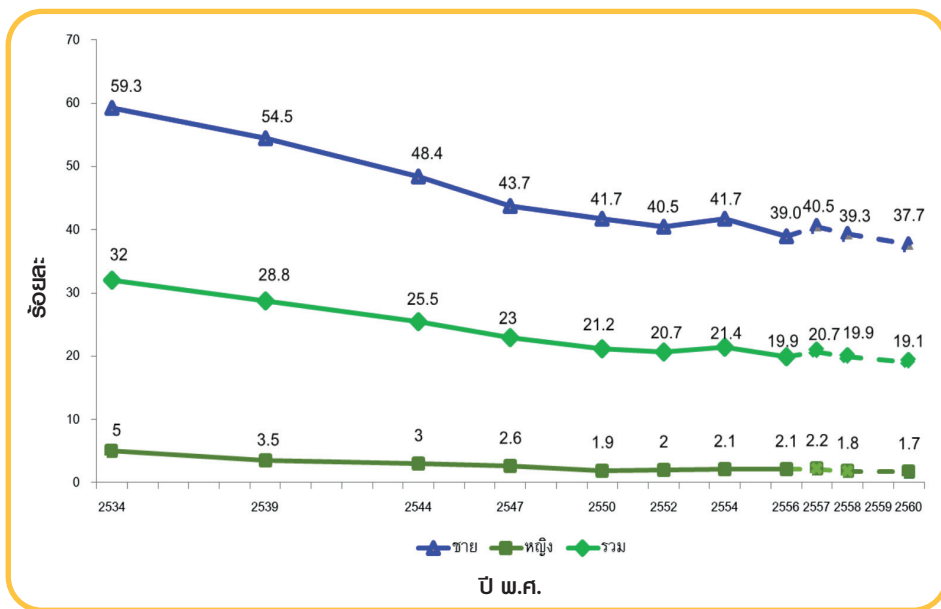
ภาพที่ 1

จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทย ปี พ.ศ. 2534 - 2560 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

- ปี พ.ศ. 2547 - 2560 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรเพศชายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงน้อยกว่าเพศหญิง คือ ร้อยละ 36.42 และ ร้อยละ 66 ซึ่งแสดงถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของเพศชายยากกว่าเพศหญิง
- ปี พ.ศ. 2560 พบว่า มีจำนวนผู้สูบบุหรี่ 10.7 ล้านคน (คิดเป็นร้อยละ 19.1)
- เกือบทุกกลุ่มอายุมีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงจาก ปี พ.ศ. 2560 ยกเว้นกลุ่มอายุ 19 - 24 ปี
- ผู้เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกของผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ คือ อายุ 18.1 ปี มีอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบ คือ 17.8 ปี และกลุ่มเยาวชนมีอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบ 16.2 ปี

ภาพที่
2

อัตราการสูบบุหรี่
ปัจจุบัน
ปี พ.ศ. 2534 - 2560
จำแนกตามเพศ
(สำนักงานสถิติ
แห่งชาติ, 2560)

ภาพที่
3

อัตราการสูบบุหรี่ของ
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป
ปี พ.ศ. 2534 - 2560
จำแนกตามกลุ่มอายุ
(สำนักงานสถิติแห่งชาติ,
2560)

สถานการณ์การบริโภคยาสูบในเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

- อัตราการสูบบุหรี่ของเยาวชนในช่วงปี 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2547 – 2557) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)
 - อัตราการสูบบุหรี่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปี 2557 ร้อยละ 6.58 เป็นร้อยละ 8.25
 - อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลงจาก 18.5 ปี เป็น 18 ปี
- อัตราการสูบบุหรี่ของเยาวชน อายุ 15-19 ปี ในเขตเมือง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)
 - มีอัตราการสูบบุหรี่สูงขึ้น เพศชาย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.7 เป็น 18.9
 - เพศหญิง เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.8 เป็น 1.4
- อัตราการบริโภคยาสูบในกลุ่มเยาวชน อายุ 13-15 ปี (การสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนระดับโลก (Global Youth Tobacco Survey : GYTS, 2558)
 - ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ร้อยละ 14.0
 - เพศชาย ร้อยละ 20.7 เพศหญิง ร้อยละ 7.1
 - โอกาสที่จะเป็นนักสูบหน้าใหม่ ร้อยละ 7.4 ที่ไม่เคยใช้ยาสูบ แต่มีแนวโน้มที่จะใช้ในอนาคต และร้อยละ 4.3 คิดว่าคงมีความสุขหากได้สูบบุหรี่

สถานการณ์การบริโภคยาสูบหรือไฟฟ้าในเด็กและเยาวชน

- สหรัฐอเมริกา (ข้อมูลการสำรวจ National Youth Tobacco Survey (NYTS), 2561)
 - การใช้บุหรี่ไฟฟ้าในนักเรียนมัธยมปลาย พุ่งสูงขึ้นกว่า ร้อยละ 75 เมื่อเทียบกับการสำรวจปี 2560 สอดรับกับยอดจำหน่าย “บุหรี่ไฟฟ้าชนิดใหม่” พุ่งสูงกว่าร้อยละ 132 ตลอดเวลา 5 ปีนับแต่ปี พ.ศ. 2555 - 2560
- ประเทศไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) : เยาวชนอายุ 15-19 ปี ในเขตเมืองมีอัตราการสูบบุหรี่ (รวมการสูบหรือไฟฟ้า) สูงขึ้น
 - เพศชาย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.7 เป็นร้อยละ 18.9
 - เพศหญิง เพิ่มจากร้อยละ 0.8 เป็นร้อยละ 1.4สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ล่าสุดที่สำรวจการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มเยาวชนในเขตเมืองใหญ่ พบ อัตราการใช้บุหรี่ไฟฟ้า สูงถึงกว่าร้อยละ 30 ในนักเรียนมัธยมปลาย
- สำรวจพฤติกรรมบริโภคบุหรี่ไฟฟ้าของเยาวชนในไทย (ผศ.ดร.ศรรัช ลอยสมุทร, 2560)
 - นักเรียนมัธยมปลาย เขตกรุงเทพฯ จำนวน 945 คน พบว่า สูบบุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 30.5
 - ความเชื่อผิดในการบริโภคบุหรี่ไฟฟ้า 4 ข้อ ที่เชื่อว่า 1) มีกลิ่นหอม 2) ปลอดภัย 3) ทันสมัย และ 4) ไม่ทำให้เสพติด
 - นักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 1,155 คน พบว่า สูบบุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 61

ข้อสรุปสถานการณ์การบริโภคยาสูบในเด็กและเยาวชนในประเทศไทย พบว่า

- (1) การเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอยู่ในช่วงของวัยเรียนและวัยรุ่น ซึ่งนักสูบหน้าใหม่เหล่านี้มีแนวโน้มที่จะบริโภคต่อไปในอนาคต เพราะคิดว่าคงมีความสุขหากได้สูบบุหรี่
- (2) อัตราการสูบบุหรี่ของเยาวชนในเขตเมืองยังเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเยาวชนสามารถเข้าถึงข้อมูล หรือการซื้อขายได้ง่าย
- (3) ผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ที่เข้าถึงเยาวชนเพิ่มขึ้น โดยมีรูปแบบใหม่ๆ เช่น บุหรี่ไฟฟ้า บารากูไฟฟ้า POD JUUL และ IQOS เป็นต้น

ปัญหาดังกล่าวเป็นที่มาของการดำเนินการเพื่อป้องกันนักเสพนักสูบรายใหม่ ซึ่งไม่ได้หมายความแต่การป้องกันการสูบบุหรี่มวน (บุหรี่ยีคาแรต / บุหรี่มวนเอง) เท่านั้น แต่รวมถึงการป้องกันการบริโภคยาสูบชนิดอื่นๆ ด้วย ฉะนั้นการมีมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการควบคุม ป้องกันการบริโภคยาสูบ รวมถึงการเฝ้าระวังธุรกิจยาสูบ และการมีระบบที่ช่วยให้ผู้ที่บริโภคยาสูบอยู่เลิกบริโภค ในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น จึงมีความจำเป็นและสำคัญ ซึ่งการดำเนินการต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่นในการร่วมดำเนินการ จึงต้องมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้มีทิศทางเดียวกัน เป็นรูปธรรมต่อเนื่อง และยั่งยืน

1.2 การขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่

จากสถานการณ์การบริโภคยาสูบ จะเห็นได้ว่า วัยเรียนและวัยรุ่นเป็นเป้าหมายที่สำคัญทางการตลาดของกลุ่มอุตสาหกรรมยาสูบ และช่วงอายุของการเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอยู่ในช่วงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งยังคงอยู่ระบบการศึกษา สถานศึกษาจึงเป็นเป้าหมายสำคัญในการดำเนินงานเรื่องผลิตภัณฑ์ยาสูบในการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ ควบคุมการบริโภคยาสูบ และคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ทุกสถานศึกษาต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่ร้อยละ 100 ตามกฎหมาย หมายความว่า ทุกคนที่เข้ามาในบริเวณสถานศึกษา รวมถึงบริเวณทางเข้า – ออกหลัก ของสถานศึกษาในระยะ 5 เมตร ไม่สามารถสูบบุหรี่ได้ โดยไม่มีข้อยกเว้น การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันควบคุมการบริโภคยาสูบในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่นในสถานศึกษา จึงได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

ปี พ.ศ.	กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	กระทรวงศึกษาธิการ
2548	ดำเนินการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ และควบคุมการบริโภคยาสูบในสถานศึกษา โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการณรงค์ประชาสัมพันธ์ ผ่านสำนักงานป้องกันควบคุมโรคภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และช่องทางการสื่อสารต่างๆ	ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยบุหรี่ในการเรียนการสอน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ปี พ.ศ.	กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	กระทรวงศึกษาธิการ
2555	ประสานความร่วมมือในการดำเนินการระหว่างหน่วยงานผ่านแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2555 – 2557 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 1 การป้องกันมิให้เกิดผู้บริโภทยาสูบรายใหม่และการประชุมคณะกรรมการควบคุมยาสูบแห่งชาติ (คบยช.)	รณรงค์ให้ “สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่” ตามกฎหมาย และห้ามสูบบุหรี่ในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ
2556	<ul style="list-style-type: none"> - ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2556 - ร่วมกับ สพฐ. กำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนการดำเนินการให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาปลอดบุหรี่ ครอบคลุมร้อยละ 100 ภายใน 5 ปี (ปี 2561) 	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเป้าหมาย / แจ้างสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) และสถานศึกษาในสังกัด (ระดับมัธยมศึกษา) ร่วมดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่ให้ครอบคลุม ร้อยละ 100 ภายใน 5 ปี (ปี 2561)
2557 ถึง 2559	<ul style="list-style-type: none"> - ขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการ โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ผ่าน <ul style="list-style-type: none"> ➢ แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559–2562 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 2 ป้องกันมิให้เกิดผู้เสพยาสูบรายใหม่ และเฝ้าระวังธุรกิจยาสูบที่มุ่งเป้าไปยังเด็กเยาวชน และนักสูบหน้าใหม่ ➢ การประชุมคณะกรรมการควบคุมยาสูบแห่งชาติ (คบยช.) ➢ 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ - ประสานความร่วมมือ/ผลักดันให้ 7 มาตรการฯ ถูกกำหนดในเกณฑ์การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวฯ - ขยายผลการดำเนินการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(สป. ก.ศธ.) กำหนดให้ 7 มาตรการฯ อยู่ในเกณฑ์การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข (ปี 2559) - แต่งตั้งคณะทำงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา (คำสั่ง ก.ศธ. ที่ สป 332/2559 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2559) - จัดทำฐานข้อมูลระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา (Care And Trace Addiction in School System : CATAS System) (ปี 2559)
2560	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการขยายผลการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ในระดับประถมศึกษาให้ครอบคลุม ร้อยละ 100 ภายในปี 2561 ตามนโยบายของ สพฐ. และตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของ ก.ศธ - สนับสนุนการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และเรื่องที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 - สนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ในระดับจังหวัดทั่วประเทศ ผ่านการดำเนินการจังหวัดปลอดบุหรี่ - ออก พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 เพื่อยกระดับการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากโทษ พิษภัยของผลิตภัณฑ์ยาสูบ และเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ - ขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการ โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ผ่านการประชุมคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ (คบยช.) (คบยช.เดิม) 	<ul style="list-style-type: none"> - สพฐ. กำหนดเป้าหมาย/แจ้าง สพม. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) และสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. ร่วมดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ร้อยละ 100 ภายใน ปี 2561 - ออกมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา (ประกาศ ก.ศธ. ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2560) - แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา (คำสั่ง ก.ศธ. ที่ ศธ 1466/2560 ลงวันที่ 18 กันยายน 2560) - แต่งตั้งคณะทำงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา(คำสั่ง ก.ศธ. ที่ สป 1630/2560 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2560)

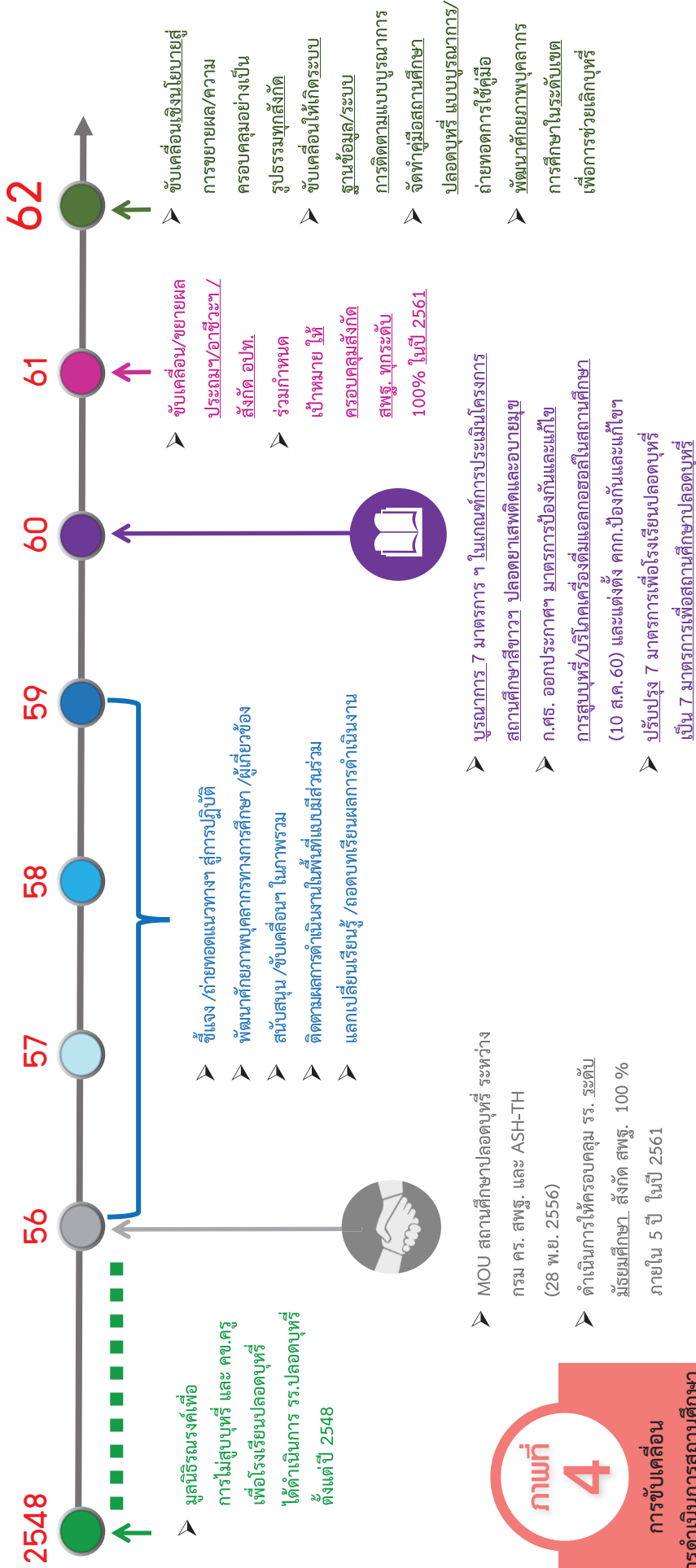
ปี พ.ศ.	กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	กระทรวงศึกษาธิการ
2561	ขยายผลการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	<ul style="list-style-type: none"> - แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ และพัฒนา คู่มือการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (คำสั่ง ก.ศธ. ที่ สป 148/2561 ลงวันที่ 31 มกราคม 2561) - สอศ.ขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และการดำเนินการ สถานศึกษาปลอดบุหรี่ในพื้นที่
2562	<ul style="list-style-type: none"> - ขับเคลื่อน/ขยายผลการดำเนินการฯ สู่ความครอบคลุม ร่วมไปกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัด สอศ. และระดับประถมศึกษา - ขับเคลื่อนเชิงนโยบายให้ทุกหน่วยงานที่มีสถานศึกษา ในสังกัด ดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ตาม 7 มาตรการฯ - จัดทำคู่มือสถานศึกษาปลอดบุหรี่แบบบูรณาการ เพื่อใช้เป็น แนวทางดำเนินการให้สถานศึกษาทุกสังกัด ระดับต่ำกว่า อุดมศึกษาดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ในทิศทางเดียวกัน - ขอความร่วมมือหน่วยงานที่มีสถานศึกษา และที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) สป. ก.ศธ. 2) สพฐ. 3) สอศ. 4) สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.) 5) สภาการศึกษา (สกศ.) 6) ที่ประชุม อธิการบดีแห่งประเทศไทย 7) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) 8) กระทรวงมหาดไทย 9) กระทรวงวัฒนธรรม 10) กระทรวง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 11) กระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา และ 12) กรุงเทพมหานคร ดำเนินการ แจ้างเรื่อง การปฏิเสธการรับการอุปถัมภ์ หรือการสนับสนุน จากธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมยาสูบ ตาม พ.ร.บ.ควบคุม ผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 	<ul style="list-style-type: none"> - สอศ.ขยายผลการดำเนินการสถานศึกษา ปลอดบุหรี่ สู่ความครอบคลุม - สพฐ.แจ้งสถานศึกษาในสังกัดให้การสนับสนุน การกิจด้านสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และ แอลกอฮอล์ (หนังสือ สพฐ. ที่ ศธ 04001/ ว1360 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2562) - แจ้างหน่วยงาน และสถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัดให้ความร่วมมือ เรื่อง การปฏิเสธ การรับการอุปถัมภ์หรือการสนับสนุน จากธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมยาสูบ (หนังสือ ก.ศธ. ที่สป 0235/3609 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562)

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนการดำเนินการสำคัญในภาพรวม ตั้งแต่ ปี 2548 ถึง ปี 2562 ตามภาพที่ 4 ด้านล่าง

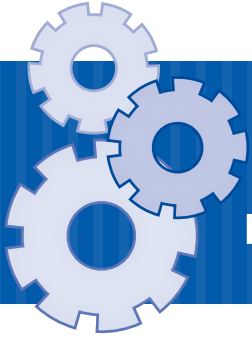
- ส.ยส.ยส. กรม คร. ได้พัฒนาศึกษาศึกษาครู และ
แกนนำ นร. เพื่อขับเคลื่อนการควบคุมยาสูบ
ในสถานศึกษา ใน 8 เขตบริการสุขภาพ /
50 จังหวัด และ กทม. ตั้งแต่ปี 2548

➢ **ขับเคลื่อนการดำเนินงาน รร.
สังกัด กทม.**

ภาพที่ 4
การขับเคลื่อน
การดำเนินการสถานศึกษา
ปลอดบุหรี่ในภาพรวม
ปี 2548 - 2562

- หมายเหตุ :**
- ก.ศร. หมายถึง กระทรวงศึกษาธิการ
 - กรม คร. หมายถึง กรมควบคุมโรค
 - สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - กองงาน หมายถึง กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ส.ยส.ยส.เดิม)
 - อบปท. หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
 - กทม. หมายถึง กรุงเทพมหานคร
 - ASH-TH หมายถึง มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
 - รร. หมายถึง โรงเรียน
 - นร. หมายถึง นักเรียน
 - MOU (Memorandum of Understanding) หมายถึง บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ
 - คช. หมายถึง เครือข่าย

สรุปผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และการเข้าร่วมสถานศึกษาปลอดบุหรี่ในภาพรวม

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีงบประมาณ 2557 - 2562

สถานศึกษา สังกัด สพฐ.	จำนวนสถานศึกษา ทั้งหมด (๓แห่ง)	เป้าหมาย ปี 2561 (ร้อยละสะสม)	จำนวนและร้อยละของสถานศึกษา ที่เข้าร่วมฯ	
			จำนวน (๓แห่ง)	ร้อยละ
ระดับมัธยมศึกษา ¹	2,359	100	2,351	99.66
ระดับประถมศึกษา ²	27,625	100	18,589	67.29
สำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ³	176	100	51	28.98
รวม⁴	30,160	100	20,991	69.60

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ปีงบประมาณ 2561 – 2562

ประเภทของ สถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา ทั้งหมด (๓แห่ง)	จำนวนและร้อยละของสถานศึกษาที่เข้าร่วมฯ	
		จำนวน (๓แห่ง)	ร้อยละ
ภาครัฐ ⁵	429	146	34.03
ภาคเอกชน ⁶	484	49	10.12
รวม⁷	913	195	21.36

¹ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สพฐ. ปีงบประมาณ 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ก.ค. 2561)

² สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2562)

³ สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีงบประมาณ 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ก.ย. 2561)

⁴ กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ปีงบประมาณ 2561-2562 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2562)

⁵ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ส.ค. 2562)

⁶ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ส.ค. 2562)

⁷ กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ปีงบประมาณ 2561-2562 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2562)

ส่วนที่ 2

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ที่กำหนดขึ้น เพื่อให้มีความเข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในคู่มือฯ นี้ ถูกต้องตรงกัน โดยบางคำอ้างอิงความหมายจากพระราชบัญญัติ หรือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ดังนี้

1. นิยามศัพท์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560

“**บุหรี่**” หรือ “**ยาสูบ**” คือ “**ผลิตภัณฑ์ยาสูบ**” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบหรือพืชนิโคทียานาตาแบกุ่ม (Nicotiana tabacum) และให้หมายความรวมถึง ผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบ ซึ่งบริโภคโดยวิธี สูบ ดูด อม เคี้ยว กิน เป่า หรือพ่นเข้าไปในปาก หรือจมูก ทา หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน เช่น บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า บารากู บารากูไฟฟ้า ชิการ์ เป็นต้น

“**เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ**” หมายความว่า ภาวะที่ร่างกายต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นประจำ และตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบ

“**สูบบุหรี่**” หมายความว่า รวมถึง การกระทำใดๆ ซึ่งมีผลทำให้เกิดควัน หรือไอระเหยจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือการครอบครองผลิตภัณฑ์ยาสูบขณะเกิดควันหรือไอระเหย

“**เขตปลอดบุหรี่**” หมายความว่า บริเวณที่ห้ามสูบบุหรี่

“**ผู้ดำเนินการ**” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานที่สาธารณะ สถานที่ทำงาน หรือยานพาหนะ ที่เป็นเขตปลอดบุหรี่

“**สถานที่สาธารณะ**” หมายความว่า สถานที่ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการซื้อเชิญหรือต้องจ่ายค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“**สถานที่ทำงาน**” หมายความว่า สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และสถานประกอบการของเอกชนหรือสถานที่ใดๆ ที่บุคคลใช้ทำงานร่วมกันตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

“**ยานพาหนะ**” หมายความว่า ยานพาหนะสาธารณะ หรือยานพาหนะอื่นใดที่ใช้ในการรับขนส่งบุคคล

2. นิยามศัพท์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

“**สถานศึกษา**” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่างๆ

3. นิยามศัพท์ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

“นักเรียน” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“บิดามารดา” หมายความว่า บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

4. นิยามศัพท์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

5. นิยามศัพท์ ที่กำหนดขึ้นใช้ในคู่มือสถานศึกษาปลอดบุหรี่แบบบูรณาการ

“อาจารย์” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน

“นักศึกษา” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“สถานศึกษาปลอดบุหรี่” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดให้สถานที่ทุกพื้นที่ของสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560
- (2) มีการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ รวมทั้งมีมาตรการเฝ้าระวังการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา และมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เมื่อพบว่ามีการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา

(3) มีการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ และปลูกฝังค่านิยมเพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้
แก่เยาวชน แม้ว่าจะยังมีบุคลากรหรือนักเรียน/นักศึกษาที่ยังเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ก็ตาม แต่บุคคล
เหล่านั้นต้องไม่สูบบุหรี่ในบริเวณเขตสถานศึกษา

“สถานศึกษาปลอดบุหรี่ต้นแบบ” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
ได้ครบถ้วน ทั้ง 7 มาตรการ และผ่านเกณฑ์ประเมินสำหรับสถานศึกษาปลอดบุหรี่ต้นแบบ รวมทั้งมีความพร้อม
ในการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงาน

ส่วนที่ 3

สถานศึกษาปลอดบุหรี่ สู่การปฏิบัติ

การดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ ตามแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดผู้เสพยาสูบรายใหม่และ เฝ้าระวังธุรกิจยาสูบที่มุ่งเป้าไปยังเด็ก เยาวชนและนักสูบหน้าใหม่ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการขับเคลื่อน การดำเนินงานควบคุมยาสูบในเยาวชนและสถานศึกษา ดังนั้น กรมควบคุมโรค โดย กองงานคณะกรรมการควบคุม ผลิตภัณฑ์ยาสูบ (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ เดิม) ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ (เครือข่ายครู เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่) ได้ดำเนินการปรับปรุง 7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ (พัฒนามาจาก 7 มาตรการ เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ของมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ (เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่)) เป็น 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ซึ่งต่อมาได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงรายละเอียด 7 มาตรการฯ ได้แก่ กรมควบคุมโรค โดยกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กระทรวงศึกษาธิการ โดย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน ครอบคลุมถึงสถานศึกษาทุกสังกัด ซึ่งแต่ละมาตรการสามารถปรับให้เข้ากับการดำเนินงานตามบริบท ของแต่ละสถานศึกษาได้

3.1 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ มีแนวทางการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ
มาตรการที่ 1 การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” ของสถานศึกษา	1.1 จัดทำนโยบายสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ เป็นลายลักษณ์อักษร และลงนาม โดยผู้บริหาร 1.2 ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ - ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร - เผยแพร่ นโยบายสู่นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา 1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายผ่านช่องทางที่หลากหลาย
มาตรการที่ 2 การบริหารจัดการใน สถานศึกษาปลอดบุหรี่	2.1 จัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และกำหนดบทบาทหน้าที่ อย่างชัดเจน และประเมินตนเองในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ (รายละเอียด ตามแบบฟอร์มประเมินตนเอง) 2.2 สืบหาข้อมูลการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบ ความต้องการเลิก การพบเห็น การละเมิดการขาย และการสูบบุหรี่ 2.3 ติดตามการดำเนินงาน โดยคณะทำงานหรือคณะกรรมการของสถานศึกษา

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ
มาตรการที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	3.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนด และ ต้องมีการดำเนินงาน ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> 3.1.1 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย และเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่ใน ระยะ 5 เมตร ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออก (หลัก) ของสถานศึกษา 3.1.2 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณภายใน สถานศึกษา (บริเวณนอกอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง) 3.1.3 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทาง เข้า – ออกอาคาร และภายในอาคารสถานที่ ทุกช่องทาง 3.1.4 ไม่มีอุปกรณ์/ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ถึงทรายดับบุหรี่ ฯลฯ 3.1.5 ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน เรื่อง สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ รวมทั้ง มีมาตรการควบคุม ห้ามปราบหรือดำเนินการอื่นใด ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา 3.1.6 เผื่อระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่ รวมถึงการขาย การส่งเสริมการขาย การโฆษณา ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณที่กฎหมายกำหนด 3.1.7 สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนใดๆ จากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ 3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา
มาตรการที่ 4 การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ ในการเรียนการสอน และกิจกรรมนอกหลักสูตร	4.1 วางแผนและกำหนดกิจกรรม เพื่อสอดแทรกเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร 4.2 ถ่ายทอด/สื่อสาร/สอดแทรก/เน้นย้ำ เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ ในรายวิชา และกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร
มาตรการที่ 5 การมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษาในการขับเคลื่อน สถานศึกษาปลอดบุหรี่	5.1 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการเผื่อระวัง ป้องกันเพื่อควบคุมยาสูบ ทั้งบริเวณใน และนอกสถานศึกษา 5.2 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ใน ช่องทางที่หลากหลาย 5.3 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษามีภูมิคุ้มกันในการปกป้องตนเองจากการสูบบุหรี่ 5.4 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาร่วมรณรงค์บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่ และชักชวนให้ คนในบ้านเลิกสูบบุหรี่
มาตรการที่ 6 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่	6.1 มีกระบวนการคัดกรอง ป้องกัน และติดตาม นักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงเพื่อป้องกันการริเริ่มสูบบุหรี่ ของนักเรียน นักศึกษา 6.2 มีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสูบบุหรี่ ของนักเรียน นักศึกษา ที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบ รวมทั้งมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง 6.3 มีกระบวนการส่งต่อนักเรียน นักศึกษาที่สูบบุหรี่ เข้าสู่ระบบบริการเลิกตามความเหมาะสม และติดตามผลของนักเรียน นักศึกษาที่เข้าสู่ระบบบริการอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ
มาตรการที่ 7 การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับชุมชน	7.1 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ร่วมกับชุมชน 7.2 ชี้แจงและขอความร่วมมือร้านค้าในชุมชน ไม่ให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ เยาวชนตามกฎหมายกำหนด 7.3 ผลักดันให้ผู้นำชุมชนกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินงาน “บ้านและชุมชน ปลอดบุหรี่”

*ปรับปรุงล่าสุด เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2562

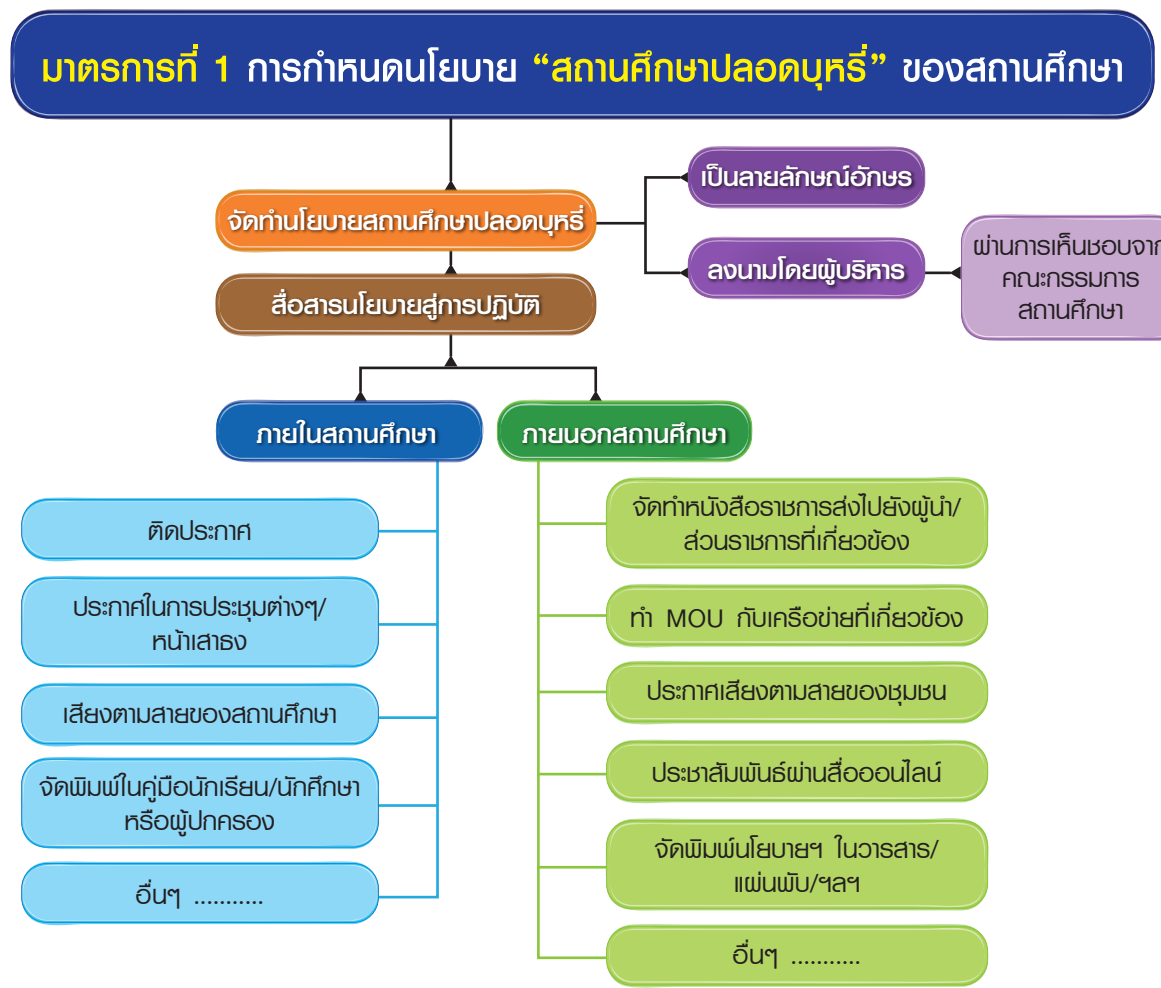
หมายเหตุ : แนวทางการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ของสถานศึกษา หรือพื้นที่ได้ โดยอยู่ภายใต้ 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่

ยกเว้น มาตรการที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้ครบทุกประเด็น

3.2 การดำเนินการเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” แยกรายมาตรการ

➤ มาตรการที่ 1 การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” ของสถานศึกษา

การกำหนดนโยบาย เป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินการ ซึ่งต้องมีการถ่ายทอด และประชาสัมพันธ์ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึง มีความเข้าใจที่ตรงกัน และสามารถปฏิบัติตามได้ ดูแผนภาพตัวอย่างการดำเนินการด้านล่าง

นโยบายสถานศึกษาปลอดบุหรี่

(ชื่อ....สถานศึกษา...)

1. สถานศึกษา/โรงเรียน.....ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
2. สถานศึกษา/โรงเรียน.....เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ทั้งในและนอกเวลาราชการ รวมถึงการเข้ามาใช้สถานที่ของบุคคลภายนอก
3. ผู้บริหารสถานศึกษา/โรงเรียน..... ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน/นักศึกษา ไม่สูบบุหรี่ในสถานศึกษา และขณะที่สวมเครื่องแบบ
4. ห้ามนักเรียน/นักศึกษา สูบบุหรี่ในสถานศึกษา/โรงเรียน และขณะที่สวมเครื่องแบบของสถานศึกษา
5. สถานศึกษา/โรงเรียน..... สอดแทรกและเน้นย้ำ เรื่อง พิษภัยของการสูบบุหรี่ และกลยุทธ์ทางการตลาดในการเรียนการสอนทุกระดับ ทั้งในและนอกหลักสูตร
6. สถานศึกษา/โรงเรียน..... มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างวัฒนธรรมด้านสุขอนามัย ติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถานศึกษา และบริเวณทางเข้า - ออก หลัก
7. สถานศึกษา/โรงเรียน..... สนับสนุนการผลิตสื่อ นวัตกรรม เรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ รวมถึงการวิจัยกิจกรรมเรียนรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพ
8. สถานศึกษา/โรงเรียน..... มีกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในการลด ละ เลิกบุหรี่ โดยการแสดงตัวว่าเป็นผู้สูบบุหรี่ไม่ถือเป็นการความผิด
9. สถานศึกษา/โรงเรียน..... ดำเนินการจัด/ปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่
10. สถานศึกษา/โรงเรียน..... สนับสนุนการพิจารณารับบุคลากร หรือผู้ประกอบการร้านค้า ที่ไม่สูบบุหรี่เข้ามาทำงานในสถานศึกษาเป็นอันดับแรก
11. สถานศึกษา/โรงเรียน..... ปฏิเสธการรับการอุปถัมภ์หรือการสนับสนุน จากธุรกิจหรืออุตสาหกรรมยาสูบ
12. สถานศึกษา/โรงเรียน..... สนับสนุนการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการเฝ้าระวังการสูบบุหรี่ของนักเรียน/นักศึกษา และสร้างค่านิยมไม่สูบบุหรี่

ประกาศ ณ วันที่เดือนพ.ศ.

.....

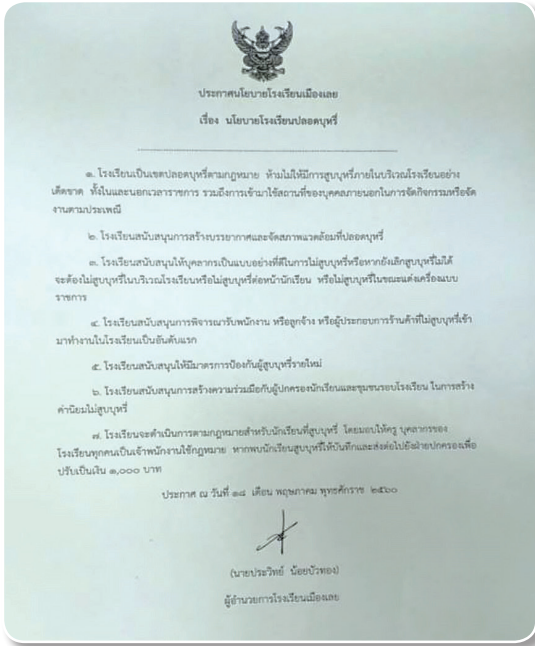
()

ผู้อำนวยการ.....

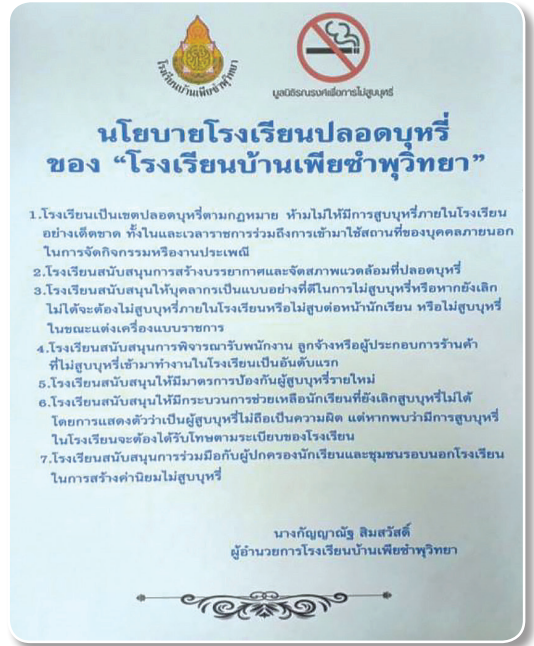

ภาพที่ 5

ตัวอย่างการดำเนินการกำหนด และถ่ายทอดนโยบาย

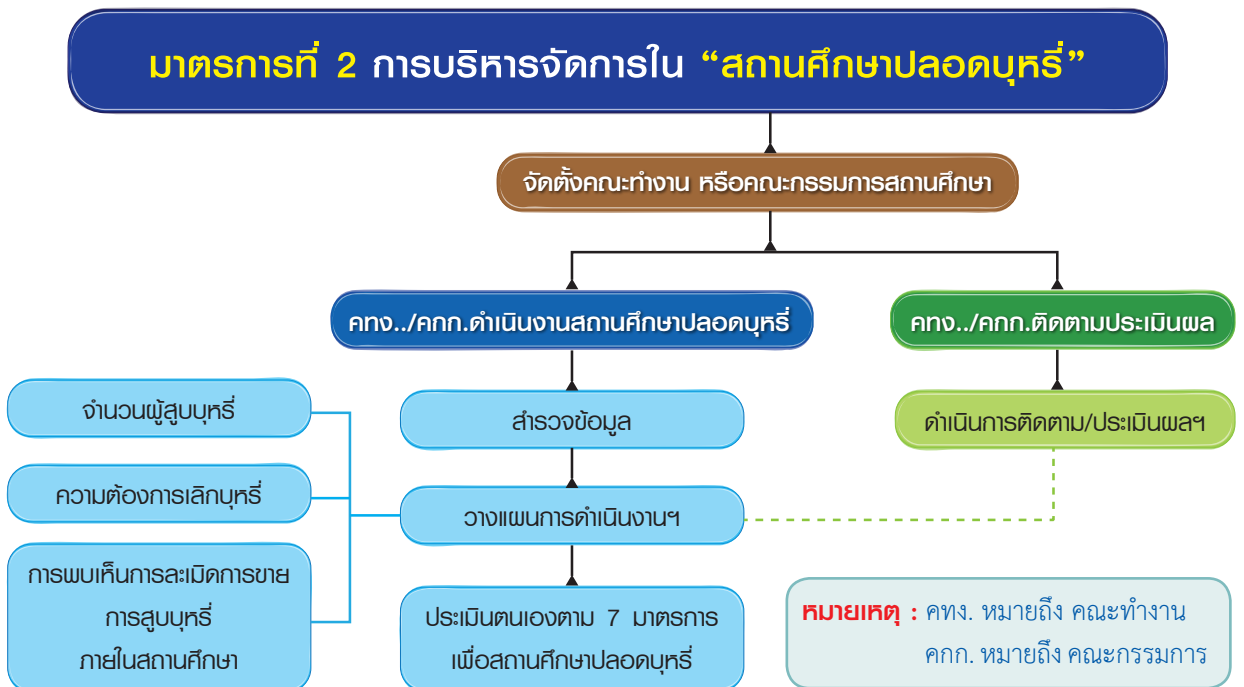
ที่มา : โรงเรียนเมืองเลย จ.เลย

ที่มา : โรงเรียนบ้านเพี้ยช้างพิทยาศาสตร์ จ.เลย

➤ มาตรการที่ 2 การบริหารจัดการใน “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”

การขับเคลื่อนการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ต้องมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน จึงต้องมีการจัดตั้ง คณะทำงานหรือคณะกรรมการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลในการดำเนินงาน และควรมีข้อมูลพื้นฐานในการประเมินสถานการณ์ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินการ และทำให้การแก้ไขปัญหาตรงประเด็นและตรงกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งควรมีการติดตาม/ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบความก้าวหน้า ทบทวนปัญหา/อุปสรรคต่างๆ รวมถึงสิ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานต่อไป **ตั้งแผนภาพตัวอย่างการดำเนินการด้านล่าง**

คำสั่ง สถานศึกษา/โรงเรียน.....
ที่/.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่

เพื่อให้การดำเนินงาน การรณรงค์ ควบคุม ป้องกัน แก้ไขปัญหายาสูบ/บุหรี่ในสถานศึกษา/โรงเรียน..... ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 มาตราที่ 39 (1) ว่าด้วยการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการและสถานศึกษา และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ข้อ 27 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ/ที่ปรึกษา

1. ประธานกรรมการ
2. รองประธานกรรมการ
3. กรรมการ
4. กรรมการ
5. กรรมการ
6. กรรมการและเลขานุการ

(อาจจะประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ผู้ปกครอง หรือเครือข่ายอื่นๆ ในชุมชน)

มีหน้าที่และอำนาจ

1. ขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
2. กำหนดเป้าหมาย กรอบแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่
3. ให้คำปรึกษา ประสานงาน วางแผนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
4. อำนวยการให้การดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์

2. คณะกรรมการดำเนินการ

1. ประธานกรรมการ
2. รองประธานกรรมการ
3. กรรมการ
4. กรรมการ
5. กรรมการ
6. กรรมการและเลขานุการ

(อาจจะประกอบด้วยครู/อาจารย์ แต่ละระดับชั้น นักเรียน/นักศึกษาแกนนำ โดยแต่งตั้งแบบรวมหรือแบ่งตาม 7 มาตรการ)

มีหน้าที่และอำนาจ

1. ดำเนินการเกี่ยวกับสถานศึกษาปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
2. สืบหาข้อมูลการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบ ความต้องการเลิก การพบเห็น การละเมิดการขาย และการสูบบุหรี่
3. กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
4. ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
3. คณะกรรมการติดตาม ประเมินผล
 1. ประธานกรรมการ
 - 2..... รองประธานกรรมการ
 - 3..... กรรมการ
 - 4..... กรรมการ
 - 5..... กรรมการ
 6. กรรมการและเลขานุการ

(อาจจะประกอบด้วยครู/อาจารย์ แต่ละระดับชั้น นักเรียน/นักศึกษาแกนนำ หรือเครือข่ายอื่นๆ ในชุมชน)

มีหน้าที่และอำนาจ

1. ติดตาม ประเมิน และสรุปผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
2. นำเสนอผลการดำเนินงานให้คณะอำนาจการ/ที่ปรึกษา และผู้บริหารรับทราบ
3. เสนอแนะแนวทางการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

()

ผู้อำนวยการ.....

หมายเหตุ

- การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ข้างต้น สามารถปรับเปลี่ยนเป็นแต่งตั้งคณะทำงานฯ ได้ตามความเหมาะสม

คำสั่ง สถานศึกษา/โรงเรียน.....
ที่ /.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่

เพื่อให้การดำเนินงาน การรณรงค์ ควบคุม ป้องกัน แก้ไขปัญหายาสูบ/บุหรี่ในสถานศึกษา/โรงเรียน..... ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 มาตราที่ 39 (1) ว่าด้วยการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการและสถานศึกษาและพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ข้อ 27 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

1. คณะทำงาน

1. ประธานคณะกรรมการ
2. รองประธานคณะกรรมการ
3. คณะทำงาน
4. คณะทำงาน
5. คณะทำงานและเลขานุการ

(อาจจะประกอบด้วยครู/อาจารย์ แต่ละระดับชั้น นักเรียน/นักศึกษาแกนนำ และเครือข่ายในพื้นที่ โดยแต่งตั้งแบบรวมหรือแบ่งตาม 7 มาตรการ)

มีหน้าที่และอำนาจ

1. ขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
2. กำหนดเป้าหมาย กรอบแนวทางการดำเนินการศึกษาปลอดบุหรี่
3. ดำเนินการเกี่ยวกับสถานศึกษาปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
4. สืบรวจข้อมูลการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบ ความต้องการเลิก การพบเห็น การละเมิดการขาย และการสูบบุหรี่
5. วางแผน กำหนดขั้นตอน และกระบวนการ การดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
7. สรุปผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และนำเสนอผลการดำเนินงาน ให้ผู้บริหารรับทราบ

2. คณะติดตามและประเมินผล

1. ประธานคณะติดตามและประเมินผล
2. รองคณะติดตามและประเมินผล
3. คณะติดตามและประเมินผล
4. คณะติดตามและประเมินผล
5. คณะติดตามและประเมินผลและเลขานุการ

(อาจจะประกอบด้วยครู/อาจารย์ แต่ละระดับชั้น นักเรียน/นักศึกษาแกนนำ และเครือข่ายในพื้นที่ โดยแต่งตั้งแบบรวมหรือแบ่งตาม 7 มาตรการ)

มีหน้าที่และอำนาจ

1. ติดตาม ประเมิน และสรุปผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย
2. นำเสนอผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารรับทราบ
3. เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการสถานศึกษาปลอดภัย ให้คณะทำงานฯ และผู้บริหารรับทราบ

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการ.....

ภาพที่ 6 ตัวอย่างการจัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานสถานศึกษา

The image displays six examples of organizational charts for school safety committees and working groups. Each example includes a title, a list of members with their names, titles, and positions, and a list of duties or objectives.

- Example 1 (Ministry of Education):** "คณะกรรมการสถานศึกษา" (School Education Committee). Members include the Director of the Department of Education, various directors, and school principals. Duties include monitoring and evaluating safety work.
- Example 2 (Department of Education, Bangkok):** "คณะกรรมการสถานศึกษา" (School Education Committee). Members include the Director of the Department of Education, various directors, and school principals. Duties include monitoring and evaluating safety work.
- Example 3 (Department of Education, Bangkok):** "คณะกรรมการสถานศึกษา" (School Education Committee). Members include the Director of the Department of Education, various directors, and school principals. Duties include monitoring and evaluating safety work.
- Example 4 (Department of Education, Bangkok):** "คณะกรรมการสถานศึกษา" (School Education Committee). Members include the Director of the Department of Education, various directors, and school principals. Duties include monitoring and evaluating safety work.
- Example 5 (Department of Education, Bangkok):** "คณะกรรมการสถานศึกษา" (School Education Committee). Members include the Director of the Department of Education, various directors, and school principals. Duties include monitoring and evaluating safety work.
- Example 6 (Department of Education, Bangkok):** "คณะกรรมการสถานศึกษา" (School Education Committee). Members include the Director of the Department of Education, various directors, and school principals. Duties include monitoring and evaluating safety work.

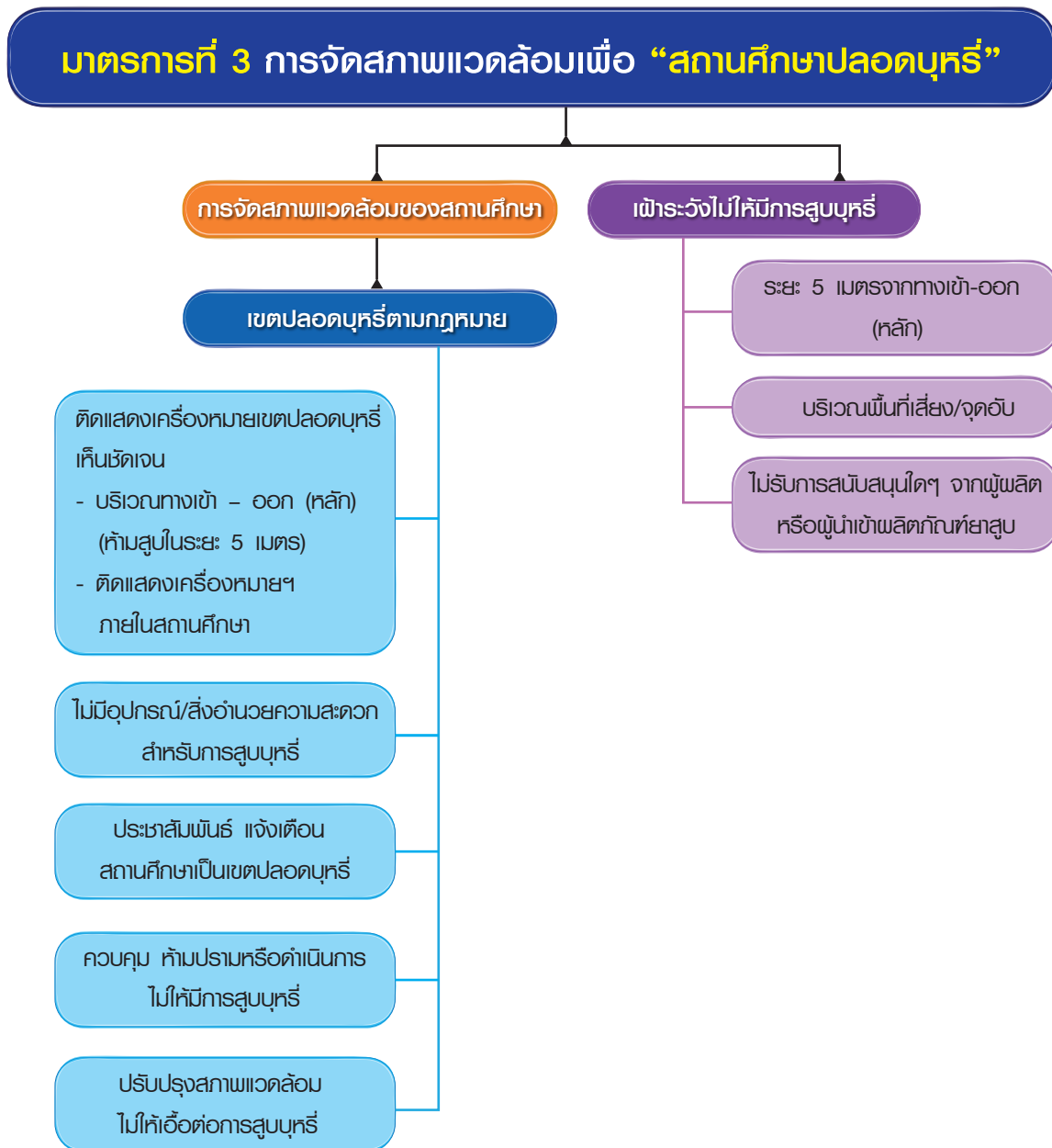
ที่มา : โรงเรียนเมืองเลย จ. เลย

➤ มาตรการที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”

การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง หากเจ้าของสถานที่ (ผู้บริหารสถานศึกษา) ไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ เป็นการกระตุ้นเตือนและเน้นย้ำให้บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน/นักศึกษา ผู้ปกครอง และบุคคลภายนอก ที่เข้ามาใช้สถานที่ของสถานศึกษารับทราบถึงนโยบายของสถานศึกษาในเรื่อง “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” จนเกิดความตระหนักและยังเป็นการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่อีกด้วย

ผังแผนภาพตัวอย่างการดำเนินการด้านล่าง

ที่มา : โรงเรียนคลองขวาง จ.ตราด

ที่มา : โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี

ที่มา : โรงเรียนวัดอุทัยธาราม กรุงเทพมหานคร

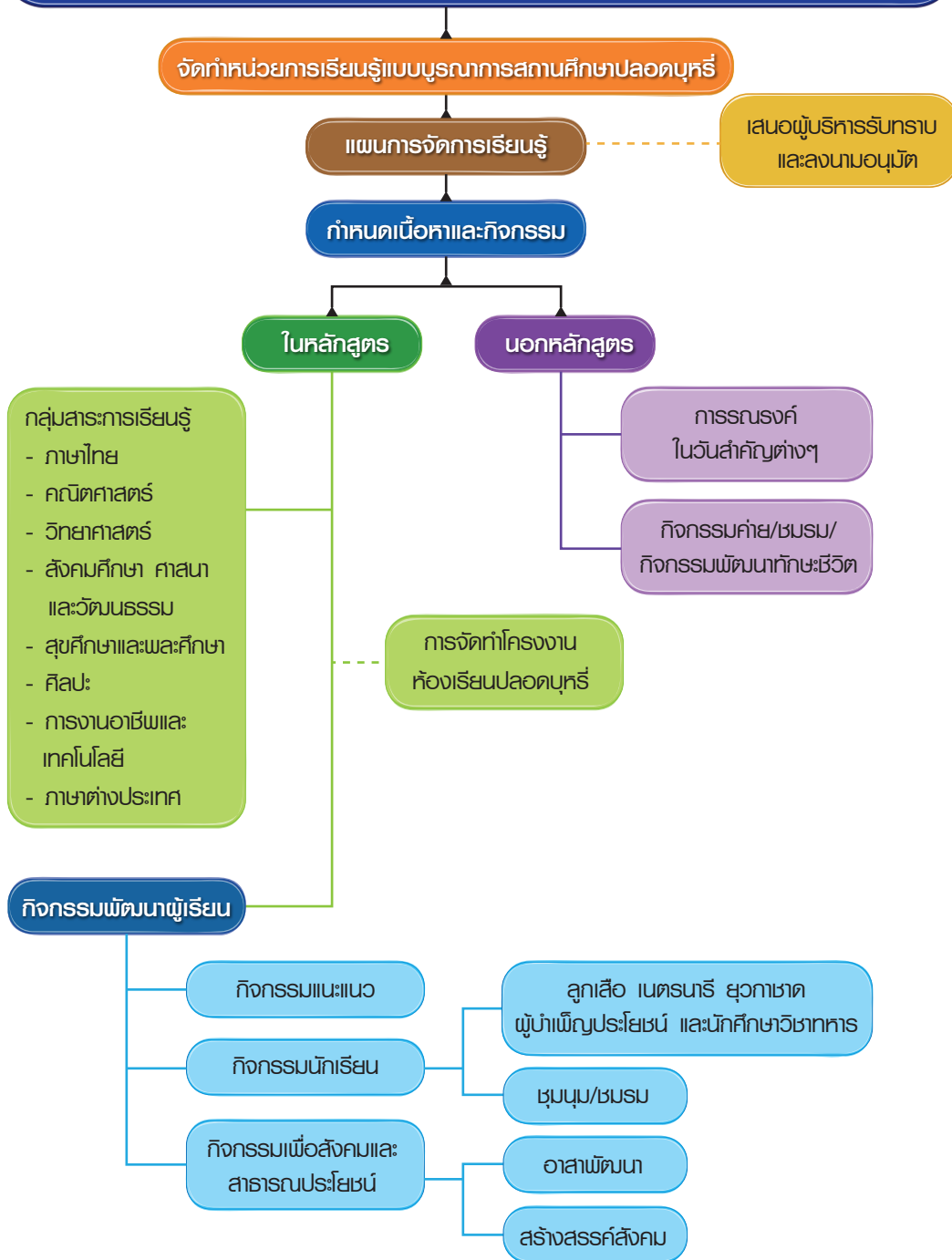
ที่มา : โรงเรียนบ้านในสอย จ. แม่ฮ่องสอน

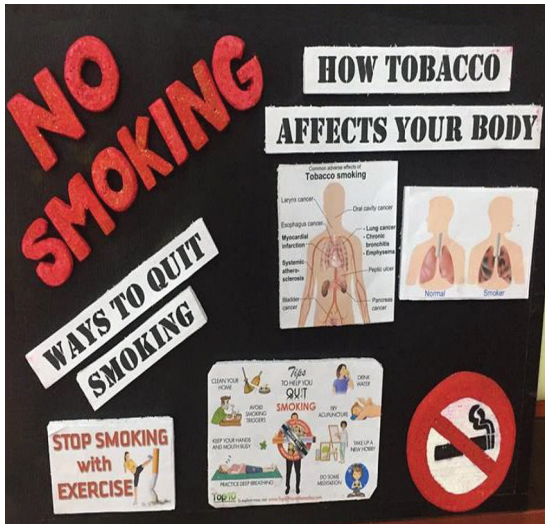
➤ **มาตรการที่ 4 การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร**

การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียนการสอน เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ใช้เป็นแนวทางการผสมผสานความรู้ เรื่อง บุหรี่ให้เข้ากับแต่ละกลุ่มสาระวิชา ประกอบด้วย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน เป็นต้น และควรมีการเสนอแผนการเรียนการสอนต่อผู้บริหาร ให้รับทราบ **ตั้งแผนภาพตัวอย่างการดำเนินการด้านล่าง**

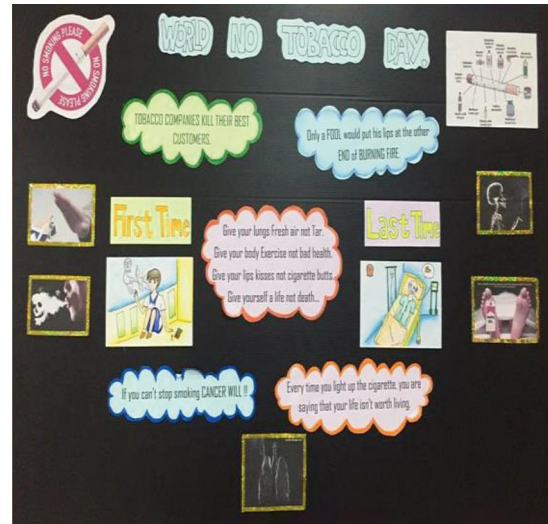

มาตรการที่ 4 การสอดแทรกเรื่องบุรี ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร

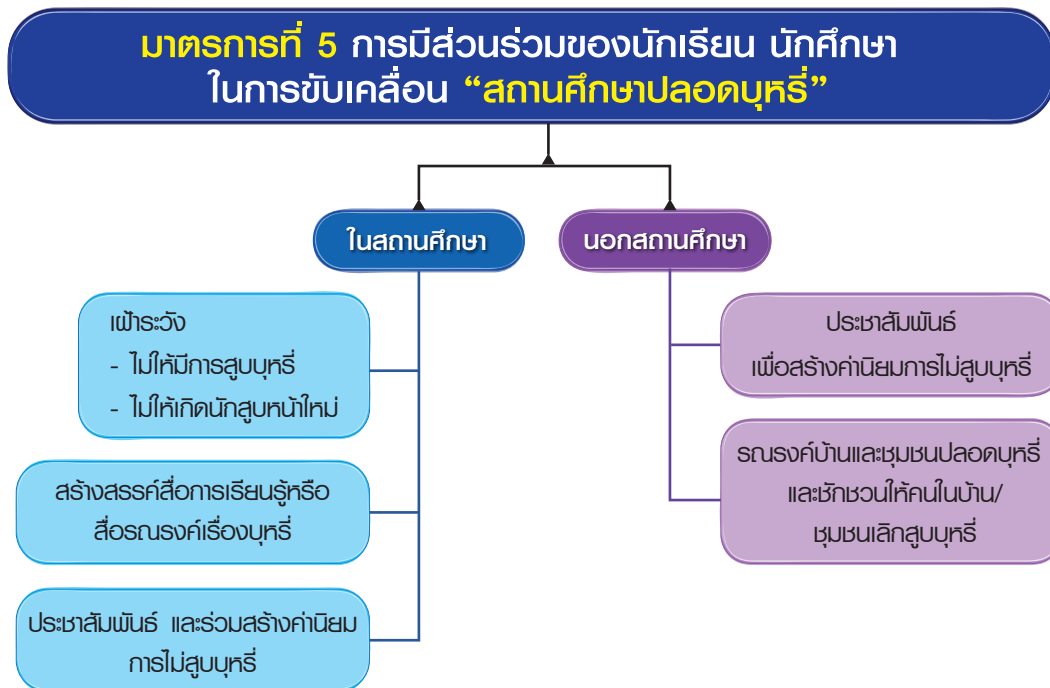
ที่มา : โรงเรียนคลองประทุน จ.ตราด

ที่มา : โรงเรียนคลองขวาง จ.ตราด

➤ มาตรการที่ 5 การมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษา ในการขับเคลื่อน “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”

การมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษา เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เพราะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักและเป้าหมายที่สำคัญในการดำเนินการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ และการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ [ผังแผนภาพตัวอย่างการดำเนินการด้านล่าง](#)

ที่มา : โรงเรียนปะกาชะรัง จ. ปัตตานี

ที่มา : โรงเรียนคลองขวาง จ.ตราด

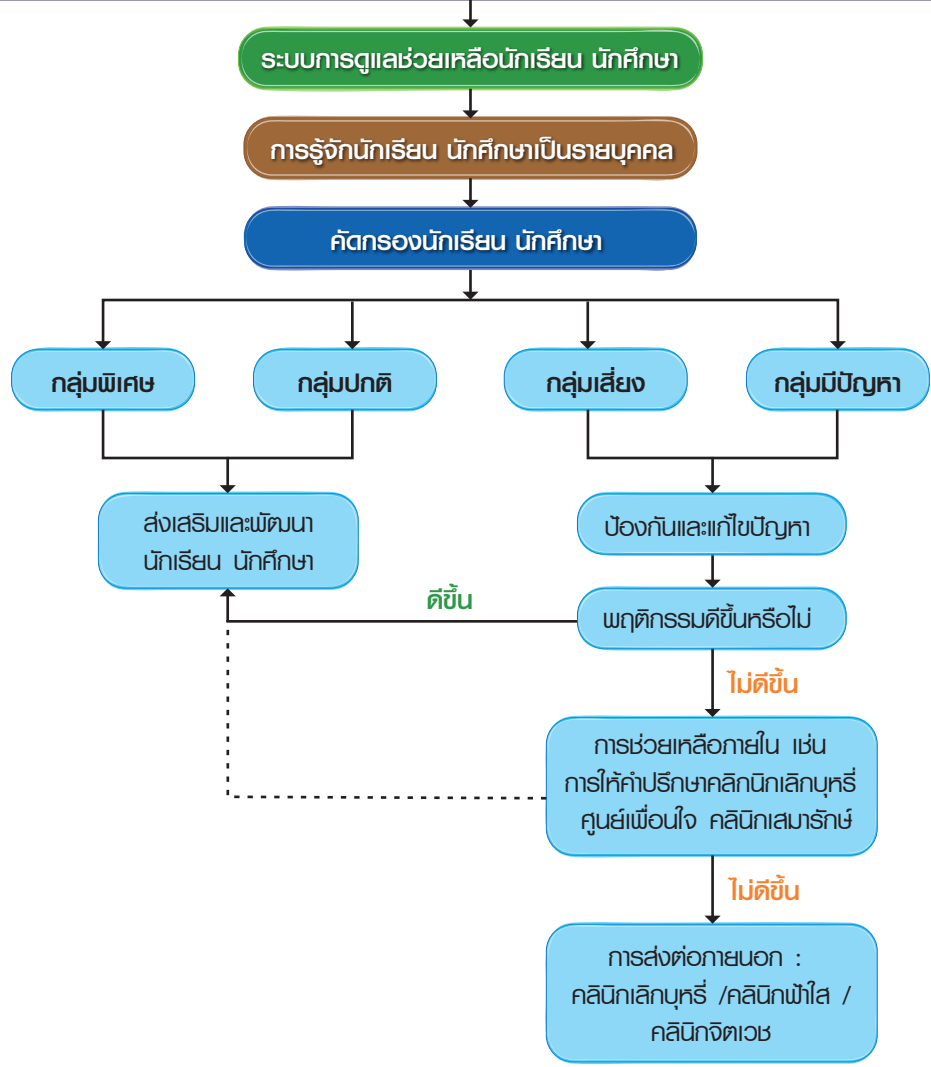
ที่มา : โรงเรียนบ้านคลองนามิตรภาพที่ 201 จ.สุราษฎร์ธานี

➤ มาตรการที่ 6 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่

ครู/อาจารย์มีบทบาทสำคัญในการดูแลช่วยเหลือ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน/นักศึกษา ให้เลิกสูบบุหรี่ จึงต้องมีความพร้อม เปิดใจ และเข้าถึงนักเรียน นักศึกษาที่ตกเป็นเหยื่อเพราะรู้ไม่เท่าทันกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมยาสูบ โดยมีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือ โดยการคัดกรองนักเรียน/นักศึกษา แบ่งเป็นกลุ่ม เพื่อการวางแผนและดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของนักเรียน/นักศึกษา ตั้งแผนภาพตัวอย่างการดำเนินการด้านล่าง

มาตรการที่ 6 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาไม่ให้สูญบุทธิ์

นิยามการแบ่งกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา

1. **กลุ่มปกติ** คือ นักเรียน/นักศึกษาที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของสถานศึกษา อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา
2. **กลุ่มเสี่ยง** คือ นักเรียน/นักศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี
3. **กลุ่มมีปัญหา** คือ นักเรียน/นักศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน
4. **กลุ่มพิเศษ** คือ นักเรียน/นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งสถานศึกษาต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

ตัวอย่างการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา

- **กลุ่มปกติ/กลุ่มพิเศษ :** จัดกิจกรรมรณรงค์ผ่านมุมให้ความรู้ เสี่ยงตามสาย กิจกรรมหน้าเสาธง อบรมแกนนำ และจัดงานวันงดสูบบุหรี่โลก หรือบูรณาการในโครงการ **TO BE NUMBER ONE** เพื่อสร้างความตระหนัก และคอยย้ำเตือนถึงโทษพิษภัยของบุหรี่
- **กลุ่มเสี่ยง :** จัดอบรมให้ความรู้ และย้ำเตือน ถึงโทษพิษภัยของบุหรี่ เพื่อสร้างความตระหนัก และมีการเฝ้าระวังไม่ให้สูบบุหรี่อย่างใกล้ชิด
- **กลุ่มมีปัญหา (สูบบุหรี่) :** สร้างแรงจูงใจในการเลิกบุหรี่ และจัดกิจกรรมบำบัดเพื่อช่วยเลิกสูบบุหรี่ ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ การให้คำปรึกษารายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน และติดตามผลการเลิกบุหรี่

ภาพที่
10

ตัวอย่างกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน/นักศึกษา

ที่มา : โรงเรียนปะกาสะรัง จ.ปัตตานี

ที่มา : โรงเรียนบ้านยูโย จ.ปัตตานี

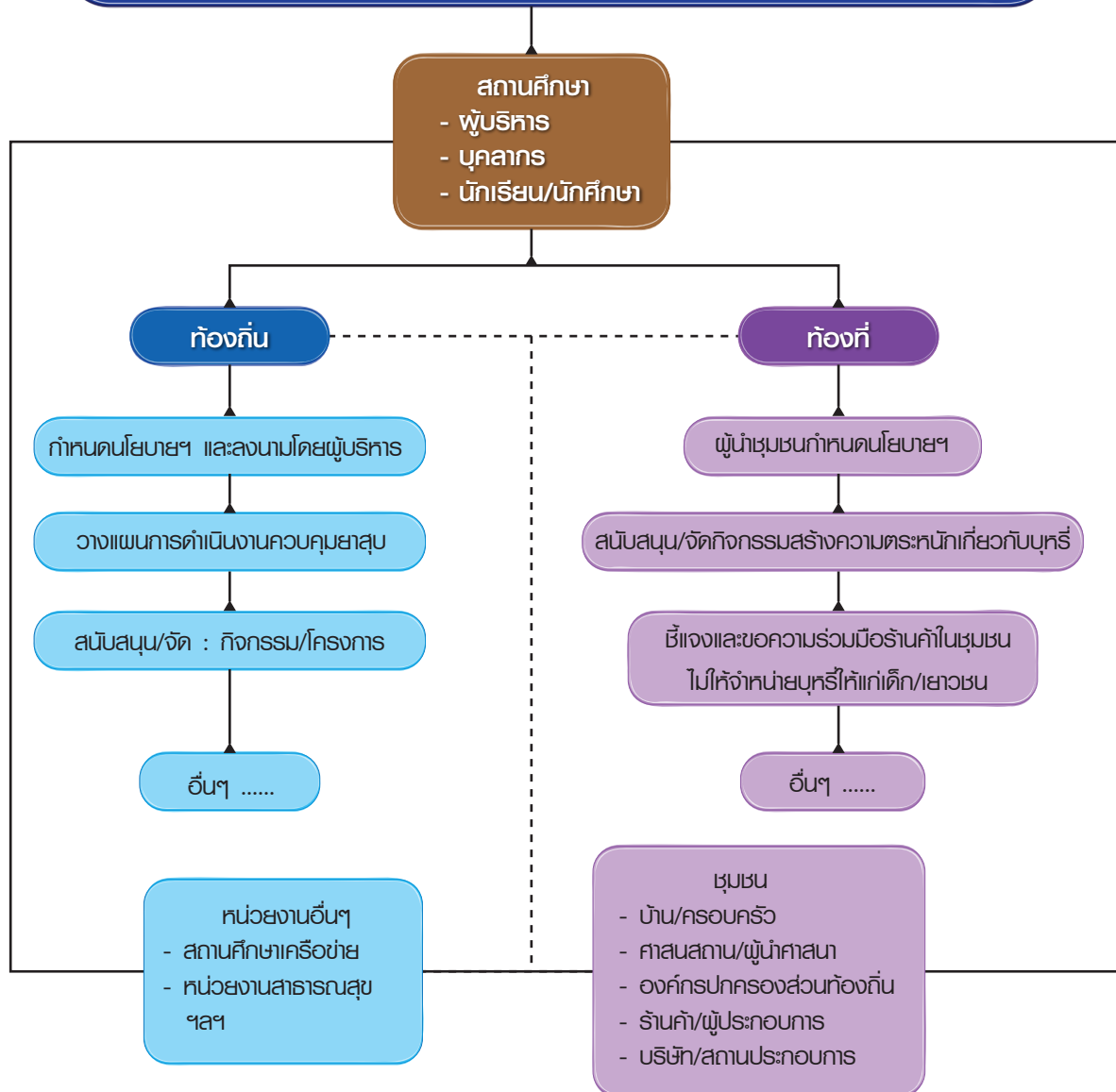
➤ มาตรการที่ 7 การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

การดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ควรมีการจัดกิจกรรมทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาโดยการสร้างการมีส่วนร่วมซึ่งอาจใช้หลัก บวร คือ บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อสร้างชุมชนปลอดบุหรี่ควบคู่กันกับสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เนื่องจากชุมชนมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ และการดำรงชีวิตของนักเรียน/นักศึกษา ถ้ายิ่งเติมไปด้วยค่านิยมที่มองว่าการสูบบุหรี่ คือ “เรื่องปกติ” จะสูบบุหรี่เมื่อไร สูบที่ไหนก็เป็นเรื่องส่วนบุคคล การขายบุหรี่ให้เด็ก เยาวชน เป็นเรื่องที่ไม่ผิดอะไร หรือการใช้ลูกหลานไปซื้อบุหรี่ เป็นวิถีชีวิตปกติของคนในชุมชนแล้ว การหลีกเลี่ยงของนักเรียน/นักศึกษาที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่คงเป็นไปได้ยาก ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชน และเครือข่ายภายในชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งแรกที่ต้องดำเนินการ คือ ผลักดันให้ผู้นำชุมชนมีนโยบายที่เอื้อให้การดำเนินงานเรื่องบุหรี่ด้วยการสนับสนุนของคนในชุมชน **ตั้งแผนภาพตัวอย่างการดำเนินการด้านล่าง**

30

มาตรการที่ 7 การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับชุมชนปลอดภัย” คลักสุด

หมายเหตุ :

ท้องถิ่น¹ หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ทั่วประเทศทุกจังหวัด มี 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการบริหารจัดการไม่เหมือนกับรูปแบบทั่วไป จะมีขึ้นเป็นกรณีๆ ไป ส่วนใหญ่จะเป็นเขตเมืองใหญ่ เช่น เมืองหลวงหรือเมืองท่องเที่ยว ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะใช้รูปแบบทั่วไปมาใช้ในการปกครอง ปัจจุบันมี กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาที่เป็นประเภทนี้

ท้องที่² หมายถึง 1) หมู่บ้าน 2) ตำบล 3) อำเภอและกิ่งอำเภอ

¹ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย. “สรุปข้อมูล อบต. ทั่วประเทศ.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp> 2556.

² พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

ที่มา : โรงเรียนคลองขวาง จ.ตราด

ที่มา : โรงเรียนคลองขวาง จ.ตราด

ที่มา : โรงเรียนปะกาธงรัง จ.ปัตตานี

3.3 ข้อเสนอแนะตามแนวทางการดำเนินงานสำคัญ

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
<p>มาตรการที่ 1 การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดภัย” ของสถานศึกษา</p>	<p>1.1 จัดทำนโยบายสถานศึกษาเป็นเขตปลอดภัย บุหรี่ เป็นลายลักษณ์อักษร และลงนามโดยผู้บริหาร</p>	<p>1.1.1 นโยบายควรครอบคลุมทุกด้าน และสามารถปฏิบัติได้จริง</p> <p>1.1.2 การกำหนดนโยบายของสถานศึกษา อาจมีสาระสำคัญเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2560 ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เรื่อง มาตราการป้องกันและแก้ไขปัญหามั่วสุมและการเล่นแร่แปรธาตุในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการยอมรับและยังยืน</p> <p>1.1.3 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำ และกำหนดนโยบายสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อให้เกิดการยอมรับและยังยืน</p> <p>1.1.3.1 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำ และกำหนดนโยบายสถานศึกษาปลอดภัย โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นเจ้าชองนโยบาย รวมถึงสร้างกระแสสถานศึกษาปลอดภัย โดยมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภายในสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา บุคลากร ผู้ประกอบการ ในสถานศึกษา ฯลฯ - ภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้นำชุมชน สถานีราชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ฯลฯ
<p>1.2 ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร - เผยแพร่ นโยบายสู่นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา 	<p>1.2.1 ติดประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรให้รับทราบอย่างชัดเจน</p> <p>1.2.2 ประกาศในการประชุมต่างๆ หน้าเสาธง เสียงตามสายภายในสถานศึกษา เน้นย้ำเป็นประจำ</p> <p>1.2.3 จัดพิมพ์นโยบายฯ ในคู่มือนักเรียน หรือผู้ปกครอง ฯลฯ ทุกปีการศึกษา</p> <p>1.2.4 ระบุนโยบาย สถานศึกษาเป็นเขตปลอดภัย “ไม่สามารถสูบบุหรี่ภายในสถานศึกษาได้ ในการจัดทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง หรือสัญญาการขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่ในสถานศึกษา หรือ การเข้ามาเป็นผู้ประกอบการในสถานศึกษา ฯลฯ</p>	<p>1.2.1 ติดประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรให้รับทราบอย่างชัดเจน</p> <p>1.2.2 ประกาศในการประชุมต่างๆ หน้าเสาธง เสียงตามสายภายในสถานศึกษา เน้นย้ำเป็นประจำ</p> <p>1.2.3 จัดพิมพ์นโยบายฯ ในคู่มือนักเรียน หรือผู้ปกครอง ฯลฯ ทุกปีการศึกษา</p> <p>1.2.4 ระบุนโยบาย สถานศึกษาเป็นเขตปลอดภัย “ไม่สามารถสูบบุหรี่ภายในสถานศึกษาได้ ในการจัดทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง หรือสัญญาการขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่ในสถานศึกษา หรือ การเข้ามาเป็นผู้ประกอบการในสถานศึกษา ฯลฯ</p>
<p>1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบาย ผ่านช่องทางที่หลากหลาย</p>	<p>1.3.1 จัดทำหนังสือราชการส่งไปยัง ผู้นำชุมชน สถานีราชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ฯลฯ รับทราบ</p> <p>1.3.2 การลงนามร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายฯ (MOU) ระหว่างสถานศึกษา กับผู้นำชุมชน สถานีราชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือสถานศึกษาเครือข่าย</p> <p>1.3.3 ถ่ายทอดนโยบายสถานศึกษาปลอดภัย ผ่านเสียงตามสายของชุมชนรอบสถานศึกษาเป็นประจำ</p> <p>1.3.4 ประชาสัมพันธ์นโยบายสถานศึกษาปลอดภัย ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Facebook เว็บไซต์ของสถานศึกษา</p> <p>1.3.5 จัดพิมพ์นโยบายสถานศึกษาปลอดภัยลงในวารสาร แผ่นพับ ฯลฯ ของสถานศึกษา</p>	<p>1.3.1 จัดทำหนังสือราชการส่งไปยัง ผู้นำชุมชน สถานีราชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ฯลฯ รับทราบ</p> <p>1.3.2 การลงนามร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายฯ (MOU) ระหว่างสถานศึกษา กับผู้นำชุมชน สถานีราชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือสถานศึกษาเครือข่าย</p> <p>1.3.3 ถ่ายทอดนโยบายสถานศึกษาปลอดภัย ผ่านเสียงตามสายของชุมชนรอบสถานศึกษาเป็นประจำ</p> <p>1.3.4 ประชาสัมพันธ์นโยบายสถานศึกษาปลอดภัย ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Facebook เว็บไซต์ของสถานศึกษา</p> <p>1.3.5 จัดพิมพ์นโยบายสถานศึกษาปลอดภัยลงในวารสาร แผ่นพับ ฯลฯ ของสถานศึกษา</p>

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
มาตรการที่ 2 การบริหารจัดการ ในสถานศึกษา ปลอดบุหรี่	2.1 จัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการ สถานศึกษาปลอดบุหรี่ และกำหนดบทบาท หน้าที่อย่างชัดเจน และประเมินตนเอง ในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ (รายละเอียดตามแบบฟอร์มประเมิน ตนเอง)	<p>2.1.1 คณะทำงานหรือคณะกรรมการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และคณะทำงานหรือคณะกรรมการติดตาม/ประเมินผล ควรมีองค์ประกอบของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนฯ ตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง - บุคลากรสาธารณสุข - ตัวแทนองค์กรในชุมชน ฯลฯ - ตัวแทนนักเรียน/นักศึกษา หรือแกนนำนักเรียน/นักศึกษา ในห้องเรียนหรือแผนกศึกษา ในส่วนของสถานศึกษาสีขาว หรือ แกนนำ TO BE NUMBER ONE หรืออื่นที่เกี่ยวข้อง <p>2.1.2 การแต่งตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการฯ ทำได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแต่งตั้งฯ เฉพาะส่วนของการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เป็นองค์รวม หรือแยกมามาตรการ ตาม 7 มาตรการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ หรือ - คณะทำงานหรือคณะกรรมการฯ และคณะกรรมการติดตาม/ประเมินผล เป็นชุดเดียวกับสถานศึกษาสีขาวฯ หรือ TO BE NUMBER ONE หรือ ยาเสพติดฯ หรือชุดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สะดวกในการดำเนินการ แต่มีการระบุเป็น เรื่อง สถานศึกษาปลอดบุหรี่ ไว้ในรายละเอียด เพื่อเป็นการเน้นย้ำ บทบาทหน้าที่ในการดำเนินการศึกษาปลอดบุหรี่
2.2 สำรวจข้อมูลการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบบุหรี่ ความต้องการเลิก การพบเห็นการละเมิดการชาย และ การสูบบุหรี่	การสำรวจหรือการเก็บข้อมูลการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา เช่น <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้สูบบุหรี่ (นักเรียน นักศึกษา บุคลากรของสถานศึกษา และผู้ปกครอง) - ความต้องการเลิกบุหรี่ - การพบเห็นการละเมิดการสูบบุหรี่ ภายในสถานศึกษา ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินสถานการณ์การสูบบุหรี่ และทำให้มองเห็นสภาพปัญหาภายในสถานศึกษา และสามารถ นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนงาน โครงการ หรือกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหาการสูบบุหรี่ของสถานศึกษา รวมทั้งใช้เป็น ข้อมูลการเฝ้าระวังสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจใช้ข้อมูลร่วมกับ CATAS System (Care And Trace Addiction in School System) เป็นระบบสารสนเทศเพื่อดูแล และติดตามการใช้สารเสพติด ในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
2.3 จัดสภาพแวดล้อมการทำงาน โดยคณะทำงานหรือคณะกรรมการของสถานศึกษา		<p>2.3.1 คณะทำงาน/คณะกรรมการดำเนินงานฯ ประเมินตนเองในการดำเนินงานตาม 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่</p> <p>2.3.2 คณะทำงาน/คณะกรรมการติดตาม/ประเมินผลฯ ติดตาม/ประเมินผลการดำเนินงาน 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เพื่อทราบถึงแนวทางการดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และวางแผนการพัฒนาการดำเนินงานต่อไปในอนาคต</p>
มาตรการที่ 3 จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้ เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนด และต้องมีการดำเนินงาน ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย และเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่ในระยะ 5 เมตร ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออก (หลัก) ของสถานศึกษา - มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณภายในสถานศึกษา (บริเวณนอกอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง) - มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออกอาคาร และภายในอาคารสถานที่ทุกช่องทาง - ไม่มีอุปกรณ์/สิ่งอำนวยความสะดวก 		<p>3.1.1 ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และอนุบัญญัติออกตามความพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3.1.2 การติดตั้งเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่บริเวณทางเข้า – ออกหลักของสถานศึกษา และเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่ในระยะ 5 เมตร ต้องเห็นชัดเจนตลอดเวลา</p> <p>3.1.3 ควรมีการติดตั้งเครื่องหมายฯ ภายในสถานศึกษา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาคารเรียน ห้องนั่งเรียน ร้านอาหาร ร้านค้าภายในสถานศึกษา โรงครัว - บ้านพักบุคลากร - จุดรับ - ส่งนักเรียน/นักศึกษา - มุมอับ/จุดเสียงที่เอื้อต่อการสูบบุหรี่ <p>โดยสามารถขอรับสื่อ/เครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ได้ที่ เว็บไซต์มูลนิธิธรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา http://www.smokefreezone.or.th สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานป้องกันควบคุมโรค เขตเมือง และกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค</p> <p>3.1.4 การเฝ้าระวังไม่ให้มีการขาย/สูบบุหรี่ต้องดำเนินการภายในสถานศึกษา และระยะ 5 เมตร บริเวณทางเข้า – ออกหลักของสถานศึกษา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มีผู้รับผิดชอบหรือกระบวนกรรมการสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้เรียน นักศึกษาแก่นำหรืออาสาสมัครจากชมรมต่างๆ ให้ช่วยกันคอยดูแล ตรวจสอบตราและเฝ้าระวัง

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
	<p>สำหรับการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ถังทราย ดับบุหรี่ ฯลฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน เรื่อง สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ รวมถึง มีมาตรการควบคุม ห้ามปรามหรือ ดำเนินการอื่นใด ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ใน สถานศึกษา - ฝ่ายระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่ รวมถึง การขาย การส่งเสริมขาย การโฆษณา ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณที่กฎหมายกำหนด - สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนใดๆ จากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การมีอาสาสมัครหรือแกนนำนักเรียน ในการช่วยกันคอยดูแล ตรวจตราและแจ้งรางวัล ■ นักเรียนทุกคนเป็นผู้ดูแล ตรวจตราและแจ้งรางวัล เช่น นักเรียนตาสับปะรด ■ การติดตั้งกล่องวางจรรยาบรรณที่เสียง/จุดอับ <ul style="list-style-type: none"> - บริเวณต้นหน้าและด้านข้างสถานศึกษา - บริเวณที่จอดรถจักรยานยนต์ของนักเรียน นักศึกษา - จุดรับ - ส่งนักเรียน นักศึกษา - ห้องนำนักเรียน นักศึกษา - หลังอาคารเรียน - ห้องเรียนช่วงเย็นหลังเลิกเรียนไม่ให้มีการสูบบุหรี่ เป็นต้น
3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา		<p>3.2.1 ปรับปรุง/แก้ไข “เครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่” ที่ชำรุด หรือไม่เป็นไปตามกฎหมายฉบับล่าสุด</p> <p>3.2.2 การจัดนิทรรศการรณรงค์ให้ทุกพื้นที่ของสถานศึกษาปลอดบุหรี่</p> <p>3.2.3 การใช้สื่อหรือพจนานุกรมเป็นรูปเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่หรือห้ามสูบบุหรี่ในจุดที่เด่นชัดเพื่อให้เกิดความตระหนัก เช่น แถงคณาจารย์ สถานศึกษา สนับสนุนรางวัล/ค่าแพ่งสถานศึกษา เป็นต้น โดยขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารสถานศึกษาและความเหมาะสมของสถานศึกษา</p> <p>3.2.4 ปรับภูมิทัศน์พื้นที่เสี่ยง/จุดอับ ให้โล่ง เห็นได้ชัดเจน</p>
มาตรการที่ 4 การสอดแทรกเรื่อง	4.1 วางแผนและกำหนดกิจกรรมเพื่อสอดแทรกเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบ	4.1.1 จัดทำแผนการเรียนการสอนที่สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องโทษ พิษภัย ผลกระทบของบุหรี่ รวมทั้งกลยุทธ์ของธุรกิจยาสูบ ทั้งใน และนอกหลักสูตร

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
<p>บุฟฟี่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร</p>	<p>ของบุฟฟี่ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร</p>	<p>4.1.2 เสนอแผนการเรียนการสอนต่อผู้บริหารให้รับทราบ</p> <p>4.1.3 มีการกำหนดกิจกรรมในการเรียนการสอน</p>
<p>4.2 ถ่ายทอดสื่อสาร/สอดแทรก/เน้นย้ำ เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุฟฟี่ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร</p>	<p>4.2.1 การจัดกิจกรรมถ่ายทอด/สอดแทรก/เน้นย้ำ ในแต่ละกลุ่มสาระวิชา ทำได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยสอดแทรกในรูปแบบต่างๆ ตัวอย่างเช่น ละครสั้น ป้ายณรงค์ คลิปเสียง : ภาษาไทย เช่น แต่งกลอนแต่งคำขวัญ คำคม เขียนเรียงความ เขียนบทละคร ละครสั้น และบทความ : ภาษาต่างประเทศ เช่น การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับโทษ พิษภัย และผลกระทบจากสารโคเคน ยาสูบ : วิทยาศาสตร์ เช่น สารพิษในควันบุหรี่ ผลกระทบต่อระบบร่างกายที่เกิดจากการบริโภคยาสูบ : การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยการสร้างสื่อการเรียนรู้เพื่อการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เช่น ออกแบบโปสเตอร์ เว็บไซต์ เป็นต้น - กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี - กิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมวันงดสูบบุหรี่โลก กิจกรรมกีฬาต่อต้านภัยบุหรี่ กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมวันพ่อและแม่แห่งชาติ เป็นต้น <p>4.2.2 การออกแบบแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยนำแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ โดยเน้นการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง รวมทั้งการพัฒนากระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการทำงาน ผ่านกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ ทักษะชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียน นักศึกษา</p> <p>4.2.3 การเรียนการสอนโดยวิทยากรภายนอก เช่น ครูตำรวจ D.A.R.E. บุคลากรสาธารณสุข พระวิทยากร และผู้ที่ได้รับโทษพิษภัย ผลกระทบของการบริโภคยาสูบโดยตรงจากศูนย์ฝึกผู้ต้องขังระยะเร่งด่วนสถานบำบัดผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น</p> <p>4.2.4 การสนับสนุนทุกห้องเรียนมีการจัดทำโครงการห้องเรียนปลอดบุฟฟี่ และเผยแพร่ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น</p>	

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
<p>มาตรการที่ 5 การมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษา ในการขับเคลื่อน สถานศึกษา ปลอดบุหรี่</p>	<p>5.1 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วม ในการเฝ้าระวัง ป้องกันเพื่อควบคุมยาสูบ ทั้งบริเวณใน และนอกสถานศึกษา</p>	<p>5.1.1 มีการพัฒนาศักยภาพนักเรียนแกนนำ/นักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมยาสูบ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมที่สอนน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน ทั้งในและนอกสถานศึกษา และขยายผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่สู่สถานศึกษาใกล้เคียง/เครือข่าย ผลักดันให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถในการเป็นวิทยากรแกนนำ</p> <p>5.1.2 มีการบูรณาการการทำงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ โดยมีนักเรียนแกนนำในกิจกรรมต่างๆ เข้าร่วมในการดำเนินงาน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียน นักศึกษาเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor: YC) - แกนนำ TO BE NUMBER ONE - สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน สภารัตนนักเรียน นักศึกษาวชิรวิทยาทาร ลูกเสือ ยุวกาชาด และเนตรนารี นักเรียน - ด้านส่งเสริมสุขภาพ - นักเรียนแกนนำขับเคลื่อนป้องกันยาเสพติด เป็นต้น
<p>5.2 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ในช่องทางที่ หลากหลาย</p>	<p>มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ในช่องทางที่หลากหลาย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสียงตามสายในสถานศึกษา และชุมชน - การจัดนิทรรศการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - กีฬาด้านภัยบุหรี่ - การเดินรณรงค์รอบสถานศึกษา - การจัดกิจกรรมสัปดาห์ - การรณรงค์ทางสื่อออนไลน์ เช่น Line Facebook Twister เป็นต้น 	
<p>5.3 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา สร้างสรรค์ สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษามีภูมิคุ้มกันในการปกป้อง ตนเองจากการสูบบุหรี่</p>	<p>5.3.1 นักเรียน นักศึกษาร่วมออกแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น คลิปสั้น หนังสั้น การขับเสภา การแต่งเพลงฉายด้านภัยบุหรี่ การแต่งเพลงแปลงโฆษะ ภัยบุหรี่ หนังสั้นตลกปลอดบุหรี่ การวาดภาพ การเขียนป้ายผ้า การจัดทำเกมส์และสื่อรณรงค์ เป็นต้น โดยมีการเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อสร้างทัศนคติที่ต่อการไม่สูบบุหรี่</p> <p>5.3.2 การแข่งขันออกแบบเรื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย เพื่อติด/แสดง และเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น หน้าจอคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การเรียน ที่รองแก้วน้ำกับแขกของสถานศึกษา เป็นต้น</p>	

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
	<p>5.4 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาร่วมแรงร่วมใจ บ้านและชุมชนปลอดภัย และชักชวนให้คนในบ้านเลิกสูบบุหรี่</p>	<p>5.3.3 มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ การสอน และสื่อสำหรับจัดกิจกรรมรณรงค์ เกี่ยวกับบุหรี่ เช่น ป้ายรณรงค์ หนังสือโปสเตอร์ (Pop up) E-book ความรู้ และทุนบุหรี่ยกเลิกเพื่อใช้ รวมถึงมีการจัดทำรายงาน/โครงการ/โครงงาน/การศึกษาค้นคว้าอิสระ</p> <p>การสร้างประสานความร่วมมือการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น</p> <p>5.4.1 การขอความร่วมมือร้านค้ารอบสถานศึกษาไม่จำหน่ายบุหรี่ให้นักเรียน/นักศึกษา</p> <p>5.4.2 การขอความร่วมมือผู้นำชุมชนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานและชุมชนปลอดภัย โดยการชักชวนให้คนในบ้านเลิกสูบบุหรี่ รวมถึงการสร้างตระหนักรู้และค่านิยมในไม่สูบบุหรี่ให้กับเพื่อนๆ ในชุมชน</p>
<p><u>มาตรการที่ 6</u> การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่</p>	<p>6.1 มีกระบวนการคัดกรอง ป้องกัน และติดตาม นักเรียน นักศึกษาในกลุ่มเสี่ยง เพื่อป้องกันการใช้บุหรี่ของนักเรียน นักศึกษา</p>	<p>มีการนำข้อมูลจากมาตรการที่ 2 การบริหารจัดการใน “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” ข้อ 2.2 สสำรวจข้อมูลการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบบุหรี่ ความต้องการเลิกบุหรี่ การพบเห็นการละเมิดการสูบบุหรี่ มาใช้ในการจัดกลุ่มนักเรียน โดยครู/อาจารย์ ที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียน นักศึกษาจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่นๆ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา (สูบบุหรี่) เพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยงที่ไม่สูบ และให้ความช่วยเหลือกลุ่มสูบบุหรี่ที่ต้องการเลิกบุหรี่</p>
	<p>6.2 มีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสูบบุหรี่ของนักเรียน นักศึกษา ที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่ รวมทั้งมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>6.2.1 มีการคัดกรองและประเมินความรุนแรงของการติดยาโคติน เพื่อใช้ไปช่วยให้นักเรียน นักศึกษา ลด ละ เลิกบุหรี่ รวมถึงประเมินกระบวนการในการบำบัดรักษา พิษฟู และติดตาม</p> <p>6.2.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมมือกับสถานศึกษาและเข้าร่วมกระบวนการฯ โดยเฉพาะผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ดูแล กำกับ ติดตาม และให้กำลังใจนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการเลิกบุหรี่</p> <p>6.2.3 ควรใช้กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องบุหรี่ การให้คำปรึกษาทางจิตใจ การใช้สื่อต่างๆ ช่วยในการป้องกันและฟื้นฟู ซึ่งควรใช้กิจกรรม/กระบวนการเชิงบวก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การแนะนำให้เลิกบุหรี่ และสร้างแรงจูงใจ/แรงบันดาลใจในการเลิกบุหรี่ 2) นักเรียน นักศึกษาที่ต้องการเลิกบุหรี่เข้าสู่กระบวนการเลิกบุหรี่/คลินิกเลิกบุหรี่ในสถานศึกษา (ครูที่รับผิดชอบดูแลต่อผ่านการอบรม) ซึ่งสามารถบูรณาการคลินิกเลิกบุหรี่ ร่วมกับคลินิกเสมารักษ์ ศูนย์เพื่อนใจ หรือกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา (Young Counselor)

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
		<p>กระบวนการในการประเมินและวางแผน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การประเมินระดับการติดยาสูบ (Fagerstrom Test for Nicotion Dependence : FIND) และวิเคราะห์สาเหตุของการเสพยาสูบ 2) วางแผนร่วมกับนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ 3) การให้ข้อมูลถึงวิธีการปฏิบัติตน หากมีอาการจากการหยุดสูบบุหรี่ 4) ติดตามดูแลนักเรียน นักศึกษาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อเป็นกำลังใจและช่วยเหลือผ่านพันวิญญูตไปได้ หากเลิกสูบบุหรี่ได้แล้ว ควรส่งเสริมให้เป็นแกนนำในการดูแลช่วยเหลือเพื่อนหรือรุ่นน้องที่ต้องการเลิกบุหรี่
<p>6.3 มีกระบวนการส่งต่อนักเรียน นักศึกษาที่สูบบุหรี่ เข้าสู่ระบบบริการเลิกตามความเหมาะสม และติดตามผลของนักเรียน นักศึกษาที่เข้าสู่ระบบบริการอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>6.3.1 ระบุกระบวนการส่งต่อเพื่อเข้ารับบริการการบำบัดจากผู้เชี่ยวชาญในคลินิกที่ให้บริการเลิกบุหรี่ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - คลินิกเลิกบุหรี่ คลินิกฟ้าใส คลินิกจิตเวช ที่อยู่ภายในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล - กลุ่มเครือข่ายร้านขายยาที่มีเภสัชกรที่คอยให้คำปรึกษาเลิกบุหรี่ - สถานศึกษาเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้บริการบำบัดเลิกบุหรี่ในสถานศึกษา พร้อมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบให้สามารถดำเนินการช่วยเลิกบุหรี่ได้ <p>6.3.2 การติดตามผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน ไม่ให้กลับมาสูบบุหรี่ ซึ่งนอกจากการติดตามผลแล้ว การให้คำปรึกษา และการเสริมแรง/ให้กำลังใจ ช่วยให้นักเรียน นักศึกษามีความตั้งใจบวกต่อการไม่สูบบุหรี่ และไม่กลับไปมีพฤติกรรมสูบบุหรี่อีก โดยมีการติดตามหลายวิธี ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตพฤติกรรม การพบปะพูดคุย - การบันทึกผลผลการลดจำนวน/ระยะเวลาที่หักห้ามใจไม่สูบบุหรี่ สอบถามเพื่อนและผู้ปกครอง - การติดตามทางโทรศัพท์/ไลน์/อีเมล/เฟซบุ๊ก - การให้เพื่อนคอยสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น <p>ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาติดตาม ผู้สำรวจเพื่อป้องกันการกลับไปสูบบุหรี่ อย่างน้อย 6 เดือน หากเลิกบุหรี่สำเร็จ/อย่างถาวร ต้องมีการติดตามอย่างน้อย 1 ปี</p>	<p>กรณีนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการเลิกบุหรี่ที่รีบร้อน ไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้ด้วยตนเอง และเกินขีดความสามารถของสถานศึกษามี</p> <p>6.3.1 ระบุกระบวนการส่งต่อเพื่อเข้ารับบริการการบำบัดจากผู้เชี่ยวชาญในคลินิกที่ให้บริการเลิกบุหรี่ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - คลินิกเลิกบุหรี่ คลินิกฟ้าใส คลินิกจิตเวช ที่อยู่ภายในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล - กลุ่มเครือข่ายร้านขายยาที่มีเภสัชกรที่คอยให้คำปรึกษาเลิกบุหรี่ - สถานศึกษาเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้บริการบำบัดเลิกบุหรี่ในสถานศึกษา พร้อมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบให้สามารถดำเนินการช่วยเลิกบุหรี่ได้ <p>6.3.2 การติดตามผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน ไม่ให้กลับมาสูบบุหรี่ ซึ่งนอกจากการติดตามผลแล้ว การให้คำปรึกษา และการเสริมแรง/ให้กำลังใจ ช่วยให้นักเรียน นักศึกษามีความตั้งใจบวกต่อการไม่สูบบุหรี่ และไม่กลับไปมีพฤติกรรมสูบบุหรี่อีก โดยมีการติดตามหลายวิธี ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตพฤติกรรม การพบปะพูดคุย - การบันทึกผลผลการลดจำนวน/ระยะเวลาที่หักห้ามใจไม่สูบบุหรี่ สอบถามเพื่อนและผู้ปกครอง - การติดตามทางโทรศัพท์/ไลน์/อีเมล/เฟซบุ๊ก - การให้เพื่อนคอยสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น <p>ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาติดตาม ผู้สำรวจเพื่อป้องกันการกลับไปสูบบุหรี่ อย่างน้อย 6 เดือน หากเลิกบุหรี่สำเร็จ/อย่างถาวร ต้องมีการติดตามอย่างน้อย 1 ปี</p>

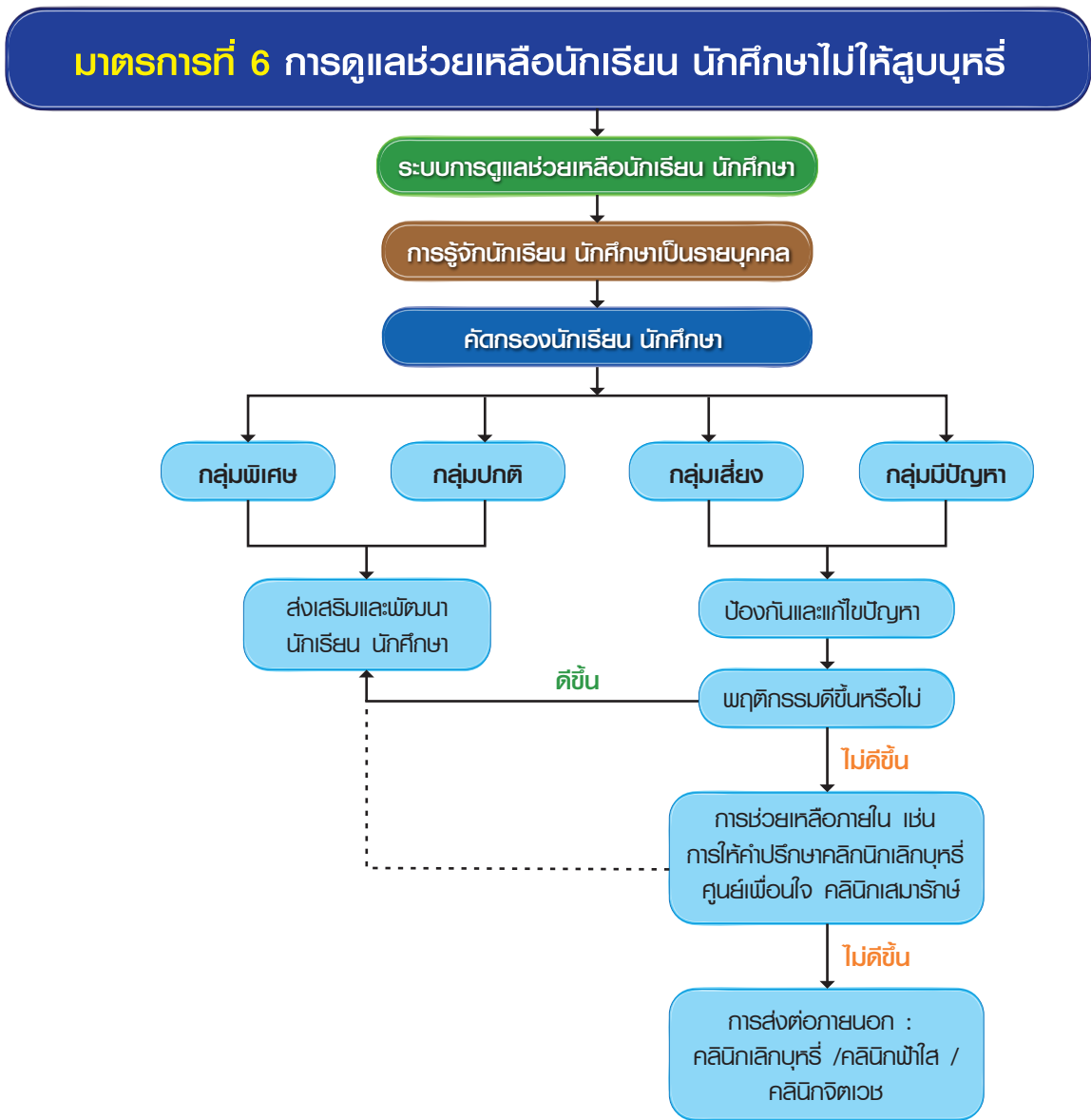
มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
มาตรการที่ 7 การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	7.1 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องโทษพิษภัย และผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาสูบร่วมกับชุมชน	7.1.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา สามารถสอดแทรกความรู้ เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ในวันปฐมนิเทศนักเรียนใหม่และประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองรับทราบ 7.1.2 ประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องโทษ พิษภัยของบุหรี่ ผ่านสื่อความรู้ต่างๆ เช่น แผ่นพับ สติกเกอร์ เป็นต้น 7.1.3 ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา จัดกิจกรรมเดินรณรงค์รอบสถานศึกษา ร่วมกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันงดสูบบุหรี่โลก วันต่อต้านยาเสพติด ฯลฯ 7.1.4 การบูรณาการความรู้เรื่องโทษ พิษภัยของบุหรี่ ร่วมกับกิจกรรมตามงานประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น 7.1.5 นักเรียน นักศึกษา จัดเสียงตามสายให้ความรู้เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ สุขุมชน โดยผ่านสถานีวิทยุ/หอกระจายข่าวของสถานศึกษา หรือสถานีวิทยุ/หอกระจายชุมชน 7.1.6 ครูที่ปรึกษา และบุคลากรทางการศึกษา มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน และสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง และชุมชน พร้อมชักชวนให้ดูแล สอดส่องนักเรียนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาสูบ 7.1.7 ครู บุคลากรทางการศึกษา ครู D.A.R.E. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้นำชุมชน ร่วมกันจัดการอบรม และแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องเกี่ยวกับโทษ พิษภัย และผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาสูบ และกลยุทธ์ต่อต้านยาสูบ ให้คนในชุมชน 7.1.8 ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน (แกนนำ) ร่วมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน การซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า การซ่อมรถยนต์ เป็นต้น
7.2	ชี้แจงและขอความร่วมมือร้านค้าในชุมชนไม่ให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่เยาวชน ตามกฎหมายกำหนด	7.2.1 คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา (แกนนำ) เดินรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ แจกเอกสารแผ่นพับ และสติกเกอร์ รวมทั้งชี้แจง และขอความร่วมมือร้านค้าไม่ให้จำหน่ายบุหรี่ ให้กับเยาวชน ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ตามกฎหมายกำหนด (พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560) 7.2.2 สถานศึกษามีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ระหว่างสถานศึกษาและร้านค้า ไม่จำหน่ายบุหรี่ให้แก่เยาวชน
7.3	ผลักดันให้ผู้นำชุมชนกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินงาน “บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่”	มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถานศึกษากับผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา สถาบันตำรวจ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบายชุมชนปลอดบุหรี่ และแสดงเจตจำนงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560)

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
		<p>7.3.1 มีการนำนโยบายหมู่บ้านศีล 5 มาเป็นมาตรการให้ชุมชนปลอดบุหรี่และสุรา โดยเชิญพระอาจารย์ ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง มาเข้าร่วมกิจกรรมปฎิญาณตนร่วมกับสถานศึกษา</p> <p>7.3.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานในชุมชน เพื่อคอยช่วยสอดส่อง ดูแล บังคับ คอยคุมปัญหายาเสพติดและบุหรี่ในชุมชน</p> <p>7.3.3 การประชุมประจำเดือนหมู่บ้าน ควรมีการกำหนดเรื่องยาเสพติด บุหรี่และเหล้า อยู่ในวาระการประชุมทุกครั้ง เพื่อเป็นการหาแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง</p> <p>7.3.4 สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมบ้านปลอดบุหรี่ เช่น ทำการ์ดวันพ่อ เพื่อชักชวนพ่อให้เลิกสูบบุหรี่ รวมทั้งมีการมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่สามารถทำให้ผู้ปกครองสามารถเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จ</p> <p>7.3.5 ผู้นำชุมชนมีการจัดทำค่ายชุมชนต้านภัยยาเสพติด โดยใช้งบประมาณของชุมชน หรือเครือข่ายที่สนับสนุน เพื่อให้ความรู้ และสร้างความตระหนักเรื่องยาเสพติดให้แก่เยาวชน โดยเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น</p> <p>7.3.6 ผู้นำทางศาสนา (ได้ะอิมม์/พระ/อื่นๆ) มีการสอดแทรกความรู้เรื่องโทษ พิษภัยของบุหรี่ให้ศาสนิกชนทราบ และยึดถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม วันประชุมคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เป็นต้น</p>

3.4 การเข้าร่วมดำเนินงานและการประเมินเบื้องต้นของสถานศึกษาปลอดบุหรี่

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่

สถานศึกษาสามารถติดต่อ/สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 - 12 และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด
- สำนักงานการศึกษา และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
- กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ทีมประเมิน

- ➔ **ทีมประเมินระดับอำเภอ** หมายถึง คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดให้เป็นทีมประเมิน ประกอบด้วย สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชนที่รับผิดชอบ ผู้แทนสถานศึกษาในพื้นที่ ภาควิชาหรือข่ายระดับอำเภอ (ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และอื่นๆ ตามความเหมาะสม
- ➔ **ทีมประเมินระดับจังหวัด** หมายถึง คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดให้เป็นทีมประเมิน ประกอบด้วย สาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ ภาควิชาหรือข่ายระดับจังหวัด และอื่นๆ ตามความเหมาะสม
- ➔ **ทีมประเมินระดับเขตบริการสุขภาพ** หมายถึง คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรค/สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ให้เป็นทีมประเมิน ประกอบด้วยสำนักงานป้องกันควบคุมโรค/สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง หน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางสาธารณสุขจังหวัด ภาควิชาหรือข่ายที่เกี่ยวข้อง และอื่นๆ ตามความเหมาะสม
- ➔ **ทีมประเมินระดับส่วนกลาง** หมายถึง คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งจาก กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค ให้เป็นทีมประเมิน ประกอบด้วย กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ภาควิชาหรือข่ายที่เกี่ยวข้อง และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

3.5 การประเมินเบื้องต้น 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่งข้อมูล/วิธีการตรวจสอบ/เอกสารประกอบ
1. การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” ของสถานศึกษา	1.1 จัดทำนโยบายสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ เป็นลายลักษณ์อักษร และลงนามโดยผู้บริหาร	- เอกสาร/ประกาศ/นโยบายสถานศึกษา เป็นเขตปลอดบุหรี่ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปลอดบุหรี่
	1.2 ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ - ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร - เผยแพร่ นโยบายสู่ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา	- บันทึกรายงานการประชุมต่างๆ - ภาพถ่ายการดำเนินงาน - สุ่มสัมภาษณ์ ครู/บุคลากร/นักเรียน นักศึกษา/ผู้ที่เกี่ยวข้อง/เครือข่าย
	1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายผ่านช่องทางที่หลากหลาย	- คู่มือโรงเรียน/นักเรียน/ผู้ปกครอง รายงานการประชุม บันทึกเสียงตามสาย สื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ เป็นต้น - ติดแสดงนโยบาย ให้เห็นเด่นชัด ภายใน/นอกบริเวณโรงเรียน
	1.4 อื่นๆ (ระบุ).....	
2. การบริหารจัดการใน “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	2.1 จัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และประเมิน	- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน และมีการกำหนด

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่งข้อมูล/วิธีการตรวจสอบ/เอกสารประกอบ
	ตนเองในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ (รายละเอียดตามแบบฟอร์มประเมินตนเอง)	บทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน - เอกสารการประเมินตนเอง
	2.2 สํารวจข้อมูลการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบบุหรี่ ความต้องการเลิก การพบเห็นการละเมิดการขาย และการสูบบุหรี่	- เอกสาร/เครื่องมือ/รายงานการสรุปผลการสำรวจ/กิจกรรม/รายงานการพบการละเมิด - ภาพถ่ายการดำเนินกิจกรรม
	2.3 ติดตามผลการดำเนินงาน โดยคณะทำงานหรือคณะกรรมการของสถานศึกษา	- รายงานการประชุม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง - สรุปผลและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่
	2.4 อื่นๆ (ระบุ).....	
3. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	3.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนด และ ต้องมีการดำเนินการ ดังนี้	
	3.1.1 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย และ เครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่ในระยะ 5 เมตร ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออก (หลัก) ของสถานศึกษา	- ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - การสังเกต
	3.1.2 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณภายในสถานศึกษา (บริเวณนอกอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง)	- ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - การสังเกต
	3.1.3 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออกอาคาร และภายในอาคารสถานที่ ทุกช่องทาง	- ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - การสังเกต
	3.1.4 ไม่มีอุปกรณ์/ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ถังทราย ดับบุหรี่ ฯลฯ	- ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - การสังเกต
	3.1.5 ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน เรื่อง สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ รวมถึงมีมาตรการควบคุม ห้ามปรามหรือดำเนินการอื่นใด ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา	- รายงานการประชุม - รายงาน/เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง - ติดแสดงนโยบาย ให้เห็นเด่นชัดภายใน/นอกบริเวณโรงเรียน
	3.1.6 เผื่อระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่ รวมถึงการขาย การส่งเสริมขาย การโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณที่กฎหมายกำหนด	- เอกสาร/แผนการเผื่อระวัง/ตรวจตรา/การกำหนดเวรการตรวจตรา - ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน
	3.1.7 สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนใดๆ จากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ	- รายงาน/เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง - การสังเกต
	3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา	- ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - การสังเกต
	3.3 อื่นๆ (ระบุ).....	

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่งข้อมูล/วิธีการตรวจสอบ/เอกสารประกอบ
4. การสอดแทรกเรื่อง บุหรี่ในการเรียน การสอนและกิจกรรม นอกหลักสูตร	4.1 วางแผนและกำหนดกิจกรรม เพื่อสอดแทรกเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร	- เอกสาร/แผนการสอนรายวิชา - เอกสาร/แผนการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร
	4.2 ถ่ายทอด/สื่อสาร/สอดแทรก/เน้นย้ำ เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร	- ภาพกิจกรรม/ผลงาน ของนักเรียน/เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง - สุ่มสัมภาษณ์นักเรียน/นักศึกษา อย่างน้อย 10 คน
	4.3 อื่นๆ (ระบุ).....	
5. การมีส่วนร่วมของ นักเรียนนักศึกษา ในการขับเคลื่อน “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	5.1 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกันเพื่อควบคุมยาสูบทั้งบริเวณใน และนอกสถานศึกษา	- รายงานผลการดำเนินงาน/ผลงาน ของนักเรียน นักศึกษา - ภาพถ่ายภาพกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	5.2 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ในช่องทางที่หลากหลาย	- รายงานผลการดำเนินงาน/ผลงาน ของนักเรียน นักศึกษา - ภาพถ่ายภาพกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	5.3 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษามีภูมิคุ้มกัน ในการปกป้องตนเองจากการสูบบุหรี่	- รายงานผลการดำเนินงาน/ผลงาน ของนักเรียน นักศึกษา - ภาพถ่ายภาพกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	5.4 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาร่วมรณรงค์บ้านและชุมชน ปลอดบุหรี่ และชักชวนให้คนในบ้านเลิกสูบบุหรี่	- รายงานผลการดำเนินงาน/ผลงาน ของนักเรียน นักศึกษา - ภาพถ่ายภาพกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	5.5 อื่นๆ (ระบุ).....	
6. การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นักศึกษาไม่ใช้ สูบบุหรี่	6.1 มีกระบวนการคัดกรอง ป้องกัน และติดตาม นักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยง เพื่อป้องกันการริเริ่มสูบบุหรี่ ของนักเรียน นักศึกษา	- เอกสารขั้นตอน/กระบวนการ การป้องกัน คัดกรอง และติดตาม นักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยง - เอกสาร/รายงานผลการป้องกัน คัดกรอง และติดตามนักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยง - ภาพถ่ายภาพกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน	แหล่งข้อมูล/วิธีการตรวจสอบ/เอกสารประกอบ
	6.2 มีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน นักศึกษา ที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่ รวมทั้งมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดูแล ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา เพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาที่สูบบุหรี่ - รายงานการติดตามผล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม - สุ่มสัมภาษณ์นักเรียน นักศึกษา “กลุ่มเสี่ยง และ/หรือ ที่สูบบุหรี่”
	6.3 มีกระบวนการส่งต่อนักเรียน นักศึกษาที่สูบบุหรี่ เข้าสู่ระบบบริการเลิกตามความเหมาะสม และติดตามผลของนักเรียน นักศึกษาที่เข้าสู่ระบบบริการอย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการส่งต่อนักเรียน/ นักศึกษาที่สูบบุหรี่เข้าสู่ ขั้นตอน/ กระบวนการ/ระบบบริการ เลิกสูบบุหรี่ - รายงานการติดตามผลการเลิกสูบบุหรี่ - สุ่มสัมภาษณ์นักเรียน นักศึกษา “กลุ่มเสี่ยง และ/หรือ ที่สูบบุหรี่”
	6.4 อื่นๆ (ระบุ).....	
7. การมีกิจกรรมร่วมกับระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	7.1 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่อง โทษ พิษภัย และผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาสูบร่วมกับชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดำเนินงาน - ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	7.2 ชี้แจงและขอความร่วมมือร้านค้าในชุมชน ไม่ให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่เยาวชน ตามกฎหมายกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดำเนินงาน - ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง - สุ่มสัมภาษณ์ร้านค้าในชุมชน/รอบสถานศึกษา
	7.3 ผลักดันให้ผู้นำชุมชนกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินงาน “บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่”	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดำเนินงาน - ภาพถ่ายกิจกรรม/การดำเนินงาน - เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง - สุ่มสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชน/รอบสถานศึกษา
	7.4 อื่นๆ (ระบุ).....	

ส่วนที่ 4

ความเชื่อมโยง การควบคุมยาสูบใน สถานศึกษาของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

ความเชื่อมโยงการควบคุมยาสูบในสถานศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติ

การดำเนินการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ การช่วยเหลือ หรือการควบคุมและป้องกันผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ หรือแม้กระทั่งกลยุทธ์ทางการตลาดที่ดึงดูดใจกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนนั้น ต้องให้ความสำคัญในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เนื่องจากเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระบบการศึกษา ซึ่งมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ดังนั้นการดำเนินงาน 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ให้เกิดประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องเชื่อมโยงกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงาน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมอนามัย โครงการ TO BE NUMBER ONE สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย มูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ (เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่) สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ฯลฯ เพื่อไม่ให้เป็นการเพิ่มภาระในการดำเนินงานให้กับสถานศึกษา โดยมีความเชื่อมโยงประเด็นการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลัก ดังนี้

4.1 ประเด็นความเชื่อมโยง

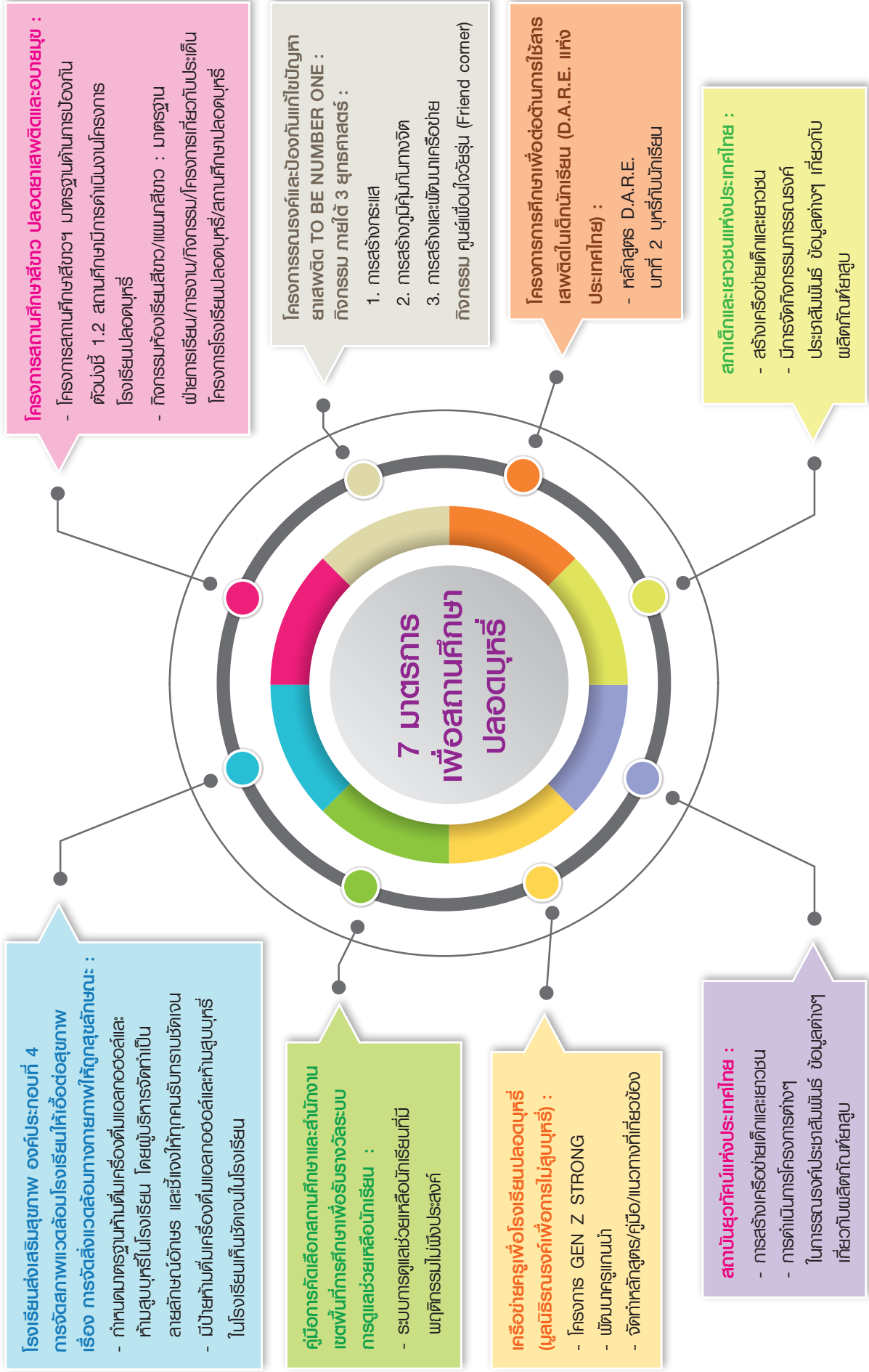
แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านนโยบาย/มาตรการ/การบริหารจัดการ/การจัดสภาพแวดล้อม : โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข และโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
2. ด้านการสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียน การสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร : โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้สารเสพติดในเด็กนักเรียน (D.A.R.E. แห่งประเทศไทย)
3. ด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน : คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โครงการรณรงค์และป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE
4. ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษาในการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน : โครงการ GEN Z STRONG, กิจกรรมของสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย และกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

4.2 ความเชื่อมโยงการควบคุมมาตรฐานในสถานศึกษา

4.3 การดำเนินงานของหน่วยงาน/ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

1. โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข) เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ตาม 10 องค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คือ

ด้านกระบวนการ ได้แก่

■ **องค์ประกอบที่ 1** นโยบายของโรงเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน 2 ส่วน ดังนี้

1) การกำหนดนโยบายส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน

- 1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
- 1.2 มีนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ครอบคลุม 8 ประเด็น คือ การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาสุขภาพนักเรียน การส่งเสริม เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสุขภาพ การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ การคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียน การส่งเสริมสุขภาพจิตและเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง การพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านสุขภาพโดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสุขภาพนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน

2) การถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ เช่น

- การทำป้ายประกาศนโยบาย ประกาศนโยบายในที่ประชุมต่างๆ ผู้บริหารกำกับติดตามให้มีการจัดทำแผนงานโครงการตาม 8 ประเด็นการส่งเสริมสุขภาพ

■ **องค์ประกอบที่ 2** การบริหารจัดการในโรงเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน 3 ส่วน ดังนี้

1) การจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพ ครอบคลุมมิติของการส่งเสริมสุขภาพ 3 เรื่อง ดังนี้

- 1.1 การเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
- 1.2 การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
- 1.3 การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ และสังคมในโรงเรียนให้ปลอดภัย

2) การจัดองค์กร

- 2.1 การสำรวจปัญหาและความต้องการ โดยการระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่างๆ
- 2.2 เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- 2.3 มีการระบุกิจกรรม บทบาทหน้าที่ และผู้รับผิดชอบ

3) การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผล

- 3.1 บูรณาการงานร่วมกับการนิเทศ/ติดตามปกติของโรงเรียน
- 3.2 กำหนดวิธีการประเมินผลไว้ในโครงการ โดยระบุผู้รับผิดชอบการประเมินให้ชัดเจน
- 3.3 บันทึกผลการนิเทศ/ติดตาม เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนางานต่อไป
- 3.4 รายงานผลการประเมินต่อผู้บังคับบัญชา

ด้านการส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

- **องค์ประกอบที่ 3** โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน มีแนวทางการดำเนินงาน 4 ส่วน ดังนี้
 - 1) ร่วมวิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหาโดยศึกษาจากข้อมูลการสำรวจหรือสารสนเทศในโรงเรียน/ชุมชน
 - 2) ร่วมวางแผน โดยให้ชุมชนร่วมวางแผนแสดงความคิดเห็น
 - 3) ร่วมดำเนินการ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
 - 4) ร่วมตรวจสอบ ทบทวน พัฒนาและปรับปรุง โดยประเมินผลการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ
- **องค์ประกอบที่ 4** การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ มีแนวทางการดำเนินงาน 3 ส่วน ดังนี้
 - 1) การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้ถูกสุขลักษณะ
 - 1.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้ถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อม
 - มีผู้รับผิดชอบประเมินสิ่งแวดล้อม
 - สรุปผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนและผู้บริหาร
 - จัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อปรับปรุงแก้ไขสิ่งแวดล้อม
 - พัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยต่อสุขภาพ
 - 1.2 โรงเรียนกำหนดมาตรฐานห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และห้ามสูบบุหรี่ในโรงเรียน โดยผู้บริหารจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและชี้แจงให้ทุกคนรับทราบชัดเจน
 - 1.3 มีป้ายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และห้ามสูบบุหรี่ในโรงเรียนเห็นชัดเจนในโรงเรียน
 - 2) การจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน ที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากร
 - 2.1 สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วม
 - 2.2 สนับสนุนกิจกรรมชุมชน/ชมรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 - 2.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานหรือเผยแพร่กิจกรรมให้ผู้อื่นรับทราบ
- **องค์ประกอบที่ 5** บริการอนามัยโรงเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน 3 ส่วน ดังนี้
 - 1) การตรวจสุขภาพนักเรียน เป็นการให้บริการโดยบุคลากรทางสาธารณสุข ตามชุดสิทธิประโยชน์ของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
 - 2) การเฝ้าระวังสุขภาพ เน้นให้นักเรียนตรวจสุขภาพและดูแลสุขภาพด้วยตนเองและอยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาและครูอนามัย
 - 3) การจัดบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยครูอนามัยหรือครูพยาบาล
- **องค์ประกอบที่ 6** สุขศึกษาในโรงเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน 5 ส่วน ดังนี้
 - 1) การเรียนรู้และฝึกทักษะตามสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ข้อ
 - 2) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับรู้และฝึกการคิด/วิเคราะห์เกี่ยวกับเหตุการณ์ใกล้ตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและปัญหาเพศศึกษาหรือวัยรุ่น/ฝึกปฏิบัติจริง

- 3) สนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามสิ่งที่นักเรียนได้รับการฝึกจากโรงเรียนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดพฤติกรรม
- 4) โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมเพื่อฝึกปฏิบัติทักษะ/เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกหรือแสดงความคิดเห็น
- 5) ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับสุขภาพ/กิจกรรมชุมชน/ชมรมนักเรียน

■ **องค์ประกอบที่ 7** โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย มีแนวทางการดำเนินงาน 2 ส่วน ดังนี้

1) โภชนาการในโรงเรียน

- 1.1 ประสานงานและวางแผนร่วมกับบุคลากรสาธารณสุขเรื่องการให้ความรู้เรื่องโภชนาการหรือบูรณาการในกลุ่มสาระวิชาต่างๆ
- 1.2 การบริหารจัดการเรื่องโภชนาการในโรงเรียน
- 1.3 นักเรียนทุกคนได้รับการประเมินภาวะการเจริญเติบโต
- 1.4 ดูแลให้นักเรียนทุกคน (อายุ 6 ปีขึ้นไป) ได้รับยาเสริมธาตุเหล็ก

2) การสุขาภิบาลอาหาร

- 2.1 ประเมินสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียนตามแบบประเมินกรมอนามัย
- 2.2 ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องตามมาตรฐาน
- 2.3 ควบคุมดูแลด้านความปลอดภัยของอาหาร โดยเฉพาะสารปนเปื้อน

■ **องค์ประกอบที่ 8** การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ มีแนวทางการดำเนินงาน 2 ส่วน ดังนี้

- 1) การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ
- 2) การพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย

■ **องค์ประกอบที่ 9** การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม มีแนวทางการดำเนินงาน 4 ส่วน ดังนี้

- 1) ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) วิเคราะห์ผลการประเมินและจัดกลุ่ม (กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา)
- 3) การจัดกิจกรรม หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนมีสถานที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามช่วงวัย
- 4) กรณีที่ปัญหา มีความซับซ้อน โรงเรียนประสานงานขอคำปรึกษาจากเครือข่าย บุคลากรสาธารณสุข หรือผู้เกี่ยวข้องเป็นเฉพาะราย

■ **องค์ประกอบที่ 10** การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน 3 ส่วน ดังนี้

- 1) สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้รับการประเมินสุขภาพตนเองและตรวจสุขภาพประจำปี
- 2) มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือมีสื่อด้านสุขภาพเผยแพร่ในโรงเรียน
- 3) ครูและบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมด้านสุขภาพ โดย ทดสอบสมรรถภาพร่างกายประจำปี ออกกำลังกายเป็นประจำ การจัดสถานที่ทำงานให้น่าอยู่

จากการดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ที่มีองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ จะเห็นได้ว่าการบูรณาการเชื่อมโยง 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดภัย โดยระบุการดำเนินงานที่ชัดเจนไว้ในองค์ประกอบที่ 4 การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ ตัวชี้วัดที่ 3 มีคะแนน 10 คะแนน คือ

- **โรงเรียนกำหนด**มาตรฐานห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ**ห้ามสูบบุหรี่**ในโรงเรียนโดยผู้บริหารจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและชี้แจงให้ทุกคนรับทราบชัดเจน
- **มีป้ายห้าม**ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ**ห้ามสูบบุหรี่**ในโรงเรียนเห็นชัดเจนในโรงเรียน

และในการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ระดับเพชร) ตัวชี้วัดที่ 9 การสูบบุหรี่ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยจากบุหรี่ โดยมี 5 แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มีการประกาศนโยบายให้โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่และมีมาตรการจริงจัง
2. มีเครื่องหมายปลอดบุหรี่ติดที่ทางเข้าโรงเรียน ทางเข้าอาคารหรือบริเวณอื่นๆ เช่น ห้องสุขาห้องสมุด สนามกีฬาในร่ม ห้องประชุม สนามเด็กเล่น บริเวณที่ผู้ปกครองนั่งรอนักเรียน ฯลฯ
3. ไม่รับการอุดหนุนด้านการเงินและสิ่งอื่นจากอุตสาหกรรมยาสูบ
4. จัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียน บ้านและชุมชนเป็นเขตปลอดบุหรี่ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่ป้องกันไม่ให้เกิดเข้าถึง
5. มีการเฝ้าระวังและให้คำปรึกษาหรือแก่นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรือมีปัญหาโดยประสานงานกับบุคลากรสาธารณสุข และผู้ปกครอง

2. **โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข** (สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีเป้าหมาย คือ สถานศึกษาปลอดภัย เสพติด ปลอดภัยสามกอนาจาร ปลอดภัยพนันและปลอดภัยทะเลาะวิวาท มีการดำเนินการ 2 โครงการหลัก คือ โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข และโครงการ/กิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

- **โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข มี 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้**
 - **ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน** : สถานศึกษามีการดำเนินงานกิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้การรู้การสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และดำเนินกิจกรรมห้องเรียน/แผนกสีขาว เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียน นักศึกษา ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 - **ยุทธศาสตร์ด้านการค้นหา** : สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลรายบุคคล มีการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ/กลุ่มติด มีการคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้า และรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบทุกภาคเรียนการศึกษา

- **ยุทธศาสตร์ด้านการรักษา :** จัดตั้งคลินิกเสมารักษ์ โดยสถานศึกษามีนโยบายในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นักศึกษา ที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติดเข้าสู่การบำบัดรักษาและส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ ให้เรียนได้ตามปกติ
- **ยุทธศาสตร์ด้านการเฝ้าระวัง :** สถานศึกษาจัดให้มีผู้ดูแลเสมารักษ์ในสถานศึกษา เพื่อรับเรื่องร้องเรียน ปัญหา ยาเสพติดและอบายมุข รวมทั้งมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดและอบายมุข ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรม/ชุมนุม เสมารักษ์ป้องกันยาเสพติด
- **ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ :** สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข คณะกรรมการปฏิบัติการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติด และอบายมุข และคณะทำงานห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์จัดทำแผนปฏิบัติการ อำนวยการกำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานต้นสังกัดและ การประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

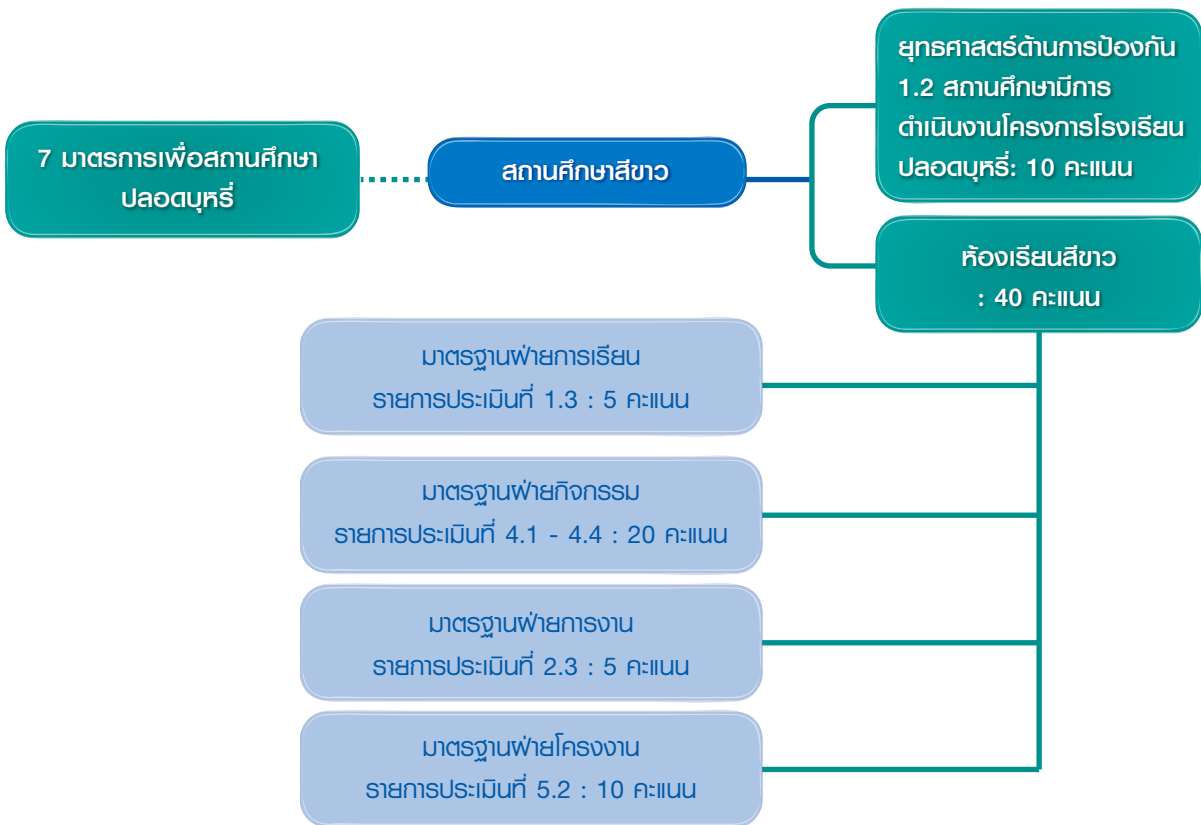
โดยมีกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ได้แก่ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล มีระบบเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ไล่ออก

- **โครงการ/กิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว มีนักเรียนแกนนำในการดำเนินการของแต่ละห้องเรียน/แผนก ได้แก่**
 - **ฝ่ายการเรียนรู้ :** มีแหล่งเรียนรู้ : มีการจัดกิจกรรมในห้องเรียน/แผนกวิชา ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โรคเอดส์ การตั้งครุฑก่อนวัยอันควร อบายมุข อุบัติภัย และดำเนินโครงการป้องกันยาเสพติด โดยนำสถานการณ์ข่าวสารทุกด้านมาเสนอให้เพื่อนนักเรียนรับรู้ตามสถานการณ์ปัจจุบัน
 - **ฝ่ายการงาน :** ดูแลช่วยเหลือ : โดยจัดให้มีนักเรียน นักศึกษา แกนนำ เพื่อให้คำปรึกษา ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้คำปรึกษา แนะนำ หากไม่สามารถแก้ไขได้ ให้รายงานครูประจำชั้นหรือ อาจารย์ที่ปรึกษาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป
 - **ฝ่ายสารวัตรนักเรียน :** เอื้อเฟื้อด้วยคุณธรรม : มีหลักธรรมประจำห้องเรียน/แผนกวิชา เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาทุกคนมีศติพจน์หรือหลักธรรมคำสอนตามศาสนาที่ตนนับถือเป็นหลักยึดปฏิบัติ ในห้องเรียน
 - **ฝ่ายกิจกรรม :** สร้างสรรค์ด้วยกิจกรรม : มีกิจกรรมที่สร้างสรรค์ที่จะช่วยให้มีความสามัคคี และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ไม่ไปมั่วสุมกับยาเสพติด หรือสู้อลามกอนาจาร
 - **ฝ่ายโครงการ :** สร้างพฤติกรรมไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด ประกอบด้วย 2 โครงการ คือ
 - 1) โครงการป้องกันยาเสพติด
 - 2) โครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่/โครงการสถานศึกษาปลอดบุหรี่

การดำเนินการสถานศึกษาสีขาวทั้ง 2 โครงการหลักนั้น มีประเด็นการบูรณาการเชื่อมโยงกับการดำเนินงาน 7 มาตรการฯ โดยระบุอย่างชัดเจน ไว้ในแต่ละโครงการ/กิจกรรมเกือบทุกกิจกรรม และอยู่ในเกณฑ์การประเมิน โครงการสถานศึกษาสีขาว คือ

1. สถานศึกษาสีขาว : มาตรฐานด้านการป้องกัน หัวข้อ 1.2 โครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่และกิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว สถานศึกษามีการดำเนินงานโครงการโรงเรียน/สถานศึกษาปลอดบุหรี่ โดยมีการระบุขั้นตอนการดำเนินงาน 7 มาตรการฯ ไว้ในหลักฐานร่องรอยที่ใช้ในการประเมิน

2. โครงการ/กิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว : มีการระบุให้มีรายการประเมิน ในส่วนของ โครงการโรงเรียน/สถานศึกษาปลอดบุหรี่ ไว้ใน 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานฝ่ายการเรียนรู้/การทำงาน/กิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับประเด็นโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่/สถานศึกษาปลอดบุหรี่

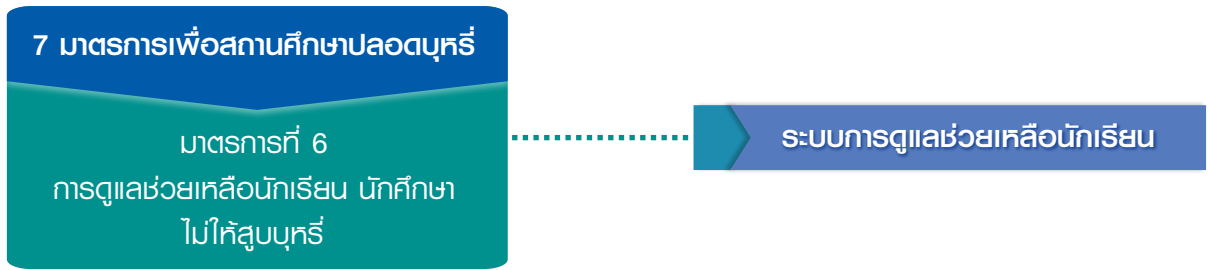

3. คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ) เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ฯลฯ อย่างเป็นระบบที่มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

- (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- (2) การคัดกรองนักเรียน
- (3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน
- (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน
- (5) การส่งต่อ

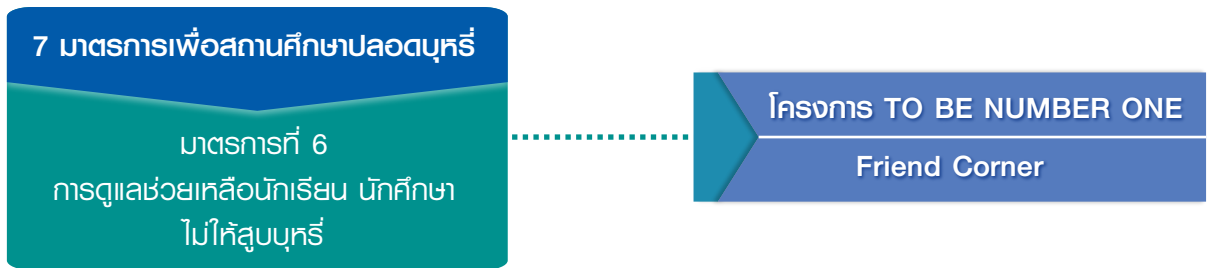
จากขั้นตอนข้างต้น จะเห็นได้ว่า มาตรการที่ 6 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่ ของ 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เป็นส่วนหนึ่งของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ในกระบวนการการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. โครงการรณรงค์และป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข) วัตถุประสงค์เพื่อ รณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในประเทศ มีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ วัยรุ่นและเยาวชน ประชาชนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มเสพ และดำเนินการภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

- การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน
- การสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

โดยบูรณาการเชื่อมโยงกับการดำเนินงาน 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ มาตรการที่ 6 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน/นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่ ในกิจกรรมศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น (Friend Corner) ในการให้คำแนะนำปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนได้

5. โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้สารเสพติดในเด็กนักเรียน (D.A.R.E. แห่งประเทศไทย) (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) มีเป้าหมายของหลักสูตร D.A.R.E. คือ การให้นักเรียนเกิดการต่อต้านการดื่มเหล้า การสูบบุหรี่ และการใช้สารเสพติดอื่นๆ รวมถึงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กวัยรุ่น มีครูตำรวจ D.A.R.E. ทำหน้าที่สอนในหลักสูตร และแต่งเครื่องแบบทุกครั้งเมื่อเข้าทำการสอน สอนครั้งละ 1 ห้องเรียน สอนบทเรียนละ 1 ชั่วโมง ตามเนื้อหาหลักสูตร (10 + 3 บทเรียน) ใช้ระยะเวลาการสอนทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคการศึกษา กำหนดให้ครูตำรวจ D.A.R.E. 1 คน สอนอย่างน้อย 2 ห้องเรียน ต่อ 1 ภาคการศึกษา

เป้าหมายของหลักสูตร D.A.R.E. ทั้งหลักสูตร คือ การลด/ขจัดการเสพเหล้า บุหรี่ และยาเสพติด อื่นๆ รวมทั้งการใช้พฤติกรรมที่รุนแรงของวัยรุ่น โดยมีหลักสูตรสอนในระดับ

- ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เกี่ยวข้องกับหลักสูตรของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6)
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (หลักสูตรเสริม)

หลักสูตรสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาความสามารถที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในการดูแลรับผิดชอบชีวิตของตนเอง โดยเน้นไปที่การใช้ยาเสพติดเป็นพิเศษ และมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. นักเรียนจะเข้าใจถึงความเสี่ยงทางด้านร่างกาย ความรู้สึก สังคม และกฎหมายและผลกระทบของการเสพติด บุหรี่ ภัยคุกคาม และสารระเหยที่มีต่อสมองและร่างกายที่กำลังพัฒนา
2. นักเรียนจะเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของความเชื่อโดยทั่วไปของเพื่อนในชั้นเรียนกับข้อมูลจากสถาบันแห่งชาติเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดประเภทต่างๆ และแก้ไขความเข้าใจ/ความเชื่อที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับจำนวนของเพื่อนที่ไม่ใช้ยาเสพติด
3. นักเรียนจะมีความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ดีต่างๆ ที่พวกเขาสามารถทำได้ในโรงเรียนและชุมชน (พฤติกรรมที่ดีต่อสังคม) ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด และนักเรียนจะเลือกทำกิจกรรมที่ดีเหล่านั้นแทนการใช้ยาเสพติด
4. นักเรียนจะเข้าใจว่า กลยุทธ์ในการปฏิเสธ ทักษะในการสื่อสารที่ดี รวมทั้งทักษะในการแสดงออกอย่างมั่นใจและการโต้ตอบเป็นอย่างไร และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะเหล่านั้นในลักษณะที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงต่างๆ ได้

เนื้อหาหลักสูตร D.A.R.E. (10+3 อนุเรียน) มีดังนี้

- **บทที่ 1** วัตถุประสงค์และภาพรวมของหลักสูตร D.A.R.E. เป็นการแนะนำโครงการ D.A.R.E. ประเทศไทย ให้กับเด็กนักเรียนในช่วงแรก อธิบายถึงองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร D.A.R.E. เมื่อจบช่วงแรก การสอนนักเรียนสามารถเข้าใจสาระสำคัญของหลักสูตร D.A.R.E. และอธิบายขั้นตอนรูปแบบการตัดสินใจแบบ D.A.R.E. ได้
- **บทที่ 2** บุหรี่กับนักเรียน เป็นการเปลี่ยนความเชื่อของเด็กนักเรียนให้รู้ความจริงว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ เพื่อช่วยเด็กนักเรียนให้สามารถพัฒนาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบุหรี่และผลร้ายของบุหรี่ เมื่อผ่านการเรียนบทนี้แล้ว เด็กนักเรียนสามารถระบุผลร้ายของบุหรี่ที่มีต่อร่างกาย และสามารถใช้อารมณ์ตัดสินใจแบบ D.A.R.E. เมื่อถูกชักชวนให้สูบบุหรี่ได้
- **บทที่ 3** ม่านควัน เพื่อให้เด็กนักเรียนเรียนรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลร้ายของภัยคุกคาม ซึ่งเป็นการสูบอีกชนิดหนึ่ง รวมทั้งความแตกต่างของพิษภัยในบุหรี่และภัยคุกคามที่ส่งผลร้ายต่อร่างกายอีกด้วย
- **บทที่ 4** เหล้ากับนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ข้อเท็จจริงและผลกระทบของการดื่มเหล้าที่มีต่อสมองและร่างกาย สามารถใช้อารมณ์ตัดสินใจแบบ D.A.R.E. เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์การถูกชวนให้ดื่มเหล้า
- **บทที่ 5** ความจริง เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ความจริงและผลกระทบที่เกิดจากโฆษณาเหล้า นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสารระเหย เหล้า บุหรี่ และยาเสพติดอื่นๆ บทเรียนนี้เด็กนักเรียนจะได้ทำกิจกรรมแข่งขันผลิตภัณฑ์ โดยระบุผลร้ายจากยาเสพติดประเภทต่างๆ และระบุกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

- **บทที่ 6** รากฐานของมิตรภาพ นักเรียนได้เรียนรู้คุณสมบัติของเพื่อนที่ดีและเพื่อนที่ไม่ดี ความหมายของแรงกดดันจากเพื่อนและการแสดงบทบาทสมมุติ โดยใช้รูปแบบการตัดสินใจแบบ D.A.R.E. เพื่อโต้ตอบแรงกดดันจากเพื่อนประเภทต่างๆ
- **บทที่ 7** การรวมทุกสิ่งเข้าด้วยกัน การฝึกทักษะการปฏิเสธยาเสพติด หลีกเลี่ยงความรุนแรง/สถานการณ์เสี่ยงเพื่อดูแลรับผิชอบชีวิตตนเอง โดยใช้รูปแบบการโต้ตอบแบบมั่นใจ และแสดงความสามารถในการประยุกต์ใช้ขั้นตอนการตัดสินใจได้
- **บทที่ 8** การกระทำของแต่ละคน การอธิบายถึงแรงกดดันจากภายในที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด ทบทวนบทเรียนหลักสูตร D.A.R.E. เพื่อนำข้อมูลมาเขียนเรียงความ D.A.R.E.
- **บทที่ 9** ฝึก ฝึก และฝึก เป็นการประยุกต์ใช้รูปแบบการตัดสินใจแบบ D.A.R.E. วิธีการดูแลรับผิชอบตนเองและการโต้ตอบอย่างมั่นใจในสถานการณ์เสี่ยงสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันของเด็กนักเรียน
- **บทที่ 10** กิจกรรมพิเศษการจัดกิจกรรมวันปิดโครงการ D.A.R.E. ประเทศไทย เป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับนักเรียน D.A.R.E. โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ มาเป็นเกียรติในงาน เช่น ผู้บริหารโรงเรียน คุณครูประจำชั้น ผู้ปกครองของเด็กนักเรียน ผู้บังคับบัญชาของครูตำรวจ D.A.R.E. และหน่วยงานที่สนับสนุนโครงการ D.A.R.E. ประเทศไทย ในพิธีปิดจะมีการอ่านคำปฏิญาณของนักเรียน D.A.R.E. การแสดงของนักเรียน D.A.R.E. และการมอบประกาศนียบัตรให้แก่ นักเรียน D.A.R.E.

หมายเหตุ แต่ครูตำรวจ D.A.R.E. อาจสอนเสริมหลักสูตรวิชานี้ เพิ่มเติมได้นอกจากหลักสูตร 10 ชั่วโมงเป็น 13 ชั่วโมง

1. **การป้องกันอาชญากรรมด้วยตนเอง** นักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงภัยจากการก่ออาชญากรรม สาเหตุของการเกิดอาชญากรรม วิธีหลีกเลี่ยงอาชญากรรม สถานการณ์การก่ออาชญากรรมในปัจจุบัน
2. **ความรู้เกี่ยวกับการจราจร** ความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน รู้กฎจราจรที่เกี่ยวข้อง รู้เรื่องเกี่ยวกับเครื่องหมายจราจรที่สำคัญ รู้มาตรการการขับขี้อย่างปลอดภัย การแก้ปัญหาเบื้องต้นเมื่อประสบอุบัติเหตุ
3. **โรงพักของเรา** เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ระบบการทำงานของตำรวจ วิธีติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงระบบงานยุติธรรมเบื้องต้น

โดยเนื้อหาของหลักสูตรบทที่ 2 บุหรี่กับนักเรียน และบทที่ 5 ความจริง มีความเชื่อมโยงและบูรณาการกับมาตรการที่ 4 การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร

7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่

มาตรการที่ 4
การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร

D.A.R.E. ทั่วประเทศไทย

หลักสูตรของ D.A.R.E.

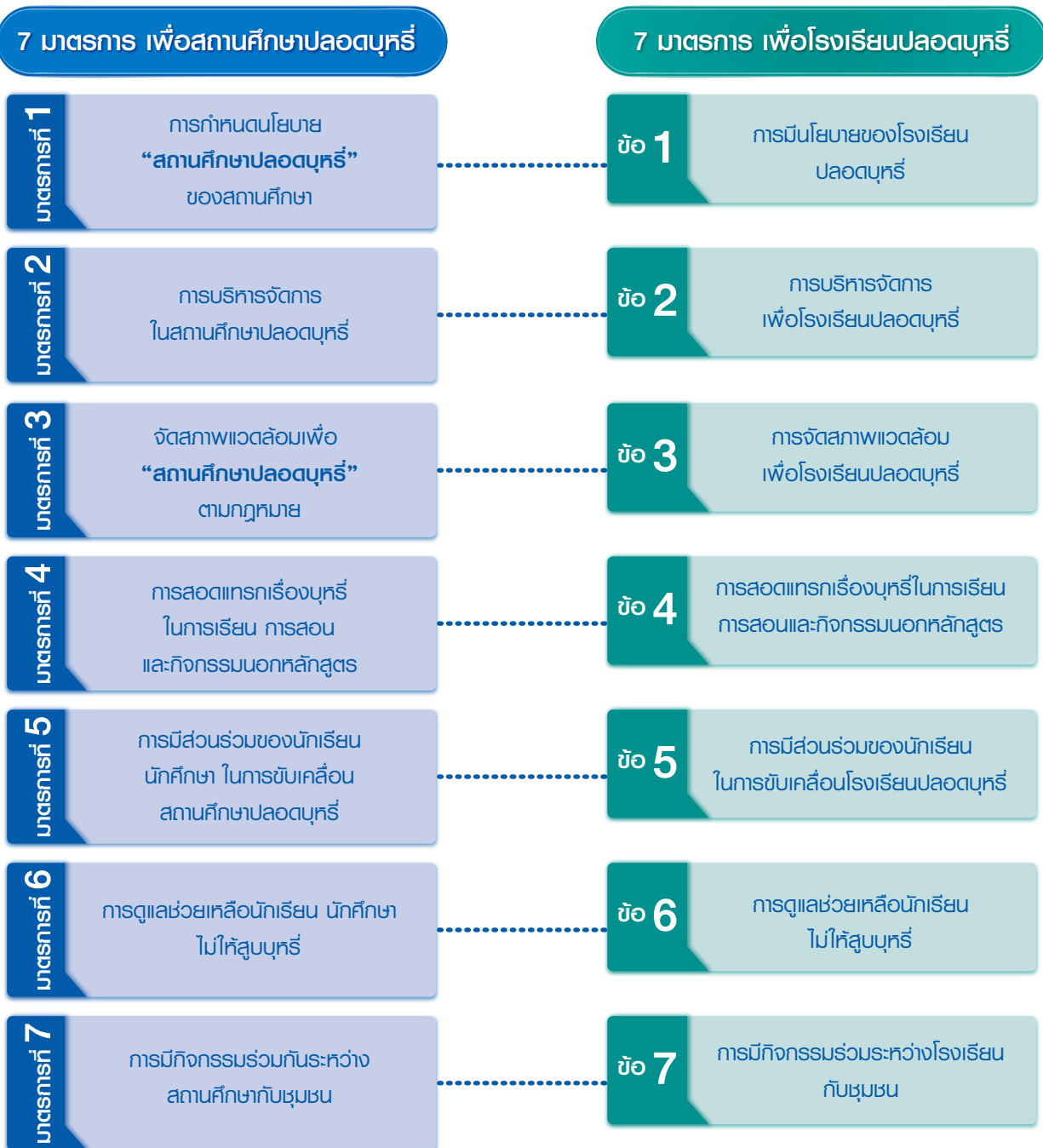
- บทที่ 2 บุหรี่กับนักเรียน
- บทที่ 5 ความจริง

6. เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ (มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่)

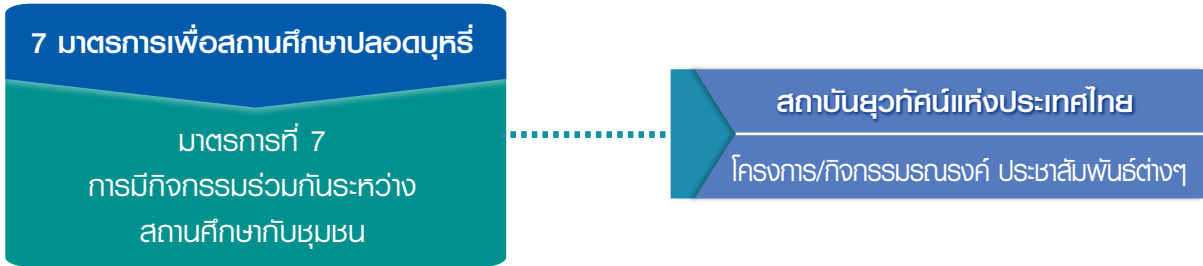
- โครงการ GEN Z STRONG ไม่สูบบุหรี่
- พัฒนาครูแกนนำโรงเรียนปลอดบุหรี่
- พัฒนาและขยายผลโรงเรียนปลอดบุหรี่
- สนับสนุนสื่อในการดำเนินการ เช่น คู่มือนักเรียนแกนนำ คู่มือครูในการช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่ เครื่องหมายสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เป็นต้น

นอกจากนี้ 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ยังมีแนวทางการดำเนินงาน และสาระสำคัญ สอดคล้องกับ 7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

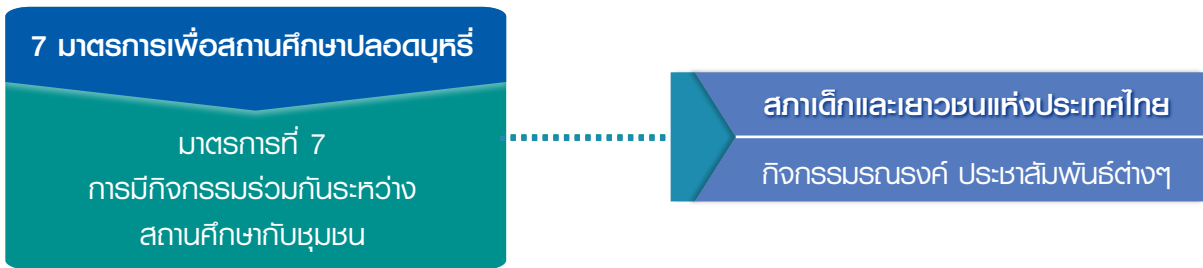
ความเชื่อมโยงและบูรณาการ 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ยุคกับโรงเรียนปลอดบุหรี่

7. สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย (เครือข่ายยุวทัศน์ กรุงเทพมหานคร เดิม) มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ กฎหมาย การป้องกันนักสูบหน้าใหม่ การชักชวนให้เลิกสูบบุหรี่ รวมทั้งสร้างเครือข่าย และปลูกจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชน ไม่ลองไม่สูบ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับมาตรการที่ 7 การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

8. สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย มีการจัดกิจกรรมการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ กฎหมาย การควบคุม ป้องกันนักสูบหน้าใหม่ และชักชวนให้เลิกสูบบุหรี่ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับมาตรการที่ 7 การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

4.4 บทสรุป

คู่มือการขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา เป็นการจัดทำแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยกลุ่มเป้าหมายที่จะนำคู่มือฯ ไปใช้ประกอบการดำเนินการ 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มดำเนินการ ได้แก่ สถานศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาทุกสังกัด และ (2) กลุ่มสนับสนุน ได้แก่ หน่วยงานกำกับดูแลสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่มีสถานศึกษาในสังกัด) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงสาธารณสุข (สสจ./สคร./สปคม./สสอ./ฯลฯ) ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ที่ระบุรายละเอียดและความเชื่อมโยงเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินการแต่ละมาตรการ ตาม 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่อย่างมีทิศทาง และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง รวมถึงการลดภาระงานด้วยการบูรณาการ และเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการดำเนินการอยู่ ทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติ รวมถึงช่วยในการขยายความครอบคลุมงานป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบเข้าสู่สถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาทุกแห่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

บันทึกข้อตกลง ประกาศ และคำสั่งต่างๆ

- (1) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่ระหว่างกรมควบคุมโรค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ระหว่างกรมควบคุมโรค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยทรงมีความห่วงใยถึงผลกระทบของการสูบบุหรี่ต่อสุขภาพ และการสูบบุหรี่ที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเฉพาะประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดชื่อหรือประเภทของสถานที่สาธารณะที่ห้ามการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และกำหนดส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะดังกล่าวเป็นเขตปลอดบุหรี่หรือเขตปลอดบุหรี่ อีกทั้งอัตราการสูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนยังมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้น การดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่จึงเป็นเป้าหมายสำคัญในการดำเนินการป้องกันการริเริ่มสูบบุหรี่ของเยาวชน

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ จัดทำขึ้นระหว่างกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่ อีกทั้งเพื่อเป็นการแสดงถึงเจตนารมณ์อันมุ่งมั่นและความตั้งใจร่วมกันในการควบคุมยาสูบในโรงเรียน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเฝ้าระวังและป้องกันการบริโภคยาสูบในโรงเรียนให้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม โดยมีข้อตกลงร่วมกัน ดังนี้

๑. สนับสนุนให้เกิดนโยบายโรงเรียนปลอดบุหรี่ และจัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนและดำเนินการควบคุมยาสูบในโรงเรียน
๒. สนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดบุหรี่ ตามที่กฎหมายกำหนด และห้ามขายบุหรี่ในโรงเรียน รวมถึงเฝ้าระวังมิให้มีการสูบบุหรี่ในบริเวณโรงเรียน เพื่อป้องกันการริเริ่มสูบบุหรี่ของกลุ่มเยาวชน
๓. สนับสนุนให้เกิดค่านิยมไม่สูบบุหรี่ให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน และรณรงค์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบในโรงเรียน
๔. สนับสนุนให้มีการบูรณาการความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่ รวมถึงกลยุทธ์ของบริษัทบุหรี่ในรายวิชา และกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร
๕. สนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียนรวมทั้งบุคลากรในโรงเรียน ที่ต้องการเลิกบุหรี่ให้เข้าถึงบริการเลิกบุหรี่ได้
๖. งดเข้าร่วมกิจกรรม หรือการสนับสนุนใดๆ จากผู้ประกอบการธุรกิจยาสูบ ซึ่งรวมถึงรูปแบบการดำเนินกิจกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจยาสูบภายใต้นโยบาย “ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท” (Corporate Social Responsibility : CSR)

ทั้งนี้ สามหน่วยงานจะประสานความร่วมมือระหว่างกันและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงข้างต้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างต่อเนื่อง

ให้ใช้ข้อตกลงฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ลงนามเป็นต้นไป

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายอภิชาติ จิระวุฒิ)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(นายแพทย์โสภณ เมฆธน)

อธิบดีกรมควบคุมโรค

(ศ.นพ.ประทีป วาทีสาธกกิจ)

เลขาธิการมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่

- (2) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ 04001/ว 3622 ลงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2560 เรื่อง ขอความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัยหรือครอบคลุมทุกระดับ และเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๔๐๐๑/ว ๓๖๒๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัยหรือครอบคลุมทุกระดับ และเรื่องที่เกี่ยวข้อง
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาทุกเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๑/ว ๑๑๐๒
ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ๗ มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดภัย	จำนวน ๒ แผ่น
๒. แบบประเมินตนเองในการดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัย	จำนวน ๒ แผ่น
๓. แบบสรุปการดำเนินการโรงเรียนปลอดภัย ปี ๒๕๖๐	จำนวน ๑ แผ่น

ตามที่แจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เข้าร่วมดำเนินการโรงเรียนปลอดภัย โดยเป้าหมายปี ๒๕๖๐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดภัยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การบริโภคยาสูบของเยาวชนไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีผู้สูบบุหรี่ใหม่ที่มีอายุน้อยลงและการสูบบุหรี่ยังเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การเสพติดที่ร้ายแรง ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัยบรรลุผลตามเป้าหมายร้อยละ ๑๐๐ ในปี ๒๕๖๑ ครอบคลุมสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ กรมควบคุมโรคจึงขอความร่วมมือในการดำเนินการเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ขอความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้โรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส ดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัยตาม ๗ มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดภัยให้ครอบคลุมร้อยละ ๑๐๐ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๒. ขอความร่วมมือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัย แต่ยังไม่ได้มีการประเมินตนเอง ให้ดำเนินการประเมินตนเอง ตามแบบฟอร์มประเมินตนเอง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาเห็นว่าประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้สถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ สถานที่ทำงานเอกชนเป็นเขตปลอดบุหรี่ จึงขอให้แจ้งสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดภัยให้ครบ ๑๐๐ % ภายในปี ๒๕๖๑ เนื่องจากมีกฎหมายบังคับ และให้ความร่วมมือกับสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรคในการประเมินตนเอง ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ทั้งนี้ สามารถแจ้ง

- ๒ -

ข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนที่เข้าร่วมดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ตามแบบฟอร์มการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) ส่งกลับไปยังสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค ภายในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยสามารถ Download แบบฟอร์มฯ ได้ที่เว็บไซต์ <http://btc.ddc.moph.go.th/th/smokefree> สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวสุทธาสินี บุญธรรม และ นายปริญญ์ ดาระสุวรรณ โทร. ๐ ๒๕๘๐ ๙๓๕๕ โทรสาร ๐ ๒๕๘๐ ๙๓๐๗ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ suttasinee.bow@gmail.com และ Parinyadarasuwon@gmail.com

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายการุณ สกุลประดิษฐ์)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

สำนักอำนวยการ
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนากองทุนการศึกษา
โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๕๘๑
โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๕๗๑

(3) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา การสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ที่หน่วยงานทุกภาคส่วน ร่วมมือกันในการควบคุม ป้องกัน และปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชน มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต อีกทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบหมายให้ผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยกระบวนการสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดที่เข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน ป้องกันปัญหาผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ และให้การช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด ที่สืบเนื่องสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดสู่สถานศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาดังกล่าวจึงให้หน่วยงาน สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา
2. ให้สถานศึกษาทุกระดับเป็นสถานที่ปลอดจากการสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3. ให้ผู้บริหารส่วนราชการ ผู้บริหารหน่วยงานราชการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน นักศึกษา ไม่สูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา
4. ห้ามนักเรียน นักศึกษา สูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขณะที่สวมเครื่องแบบของสถานศึกษา
5. ให้สถานศึกษาสอดแทรกและเน้นย้ำ เรื่อง พิษภัยของการสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในการเรียนการสอนทุกระดับ
6. ให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างวัฒนธรรมด้านสุขภาพอนามัย ตัดปายห้ามสูบบุหรี่ และห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณสถานศึกษาทุกระดับ
7. ให้หน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษาสนับสนุนการผลิตสื่อนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ด้านพิษภัย จากบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการวิจัยกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(4) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 1466/2560 ลงวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ศธ ๑๔๖๖ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีข้อเกี่ยวข้องกับนักสูบหน้าใหม่และผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษา ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งเป็นโรงเรียนปลอดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ๑๐๐ % ดังนั้นเพื่อให้การบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. คณะที่ปรึกษา

๑.๑	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
๑.๒	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ (นายแพทย์ไศภณ นภาธร)	ที่ปรึกษา
๑.๓	นายแพทย์ประกิต วาทีสาธกกิจ	ที่ปรึกษา

๒. คณะกรรมการ

๒.๑	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธาน
๒.๒	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๒.๓	เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	กรรมการ
๒.๔	เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ
๒.๕	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	กรรมการ
๒.๖	เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	กรรมการ
๒.๗	รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๒.๘	ผู้อำนวยการสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๒.๙	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๒.๑๐	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๒.๑๑	ผู้แทนกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	กรรมการ
๒.๑๒	ผู้แทนมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	กรรมการ
๒.๑๓	ผู้แทนกรมสรรพสามิต	กรรมการ

๒.๑๔ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการและเลขานุการ
๒.๑๕ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๖ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๗ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่ายและการสื่อสาร
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. อำนาจหน้าที่

- ๓.๑ ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลจัดทำแผนปฏิบัติการสถานศึกษาปลอดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่
และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา
- ๓.๒ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ประสานและบูรณาการการดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน
ที่เกี่ยวข้อง
- ๓.๓ กำหนดพื้นที่เป้าหมายให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวก กำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน
- ๓.๔ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม
- ๓.๕ ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(5) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป 1630/2560 ลงวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป ๑๖๓๐ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในสถานศึกษา

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ ศธ ๑๔๖๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการสถานศึกษาปลอดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ประสานและบูรณาการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน ได้ตามความเหมาะสมแล้ว นั้น

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินการฯ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ กระทรวงศึกษาธิการจึงแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะที่ปรึกษา

๑.๑	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
๑.๒	ประธานมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	ที่ปรึกษา
๑.๓	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา

๒. คณะกรรมการ

๒.๑	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานคณะกรรมการ
๒.๒	ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะกรรมการ
๒.๓	ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	คณะกรรมการ
๒.๔	ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	คณะกรรมการ
๒.๕	ผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	คณะกรรมการ
๒.๖	ผู้แทนเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	คณะกรรมการ
๒.๗	ผู้แทนกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	คณะกรรมการ
๒.๘	ผู้แทนสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	คณะกรรมการ
๒.๙	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	คณะกรรมการ
๒.๑๐	ผู้แทนสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า	คณะกรรมการ

๒.๑๑	ผู้แทนสำนัก ๑ สำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงหลัก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ	คณะทำงาน
๒.๑๒	ผู้แทนกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ	คณะทำงาน
๒.๑๓	ผู้แทนมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	คณะทำงาน
๒.๑๔	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	คณะทำงาน
๒.๑๕	ผู้แทนกรมสรรพสามิต	คณะทำงาน
๒.๑๖	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและเลขานุการ
๒.๑๗	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๑๘	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

๓. อำนาจหน้าที่

- ๓.๑ ขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินการตามนโยบาย/มาตรการ/แนวทางการดำเนินการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา
- ๓.๒ สนับสนุน และผลักดันให้เกิดการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา
- ๓.๓ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา
- ๓.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายการุณ สกกุลประดิษฐ์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(6) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ ศธ 0611/647 ลงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2561 เรื่อง ขอความร่วมมือขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่ระดับอาชีวศึกษา

ที่ ศธ ๐๖๑๑/๖๔๗

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความร่วมมือขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ระดับอาชีวศึกษา
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกแห่ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมควบคุมโรค ที่ สธ ๐๔๔๒.๕/๖๓๓๐ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑

ด้วย กรมควบคุมโรค โดยสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ ได้ประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อนการดำเนินการควบคุมการบริโภคยาสูบในสถานศึกษา ทั้งเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม ๗ มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ โดยมีเป้าหมายให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกระดับรวมถึงระดับอาชีวศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาตบรูณ์และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานให้สถานศึกษาในสังกัดเป็นสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ตาม ๗ มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ให้ครอบคลุม ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๖๓
๒. แจ้งสถานศึกษาในสังกัด เพื่อเข้าร่วมดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ตามแบบฟอร์มการเข้าร่วมสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ระดับอาชีวศึกษา โดยกรอกแบบฟอร์มฯได้ที่เว็บไซต์ <https://goo.gl/forms/Gz30tDTg0sVJSUOr1> และประเมินตนเองในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ระดับอาชีวศึกษา ตาม ๗ มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ตามแบบประเมินตนเองฯ โดยกรอกแบบประเมินฯได้ที่เว็บไซต์ <https://goo.gl/forms/0dhw2SY5Urho8ici1> เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
๓. แจ้งสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่พร้อมแจ้งข้อมูลผู้รับผิดชอบ เพื่อประสานข้อมูลและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง กลับไปยังสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ supranee.aae09@gmail.com ทั้งนี้ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวสุปราณี พิมพ์ชุมเหล็ก สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ โทร ๐ ๒๕๔๐ ๙๓๕๔ หรือ ทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๕๐๔๕ ๑๙๒๘

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขอความร่วมมือสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกแห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดทุกแห่ง ดำเนินการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ระดับอาชีวศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพีระพล ชูลทวิ)
ผู้ช่วยเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงาน
กิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ
โทร. ๐๒-๐๒๖-๕๕๕๕ ต่อ ๕๒๐๐
โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๒๕๕๖

(7) หนังสือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ ศธ ๐๖๑๑/๓๓๐๘ ลงวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2562
เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

ที่ ศธ ๐๖๑๑/๓๓๐๘

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกแห่ง

ตามที่ รัฐบาลได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ที่หน่วยงานทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันในการควบคุม ป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๑ และให้สถานศึกษาถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงสถานศึกษาจัดเป็นเขตปลอดบุหรี่และสารเสพติดทุกชนิด และต้องส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนในสถานศึกษา

๒. สถานศึกษาให้ความรู้ที่เกี่ยวกับภัยจากสารเสพติด ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง แก่นักเรียน นักศึกษา รวมถึงผู้ปกครอง

๓. ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ให้ความรู้เพื่อการป้องกันยาเสพติด ควบคุมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมกลุ่มเพื่อน เครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตน

๔. สถานศึกษาต้องดำเนินการคัดกรองนักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มเสพ เพื่อการดำเนินการแก้ปัญหาได้ตามกลุ่มเป้าหมาย และรายงานให้กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกภาคเรียน

๕. สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่ดำเนินงานด้านยาเสพติดอย่างจริงจัง

๖. สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานต้นสังกัดและภาคีเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้สถานศึกษาแจ้งมาตรการฯ ให้นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองรับทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพ จิตยวงษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงาน

กิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๕๕๕๕ ต่อ ๑๐๕๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๕๖

(8) หนังสือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0816.5/ว1519 ลงวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2560
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์กำชับสถานศึกษาให้เฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยง

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๕/ว ๑๕๑๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์กำชับสถานศึกษาให้เฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สารระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะทำงานสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ซึ่งมีหน้าที่ด้านการสนับสนุนการควบคุม เฝ้าระวัง และรณรงค์ปัญหาปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพในกลุ่มเด็กและเยาวชน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด สุรา ยาสูบ อุบัติเหตุ และการพนัน ได้ประชุมปรึกษาหารือผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย (Video Conference) เพื่อหารือการสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ และการเฝ้าระวังการใช้ยาทรมาคอลของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ได้มีมติมอบหมายให้เครือข่ายผู้พิทักษ์กรุงเทพมหานคร (องค์กรเยาวชน ที่ได้รับการรับรองให้เป็นเครือข่ายวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓) ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ประสานขอความอนุเคราะห์ส่วนราชการที่มีสถานศึกษาในสังกัด กำชับและดูแลนักเรียนในสถานศึกษา ตลอดจนสอดส่องดูแลร้านค้ารอบสถานศึกษาให้มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม เพื่อเฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยงดังกล่าว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการควบคุม และเฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพในกลุ่มเด็กและเยาวชน ด้านยาเสพติด สุรา ยาสูบ อุบัติเหตุ และการพนัน จึงขอความร่วมมือจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาในสังกัด พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับสถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษา สอดส่องดูแลนักเรียนหรือนักศึกษาที่นำน้ำอัดลมหรือเครื่องดื่มที่ก่อกวนเข้ามาดื่มในสถานศึกษา หากตรวจพบว่ามีกรณีผสมยาทรมาคอล หรือยาโปรโคเรดิวซ์ให้ว่ากล่าวตักเตือนนักเรียน นักศึกษา และแจ้งให้เห็นถึงผลกระทบของการใช้ยาดังกล่าว สำหรับการใชยาดังกล่าวขณะนี้ยังไม่มีคามผิดตามกฎหมาย โดยทางการแพทย์ให้ความเห็นว่าเป็นการใช้ยามีดประเภทหรือใช้ยาเกินขนาดเท่านั้น ทั้งนี้ หากพบเห็นและต้องการขอคำแนะนำสามารถประสานไปยังสำนักงานสาธารณสุขแต่ละจังหวัด

๒. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา หรือขอความร่วมมือสถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน สโมสรนักศึกษา หรือองค์การบริหารนักศึกษา ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักแก่นักเรียนและนักศึกษา ถึงอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าหรือบาราฎไฟฟ้า เนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้าและบาราฎไฟฟ้ามีสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ตลอดจนอัตราโทษและความผิดกรณีจำหน่ายบุหรี่ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้า ตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ ๙/๒๕๕๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยประสานขอข้อมูลหรือสื่อประชาสัมพันธ์ได้ที่มูลนิธิธรรมาวุธเพื่อการไม่สูบบุหรี่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๘ ๑๘๒๘

๓. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา และร้านค้ารอบสถานศึกษา ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ ห้ามบุคคลอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์บริโภคบุหรี่หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบ และห้ามจำหน่ายบุหรี่หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ และกำชับให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและนักศึกษา โดยการไม่สูบบุหรี่ในสถานศึกษาด้วย สำหรับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๕๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และหากมีข้อสงสัยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กรมควบคุมโรค หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๕๘๐ ๙๒๖๔

-๒-

๔. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี เช่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเครือข่ายเด็กและเยาวชน (เครือข่ายยุวทัศน์ กรุงเทพมหานคร, กลุ่มเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และสภาเด็กและเยาวชน) ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการรณรงค์ ป้องกัน และเฝ้าระวังปัญหาปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพสำหรับเด็กและเยาวชนสำหรับกิจกรรมต่างๆ ที่จัดไว้ให้สำหรับสถานศึกษานั้นจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เด็กและเยาวชนนอกเหนือจากหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าว ขอให้สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษา พิจารณาปรับใช้ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษา สำหรับการลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดขอให้สถานศึกษาปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖, ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และเคารพสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยंत्रโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โทร. ๐ - ๒๒๔๑ - ๕๐๒๒ - ๓ ต่อ ๔๑๗ โทรสาร ต่อ ๔๑๘

(9) หนังสือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 0235/3609 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เรื่อง
ขอความร่วมมือดำเนินการแจ้ง เรื่อง ปฏิเสธการรับการอุปถัมภ์หรือการสนับสนุน จากธุรกิจหรือ อุตสาหกรรมยาสูบ

กรม. พล.
0195

สำเนาฉบับ ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมกิจการการศึกษา โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๔๐๐

ที่ ศธ ๐๒๓๕ / ๗๖๐๙

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความร่วมมือแจ้งหน่วยงานและสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด ปฏิเสธการรับการอุปถัมภ์
หรือการสนับสนุนจากธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมยาสูบ

เรียน เลขาธิการ สพฐ. / สกอ. / สอศ. / สช. / กศน.

ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ มาตรา ๓๕ กำหนดห้ามผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจยาสูบให้การอุปถัมภ์ หรือให้การสนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรเอกชน ในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งรวมถึงการให้การอุปถัมภ์ หรือสนับสนุนสถานศึกษา หน่วยบริการวิชาการ และสถาบันวิจัยด้วย กระทรวงสาธารณสุขจึงขอความร่วมมือกระทรวงศึกษาธิการแจ้งหน่วยงานและสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด ปฏิเสธการรับการอุปถัมภ์หรือการสนับสนุนจากธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมยาสูบ ทั้งที่เป็นทรัพย์สิน หรือไม่ใช่ ทรัพย์สินในทุกกรณี ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการในลักษณะดังกล่าว อาจเข้าข่าย ๔ กรณี ดังต่อไปนี้

๑. เป็นการสร้างภาพลักษณ์ต่อผลิตภัณฑ์ยาสูบ ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ เช่น กรณีให้ทุน สร้างสนามเด็กเล่นของสถานศึกษา และมีป้ายชื่อผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าเป็นผู้สนับสนุนเงินทุน
 ๒. ที่ส่งผลหรืออาจส่งผลต่อการแทรกแซงนโยบายการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ เช่น กรณีการรับ การสนับสนุนที่ทำให้การตัดสินใจ ในเรื่องของการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบลดลง
 ๓. โฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ เช่น กรณีการแจกสิ่งของต่าง ๆ แต่มีตราของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า อันเป็นการโฆษณา
 ๔. ส่งเสริมการบริโภคยาสูบ เช่น กรณีมีการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษานั้น และผู้รับผิดชอบ สถานศึกษา ยินยอมให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้ามาตั้งบูทโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบบริเวณนั้น
- ตามรายละเอียดดังแนบ นั้น

ในการนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงขอความร่วมมือท่านแจ้งหน่วยงานและ สถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด ปฏิเสธการรับการอุปถัมภ์หรือการสนับสนุนจากธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมยาสูบ ที่อาจจะเข้าข่าย ๔ กรณีข้างต้น ทั้งนี้หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักควบคุมการ บริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๓๘๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวีระกุล อรัณยะนาค)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(10) คำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ 983 / 2561 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่

คำสั่งกรมควบคุมโรค
ที่ ๙๘๓ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่

ตามที่กรมควบคุมโรค โดยสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบได้ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันควบคุมการบริโภคยาสูบในกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะในสถานศึกษาทั้งเชิงนโยบาย และการดำเนินการตาม ๗ มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ให้ครอบคลุมทุกระดับและทุกสังกัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาการสูบบุหรี่ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา นั้น

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินการ ดังกล่าว เป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ กรมควบคุมโรค ขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

๑. รองอธิบดีกรมควบคุมโรคที่ได้รับมอบหมาย ที่ปรึกษา
๒. ผู้อำนวยการสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค ประธานคณะกรรมการ
๓. นายสุพจน์ จิตรเพชร คณะทำงาน
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๔. นายจิณณะ เพียร คณะทำงาน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๕. นางสาวรัชณี ฉลองเกื้อกุล คณะทำงาน
สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์กรมสุขภาพจิต
๖. นายวระศิลป์ คงดี คณะทำงาน
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๗. นายวุธจักร พันธุ์สมบัติ คณะทำงาน
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
๘. นายวัชระ เกิดสิน คณะทำงาน
ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
๙. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณะทำงาน

๑๐. นายประกิจ ถิ่นนา
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๑. ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๒. ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๓. ผู้แทนสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	คณะทำงาน
๑๔. นางสุวิมล จันทร์เปรมปรุง
เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดภัย	คณะทำงาน
๑๕. นายพรพรรค์ ประจวบลาภ
สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๖. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ	คณะทำงาน
๑๗. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่ายและการสื่อสาร
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	และเลขานุการ
๑๘. นางพัทธราภรณ์ พันธุ์ชัย
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และผู้ช่วยเลขานุการ	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวสุทธาสินี บุญธรรม
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และผู้ช่วยเลขานุการ	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวสุปราณี พิมพ์ชุมเหล็ก
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และผู้ช่วยเลขานุการ	คณะทำงาน

โดยให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำกรอบมาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย
๒. จัดทำและพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย
๓. ร่วมพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำและพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย
๔. ร่วมผลักดัน ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผลการนำมาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย ไปใช้ประโยชน์ หรือดำเนินการ หรือประกอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
๕. ปฏิบัติหน้าที่เรื่องอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายสุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย)
อธิบดีกรมควบคุมโรค

(11) คำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ 607 / 2562 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่

คำสั่งกรมควบคุมโรค
ที่ 607/2562

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่

อนุสนธิคำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ ๙๘๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันควบคุมการบริโภคยาสูบในกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะในสถานศึกษา ทั้งเชิงนโยบาย และการดำเนินการตาม ๗ มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ นั้น

เพื่อให้องค์ประกอบของคำสั่งมีความครอบคลุม และมีกรดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงมีคำสั่งดังนี้

๑. ให้ยกเลิกคำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ ๙๘๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๒. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ขึ้นใหม่โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ดังนี้

๑. รองอธิบดีกรมควบคุมโรคที่ได้รับมอบหมาย	ที่ปรึกษา
๒. นางปานทิพย์ โชติเบญจมาภรณ์
รักษาการ นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค	ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ
๓. ผู้อำนวยการสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค	ประธานคณะทำงาน
๔. รองผู้อำนวยการสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ
กรมควบคุมโรคที่ได้รับมอบหมาย	รองประธาน
๕. นายสุพจน์ จิตรเพ็ชร
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	คณะทำงาน
๖. นายฉิมณะ เพียรพิทักษ์
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	คณะทำงาน
๗. นางสาวรัชณี ฉลองเกื้อกูล
ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์
กรมสุขภาพจิต	คณะทำงาน
๘. นายวระศิลป์ คงดี
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๙. นายวุธจักร พันธุ์สมบัติ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน

๑๐. นายวัชร เกตุสิน
ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๒. นายประกิจ ถิ่นนา
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๓. ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๔. ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๕. ผู้แทนสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค	คณะทำงาน
๑๖. ผู้แทนสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๑๗. นางสาววิมล จันทร์เปรมปรุง
เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดภัย มูลนิธิณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	คณะทำงาน
๑๘. นายพรพรรค์ ประจวบลาภ
สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๙. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๐. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่าย สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ
กรมควบคุมโรค	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๒๑. นางสาวสุทธาสินี บุญธรรม
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. นางสาวสุปราณี พิมพ์ชุมเหล็ก
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานฯ มีหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำกรอบมาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย
๒. จัดทำและพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย
๓. ร่วมพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย
๔. ร่วมผลักดัน ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผลการนำมาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย ไปใช้ประโยชน์ หรือดำเนินการ หรือประกอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗/พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสุวรรณีชัย วิธนาอังเจริณชัย)
อธิบดีกรมควบคุมโรค

ภาคผนวก 2

มาตรการด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปลอดบุหรี่

(1) พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

(1.1) คำจำกัดความ ตามมาตรา 4

“**ผลิตภัณฑ์ยาสูบ**” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบ หรือพืชนิโคติยานาตาแบกัม (*Nicotiana tabacum*) และให้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบซึ่งบริโภคโดยวิธี สูบ ดูด อม เคี้ยว กิน เป่า หรือพ่นเข้าไปในปากหรือจมูก ทา หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

“**เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ**” หมายความว่า ภาวะที่ร่างกายต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นประจำ และตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบ

“**สูบบุหรี่**” หมายความว่า การกระทำใดๆ ซึ่งมีผลทำให้เกิดควันหรือไอระเหยจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือการครอบครองผลิตภัณฑ์ยาสูบขณะเกิดควัน หรือไอระเหย

“**เขตปลอดบุหรี่**” หมายความว่า บริเวณที่ห้ามสูบบุหรี่

“**หีบห่อ**” หมายความว่า ซอง ห่อ หรือสิ่งบรรจุอื่นๆ ซึ่งใช้ในการหุ้มห่อบรรจุผลิตภัณฑ์ยาสูบ

“**โฆษณา**” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยิน หรือรับทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“**การสื่อสารการตลาด**” หมายความว่า การกระทำในรูปแบบต่างๆ โดยการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การสร้างข่าว การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดง ณ จุดขาย การตลาดแบบตรงการขายหรือส่งเสริมการขายโดยใช้บุคคลเป็นการเฉพาะ และการตลาดในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้าหรือบริการ หรือสร้างภาพลักษณ์

“**ข้อความ**” หมายความว่า รวมถึง ตัวอักษร ภาพ ภาพเคลื่อนไหว แสง เสียง เครื่องหมาย ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“**ฉลาก**” หมายความว่า รวมถึง รูป รอยประดิษฐ์ กระจาด หรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้า ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสินค้า ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุสินค้า และให้ความหมายรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้านั้น

“**ขาย**” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“**ผู้ดำเนินการ**” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานะ สถานะที่ทำงาน หรือยานพาหนะ ที่เป็นเขตปลอดบุหรี่

“**สถานที่สาธารณะ**” หมายความว่า สถานที่ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการซื้อเชิญหรือต้องจ่ายค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“สถานที่ทำงาน” หมายความว่า สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และสถานประกอบการของเอกชนหรือสถานที่ใดๆ ที่บุคคลใช้ทำงานร่วมกันตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

“ยานพาหนะ” หมายความว่า ยานพาหนะสาธารณะ หรือยานพาหนะอื่นใดที่ใช้ในการรับขนส่งบุคคล

(1.2) มาตรการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในกลุ่มเด็กและเยาวชน

จุดเน้น : การป้องกันการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

ประเด็นสถานศึกษา

สถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา เป็นสถานที่สาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ที่ไม่สามารถดำเนินการจัดเขตสูบบุหรี่ได้ มีหน้าที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

■ ผู้รับผิดชอบสถานศึกษา ต้องทำให้สถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นเขตปลอดบุหรี่โดยมีสภาพและลักษณะ ดังต่อไปนี้ (หากผู้ดำเนินการไม่จัดให้ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะ สถานที่ทำงาน และยานพาหนะ ให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ที่มีสภาพ และลักษณะถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท)

- ✓ ผู้รับผิดชอบสถานศึกษา มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน ควบคุม ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ (ฝ่าฝืนไม่ดำเนินการต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 3,000 บาท)
- ✓ มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้โดยชัดเจนว่าเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย (บริเวณทางเข้า - ออกหลัก + ระยะ 5 เมตร)
- ✓ ปราศจากอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่
- ✓ มีเครื่องหมายติดแสดงไว้ให้เห็นได้โดยชัดเจนว่า ห้ามสูบบุหรี่ ในเขตปลอดบุหรี่ (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 5,000 บาท)

หมายเหตุ : สภาพและลักษณะของ “เครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่หรือเขตสูบบุหรี่” ที่ติดแสดงไว้แล้วตามกฎหมายเดิม (ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการแสดงเครื่องหมายของเขตสูบบุหรี่ และเขตปลอดบุหรี่ พ.ศ. 2551) อนุโลมให้ใช้ต่อไปได้จนถึง วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

ตัวอย่างสัญลักษณ์
ห้ามสูบบุหรี่

- ห้ามรับการอุปถัมภ์ สนับสนุน กิจกรรมโฆษณา การสื่อสารการตลาด เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบ เช่น CSR (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือไม่เกินกึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 1,500,000 บาท และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 500,000 บาท)

ประเด็นในเด็ก

- ห้ามผู้โตขายหรือให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)
- ห้ามผู้โตใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

ห้ามจำหน่ายบุหรี่ แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี

ฝ่าฝืนมีโทษจำคุก 3 เดือน ปรับ 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สอบถามข้อมูลและร้องเรียนได้ที่

- ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค โทร. 0-2590-3318 โทรสาร 0-2590-3322
- ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน กรมควบคุมโรค โทร. 1422
- และ <http://ddc.moph.go.th>
- ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนบุหรี่และสุรา กรมควบคุมโรค โทร. 0-2590-3342

ประเด็นร้านค้า

- ห้ามผู้ขายปลีกแสดงราคา ลด แลก แจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับสินค้าอื่น ในลักษณะจูงใจให้บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย หรือเสนอให้สิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อ เช่น การชิงโชค ชิงรางวัล เป็นต้น (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 40,000 บาท)
- ห้ามเร่ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับไม่เกิน 30,000 บาท)
- ห้ามผู้โตแจกจ่ายในลักษณะเป็นตัวอย่างเพื่อให้แพร่หลาย จูงใจให้บริโภค (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 40,000 บาท)
- ห้ามผู้ขายปลีก เร่ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท)
- ห้ามผู้ขายปลีกตั้งโชว์หรือแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 40,000 บาท)
- ห้ามแบ่งซองขายบุหรี่ยิก้าแรต (ต้องขายทั้งซอง) (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 40,000 บาท)
- ห้ามขายในสถานศึกษา วัด สถานบริการสาธารณสุข สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก (ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 40,000 บาท)

(2) กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2.1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ พ.ศ. 2553)

- หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
- มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับ กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

(2.2) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีเจตนาให้รัฐมีหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือเด็กและครอบครัว ให้อยู่ในสภาพที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดี ได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการตามวัย และเด็กทุกคนต้องมีหลักประกันความปลอดภัย ได้รับความคุ้มครองจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่ไม่ประสบปัญหา ซึ่งระบุไว้ ดังนี้

- หมวด 2 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(2.3) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

ตามมาตรา 42 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดมาตรฐานตำแหน่งครู สายงานการสอน การปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพ โดยกำหนดให้ลักษณะงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นภาระงานหนึ่งในมาตรฐานตำแหน่งครู

ภาคผนวก 3

ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ

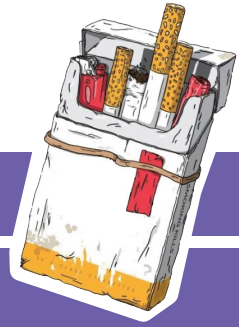
รูปแบบของผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ชนิดมีควัน จำแนกได้ 3 กลุ่ม

ชนิดมีควัน

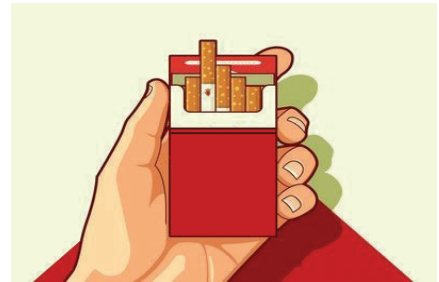
ชนิดไม่มีควัน

รูปแบบใหม่และรูปแบบอื่นๆ

01

บุหรี่โรงงาน หรือบุหรี่ซอง หรือบุหรี่ซิการ์เรต
ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีก้านกรองหรือไม่มีก้านกรอง (Filter)

02

บุหรี่มวนเอง
ผู้สูบนำยาเส้น มวนเข้าใน กระดาษ ใบตอง ใบจาก
ใบบัว หรือพืชอื่นๆ แล้วนำมาสูบ

03

อื่นๆ เช่น

- บุหรี่ซิการ์ : นำเอาใบยาแห้ง หรือยาอัด มามวนกับใบยาสูบ
- ไปป์ : อุปกรณ์สูบของไปป์ทำมาจากเหง้าหรือรากของต้นไม้แห้ง
ที่มีความแข็ง เนื้อแน่น มีรูระบายอากาศน้อย เก็บความร้อน
และทนต่อการเผาไหม้ จึงมีราคาแพง

บุหรี่ซิการ์

ไปป์

- ผลิตภัณฑ์ที่สูบควันผ่านน้ำ คือ บาราเก้ หรือ ชิซา เป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น เนื่องจากมีกาน้ำชาเป็นส่วนประกอบ จึงมีรสหวาน มีการปรุงแต่งกลิ่นได้ตามใจชอบ และสามารถสูบได้พร้อมกันในคราวเดียว

บาราเก้ หรือ ชิซา

- ผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น ตัวอย่างเช่น ชีโย เป็นบุหรี่ปั้นเมืองทางภาคเหนือ

ชนิดไม่มีควัน :

การนำเอายาเส้น หรือยาเส้นปรุงมาบริโภคด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ ยาสูบชนิดไม่มีควันแบบดั้งเดิม คือ ยานัตถ์ ใช้สูดทางจมูก ยาฉุน ไซเคียว อม หรือจุกมูมปาก หรือกระพุงแก้ม เช่น SNUS หมากหรือพลูที่มีส่วนประกอบหลักชนิดหนึ่งเป็นยาเส้น ส่วนใหญ่นิยมบริโภคในผู้สูงอายุ

ยานัตถ์

ยาเส้น

Snus

รูปแบบใหม่และรูปแบบอื่นๆ

ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ พยายามคิดค้น แสวงหาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ เพื่อดึงดูดและสร้างความสนใจให้กับผู้บริโภค รวมทั้งตอบสนองความต้องการของลูกค้ารายเดิม และรายใหม่ ซึ่งจะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดกับบริษัทคู่แข่ง ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่จึงออกมาสู่ตลาดเรื่อยๆ เช่น บุหรี่ซูรส บุหรี่แต่งกลิ่นรสของผลไม้ต่างๆ หรือกลิ่นวนิลา ช็อคโกแลต เป็นต้น ผลิตภัณฑ์รูปแบบเหล่านี้เน้นเพิ่มลูกค้าในกลุ่มของผู้หญิง และเยาวชน เพื่อเพิ่มนักสูบบุหรี่ใหม่ที่เคยคิดว่าบุหรี่ปั้นอันไม่พึงประสงค์

ตามกฎหมายของประเทศไทยปัจจุบัน ได้กำหนดมาตรการควบคุมไว้ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นห้ามจำหน่าย หรือมีไว้ให้บริการ รวมถึงการห้ามนำเข้ามาเพื่อจำหน่าย และมีไว้บริการลูกค้า

สิ่งเลียนแบบ อาจเป็นสิ่งเร้า หรือตัวกระตุ้น ในการสร้างแรงจูงใจ ให้เด็ก และเยาวชน เกิดความคุ้นเคย และต้องการทดลองสูบบุหรี่ได้

IQOS เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ความร้อน จากแกนกลาง แกนการเผาใบยาสูบ

บุครี่บุรส
โดยส่วนใหญ่จะมีรสต่างๆ เช่น
วนิลา สตรอเบอร์รี่

ผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาสูบ

บริษัทบุหรี่ปroducer บุหรี่เพื่อให้เสพติดง่ายและเสพติดรุนแรง

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
36/2 ซอยจรัญพิภพ 10 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0-2278-1828 โทรสาร. 0-2278-1830
<http://www.ashthailand.or.th> E-mail : info@ashthailand.or.th
เลขที่จดทะเบียนภาคประชาสังคม 2558

ผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นสินค้าที่ขึ้นตา ถูกกฎหมาย ราคาถูก ทำให้สถานการณ์การบริโภคยาสูบเพิ่มขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและสตรีเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นเป้าหมายสำคัญของธุรกิจยาสูบในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับสินค้าชนิดอื่นที่มีสารอันตรายต่อร่างกาย จะถูกนำออกจากท้องตลาดทันที

1. ผลกระทบต่อบุคลิกภาพและการยอมรับทางสังคม : บุคลิกภาพเสีย และสังคมรังเกียจ

2. ผลกระทบต่อสุขภาพ : บุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นสินค้าที่อันตราย มีผลกระทบต่อระบบการทำงานของร่างกาย และอวัยวะต่างๆ เช่น สมออง หลอดเลือด เยื่อหุ้มหลอดลม ปอด

3. **ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม** : การสูบบุหรี่เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาต่างๆ ของวัยรุ่น การสิ้นเปลืองรายได้ในการซื้อ หรือรักษาอาการเจ็บป่วย หรือการขาดรายได้ของผู้สูบเอง เนื่องจากเกิดความทุพพลภาพ หรือญาติที่ต้องมาดูแล และภาครัฐเองก็สูญเสียเงินงบประมาณในการดูแลรักษาโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่

4. **ผลกระทบต่อบุคคลอื่น**

- ผลิตภัณฑ์ยาสูบไม่ได้ทำอันตราย เฉพาะตัวผู้สูบเอง (Smoker) เท่านั้น แต่ยังมีผลกับคนใกล้ชิดเปรียบเสมือนการยื่นความตายให้กับคนรอบข้าง หรือแม้กระทั่งบุคคลอื่นๆ ที่อยู่ในสังคมที่มาใช้สถานที่ที่มีการสูบบุหรี่ ทำให้พืชตกค้างสะสมอยู่ในสิ่งแวดล้อมบริเวณที่มีการสูบ
- **ควันบุหรี่มือสอง** (Second hand Smoker) คือ ผู้ที่ได้รับควันที่เกิดจากการเผาไหม้ และควันที่ผู้สูบพ่นออกมา หรือหายใจออกมา
- **ควันบุหรี่มือสาม** (Third hand Smoker) ผู้ที่ได้รับสารพิษจากการสูบบุหรี่ แม้จะไม่มี การสูบบุหรี่แล้ว แต่สารพิษยังคงอยู่ตามร่างกายและเสื้อผ้าของผู้สูบ รวมถึงตกค้างสะสมอยู่ในสิ่งแวดล้อมบริเวณที่มีการสูบ

ภาคผนวก 4

แบบฟอร์มประกอบการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่

(1) แบบประเมินตนเองในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่

1) ข้อมูลทั่วไป

สถานศึกษา.....ระดับ มัธยมศึกษา ประถมศึกษา ขยายโอกาส การศึกษาพิเศษ
 อาชีวศึกษา อื่นๆ (ระบุ).....
 ที่ตั้ง : เลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ประเภทสถานศึกษา สหศึกษา ชายล้วน หญิงล้วน
 จำนวน นักเรียน/นักศึกษา.....คน (ชาย.....คน , หญิง.....คน) จำนวนห้องเรียน.....ห้อง

2) การดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ (คำชี้แจง) ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการดำเนินงานของสถานศึกษา

ที่	ประเด็น	กิจกรรม/การดำเนินการ	ผลการประเมิน	
			ใช่	ไม่ใช่
1	การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” ของสถานศึกษา	1.1 จัดทำนโยบายสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ เป็นลายลักษณ์อักษร และลงนามโดยผู้บริหาร		
		1.2 ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ - ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร - เผยแพร่ นโยบายสู่นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา		
		1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายผ่านช่องทางที่หลากหลาย		
		1.4 อื่นๆ (ระบุ).....		
2	การบริหารจัดการในสถานศึกษาปลอดบุหรี่	2.1 จัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และประเมินตนเองในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ (รายละเอียดตามแบบฟอร์มประเมินตนเอง)		
		2.2 สำรวจข้อมูลการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบ ความต้องการเลิก การพบเห็น การละเมิดการขาย และการสูบบุหรี่		
		2.3 ติดตามผลการดำเนินงาน โดยคณะทำงานหรือคณะกรรมการของสถานศึกษา		
		2.4 อื่นๆ (ระบุ).....		
3	จัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	3.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนด และต้องมีการดำเนินการ ดังนี้		
		3.1.1 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย และเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่ในระยยะ 5 เมตร ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออก (หลัก) ของสถานศึกษา		
		3.1.2 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณภายในสถานศึกษา (บริเวณนอกอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง)		
		3.1.3 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออกอาคาร และภายในอาคารสถานที่ ที่ทุกช่องทาง		
		3.1.4 ไม่มีอุปกรณ์ / สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ถังทรายดับบุหรี่ ฯลฯ		
		3.1.5 ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน เรื่อง สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ รวมถึงมีมาตรการควบคุม ห้ามปรามหรือดำเนินการอื่นใด ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา		
		3.1.6 เฝ้าระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่ รวมถึงการขาย การส่งเสริมขาย การโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณที่กฎหมายกำหนด		
		3.1.7 สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนใดๆ จากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ		
	3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา			

ที่	ประเด็น	กิจกรรม/การดำเนินการ	ผลการประเมิน	
			ใช่	ไม่ใช่
4	การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ยังการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร	4.1 วางแผนและกำหนดกิจกรรม เพื่อสอดแทรกเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร		
		4.2 ถ่ายทอด/สื่อสาร/สอดแทรก/เน้นย้ำ เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร		
		4.2 อื่นๆ (ระบุ).....		
5	การมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษาในการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่	5.1 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกันเพื่อควบคุมยาสูบทั้งบริเวณใน และนอกสถานศึกษา		
		5.2 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ในช่องทางที่หลากหลาย		
		5.3 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษามีภูมิคุ้มกันในการปกป้องตนเองจากการสูบบุหรี่		
		5.4 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาร่วมรณรงค์บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่ และชักชวนให้คนในบ้านเลิกสูบบุหรี่		
		5.5 อื่นๆ (ระบุ).....		
6	การดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่	6.1 มีกระบวนการป้องกัน คัดกรอง และติดตาม นักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยง เพื่อป้องกันการเริ่มสูบบุหรี่ของนักเรียน		
		6.2 มีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน นักศึกษา ที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบ รวมทั้งมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง		
		6.3 มีกระบวนการส่งต่อนักเรียน นักศึกษาที่สูบบุหรี่ เข้าสู่ระบบบริการเลิกตามความเหมาะสม และติดตามผลของนักเรียน นักศึกษาที่เข้าสู่ระบบบริการอย่างต่อเนื่อง		
		6.4 อื่นๆ (ระบุ).....		
7	การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	7.1 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาสูบร่วมกับชุมชน		
		7.2 ชี้แจงและขอความร่วมมือร้านค้าในชุมชน ไม่ให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่เยาวชนตามกฎหมายกำหนด		
		7.3 ผลักดันให้ผู้นำชุมชนกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินงาน “บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่”		
		7.4 อื่นๆ (ระบุ).....		

หมายเหตุ : แนวทางการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ของสถานศึกษา/พื้นที่ได้ โดยอยู่ภายใต้ 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่

ยกเว้น มาตรการที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้ครบทุกประเด็น

ผู้ประเมิน :

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....วัน-เดือน-ปี ที่ประเมิน.....

สรุปผล : ดำเนินการได้ครบทุกมาตรการ

ดำเนินการได้ไม่ครบทุกมาตรการ , ดำเนินการได้ จำนวน.....มาตรการ ,
มาตรการที่.....ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่สามารถดำเนินการได้

3) เหตุผลที่ดำเนินการตาม 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดภัย ได้ไม่ครอบคลุม

.....

4) มาตรการใดที่คิดว่าทำได้ดี เพราะอะไร.....

.....

5) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ
1. ด้านนโยบายและผู้บริหาร	
2. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย	
3. ด้านสื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์	
4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาคีเครือข่าย	
5. ด้านบุคลากร	
6. ด้านงบประมาณ	
7. ด้านอื่นๆ (ระบุ)	

แบบสรุปการดำเนินการสถานศึกษาปลอดภัย

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
- กรุงเทพมหานคร
- อื่นๆ

ผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงานหลัก : ตำแหน่ง โทร E-mail

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อความในช่องว่าง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการประเมินตนเอง (ตามแบบฟอร์ม)

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	ที่อยู่	จังหวัด	ผู้บริหาร/ผู้ประสาน	Tel.	Fax.	E-mail	การประเมินตนเอง (ตามแบบฟอร์ม)			หมายเหตุ
								ครบ	ไม่ครบ	ยังไม่ได้ประเมิน	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
รวม											

หมายเหตุ : 1. ครบ หมายถึง ดำเนินงานครบตาม 7 มาตรการสถานศึกษาปลอดภัย
 2. ไม่ครบ หมายถึง ดำเนินงานไม่ครบตาม 7 มาตรการสถานศึกษาปลอดภัย

ภาคผนวก 5

เอกสารประกอบการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และการสนับสนุนสื่อ

(1) พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และข้อมูล/เอกสารที่เกี่ยวข้อง

<http://btc.ddc.moph.go.th/th/upload/download/files/FULL2560.pdf>

เปิดกฎหมาย

ข้อปฏิบัติตามกฎหมาย

<http://btc.ddc.moph.go.th/th/download2.php?type=3>

(2) คู่มือ /เอกสาร /ข้อมูลประกอบการดำเนินการ

คู่มือหลักสูตร นักสืบยาสูบ (สำหรับเยาวชน)
ฉบับปรับปรุง

นักสืบยาสูบ “ฉบับกฎหมายน่ารู้”

<http://btc.ddc.moph.go.th/th/download-t.php?id=47&files=book01.rar>

คู่มือดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่
โดยมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้สารเสพติด
ในเด็กนักเรียน (D.A.R.E.ประเทศไทย)

[https://sites.google.com/site/sor42com/
ngan-rnrngkh-pxngkan-ya-seph-
tid/wwworbpp42com
/prawati-khru/thima-khxng-khornngkar](https://sites.google.com/site/sor42com/ngan-rnrngkh-pxngkan-ya-seph-tid/wwworbpp42com/prawati-khru/thima-khxng-khornngkar)

<http://resource.thaihealth.or.th/library/collection/14788>

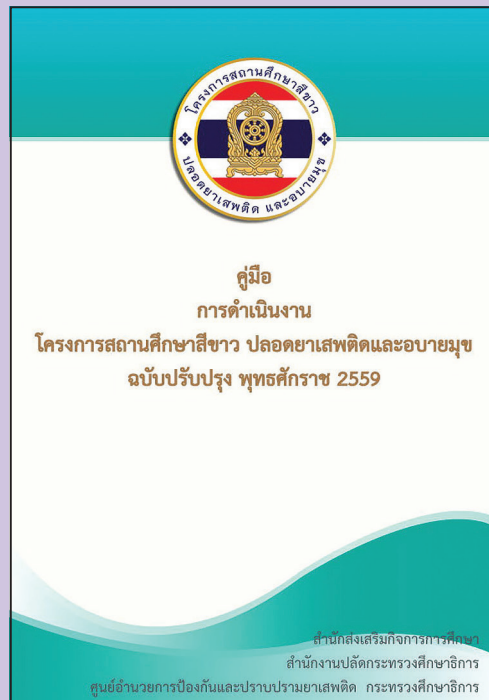

คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
พ.ศ. 2558

http://hpc2.anamai.moph.go.th/emedia/files/p//145_20150907154726.pdf

คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว
ปลอดยาเสพติดและอบายมุข
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559

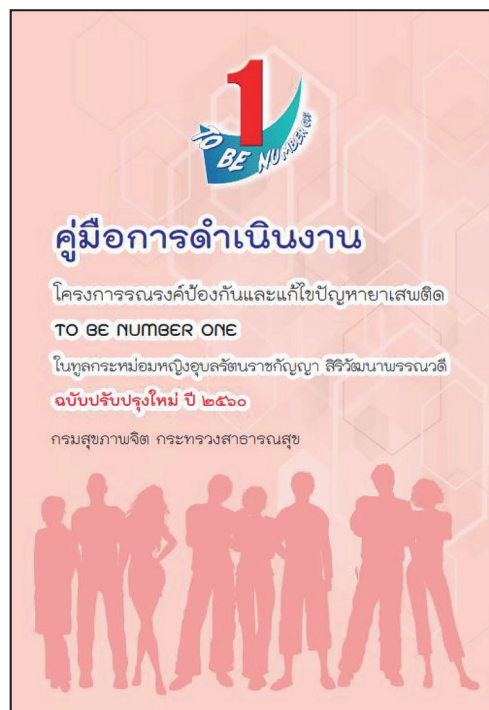
<http://www.skp.moe.go.th/index.php/workgroup/drugs-and-education/87-31012562>

คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

<http://e-news.chaiyaphum3.go.th/File/20190404110749.pdf>

คู่มือการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE

<http://www.tobefriend.in.th/dataservice/ds2-manualAndTech.php>

(3) 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่

7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ นี้ เป็นการปรับปรุงร่วมกันระหว่าง กรมควบคุมโรค (กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย และมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ (เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่) เพื่อเป็นแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และสอดคล้องตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสถานศึกษา (ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2560) และเกณฑ์การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ให้เกิดการบูรณาการงานควบคุมยาสูบให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด รวมถึงให้การดำเนินงานฯ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีแนวทางดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ
1. การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” ของสถานศึกษา	1.1 จัดทำนโยบายสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ เป็นลายลักษณ์อักษร และลงนามโดยผู้บริหาร
	1.2 ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร - เผยแพร่ นโยบายสู่นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา
	1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายผ่านช่องทางที่หลากหลาย
2. การบริหารจัดการ ในสถานศึกษาปลอดบุหรี่	2.1 จัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และประเมินตนเองในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ (รายละเอียดตามแบบฟอร์มประเมินตนเอง)
	2.2 สำรวจข้อมูลการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบ ความต้องการเลิก การพบเห็น การละเมิดการขาย และการสูบบุหรี่
	2.3 ติดตามผลการดำเนินงาน โดยคณะทำงานของสถานศึกษา
3. การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	3.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนด และต้องมีการดำเนินการ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> 3.1.1 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย และเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่ในระยะ 5 เมตร ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออก (หลัก) ของสถานศึกษา 3.1.2 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณภายในสถานศึกษา (บริเวณนอกอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง) 3.1.3 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า – ออก อาคาร และภายในอาคารสถานที่ ทุกช่องทาง 3.1.4 ไม่มีอุปกรณ์/ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ถังทรายดับบุหรี่ ฯลฯ 3.1.5 ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน เรื่อง สถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ รวมถึงมีมาตรการควบคุม ห้ามปรามหรือดำเนินการอื่นใด ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา 3.1.6 เผื่อระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่ รวมถึงการขาย การส่งเสริมขาย การโฆษณา ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณที่กฎหมายกำหนด 3.1.7 สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนใดๆ จากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ
	3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ ในสถานศึกษา

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงานสำคัญ
4. การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร	4.1 วางแผนและกำหนดกิจกรรม เพื่อสอดแทรกเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร
	4.2 ถ่ายทอด/สื่อสาร/สอดแทรก/เน้นย้ำ เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร
5. การมีส่วนร่วมของ นักเรียน นักศึกษาในการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่	5.1 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกันเพื่อควบคุมยาสูบ ทั้งบริเวณใน และนอกสถานศึกษา
	5.2 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ในช่องทางที่หลากหลาย
	5.3 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษามีภูมิคุ้มกันในการปกป้องตนเองจากการสูบบุหรี่
	5.4 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ร่วมรณรงค์บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่ และชักชวนให้คนในบ้าน เลิกสูบบุหรี่
6. การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่	6.1 มีกระบวนการคัดกรอง ป้องกัน และติดตาม นักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยง เพื่อป้องกันการริเริ่มสูบบุหรี่ ของนักเรียน นักศึกษา
	6.2 มีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสูบบุหรี่ของนักเรียน นักศึกษา ที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบ รวมทั้งมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
	6.3 มีกระบวนการส่งต่อนักเรียน นักศึกษาที่สูบบุหรี่ เข้าสู่ระบบบริการเลิกตามความเหมาะสม และติดตามผลของนักเรียน นักศึกษาที่เข้าสู่ระบบบริการอย่างต่อเนื่อง
7. การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	7.1 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาสูบร่วมกับชุมชน
	7.2 ชี้แจงและขอความร่วมมือร้านค้าในชุมชน ไม่ให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่เยาวชน ตามกฎหมายกำหนด
	7.3 ผลักดันให้ผู้นำชุมชนกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินงาน “บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่”

หมายเหตุ : แนวทางการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของสถานศึกษา/พื้นที่ได้ โดยอยู่ภายใต้ 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่

ยกเว้น มาตรการที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้ครบทุกประเด็น

1. นิยามศัพท์

- 1) “สถานศึกษา” หมายถึง สถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด
- 2) “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” หมายถึง สถานศึกษาที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดให้สถานที่ทุกพื้นที่ของสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 มีการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่อย่างเป็นระบบ
 - 2.3 มีการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ พร้อมการสร้างตระหนักโทษ พิษภัยและผลกระทบ และการปลูกฝังค่านิยมเพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้แก่เด็ก เยาวชน ทั้งนี้ แม้ว่าจะยังมีบุคลากรหรือนักเรียน นักศึกษาที่ยังเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ก็ตาม แต่บุคคลเหล่านั้นต้องไม่สูบในบริเวณเขตสถานศึกษา
- 3) “บุหรี่” หรือ “ยาสูบ” คือ “ผลิตภัณฑ์ยาสูบ” หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบ หรือพืชนิโคติเยนา ทาแบกกัม (Nicotiana tabacum) และให้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบ ซึ่งบริโภค โดยวิธีสูบ ดูด อม เคี้ยว กิน เป่า หรือพ่นเข้าไปในปากหรือจมูก ทา หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน เช่น บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า บารากู บารากูไฟฟ้า ชิการ์ เป็นต้น (ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560)

- 4) “ข้อความ” หมายถึง การกระทำให้ปรากฏด้วยอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง สี เครื่องหมาย สัญลักษณ์หรือการกระทำ
 ใดๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้
- 5) “ขาย” หมายความว่ารวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก และเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในการการค้า
- 6) “โฆษณา” หมายถึง การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในการการค้า
 และให้หมายความรวมถึงการสื่อสารการตลาด

2. การเข้าร่วมดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่

- 1) **สถานศึกษาปลอดบุหรี่** คือ สถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด ที่ดำเนินงานตาม 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษา
 ปลอดบุหรี่ โดยสถานศึกษาสามารถติดต่อ/สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ได้ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้
 - 1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 - 1.3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 1.4 สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด
 - 1.5 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12 และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค
 กระทรวงสาธารณสุข
 - 1.6 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด
 - 1.7 สำนักงานการศึกษา และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
 - 1.8 กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 2) **สถานศึกษาปลอดบุหรี่ต้นแบบ** คือ สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ได้ครบถ้วน ทั้ง 7 มาตรการ
 เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และผ่านเกณฑ์ประเมิน สำหรับสถานศึกษาปลอดบุหรี่ต้นแบบ รวมทั้งมีความพร้อมที่จะ
 พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานแก่โรงเรียน/สถานศึกษาอื่น

3. การสนับสนุนสื่อด้านการควบคุมยาสูบ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่

- 1) กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร. 0 2590 3851
- 2) ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร 0 2590 3000
- 2) มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 0 2278 1828 และที่เว็บไซต์ <http://www.ashthailand.or.th>
- 3) เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 0 2278 1828 และที่เว็บไซต์
<http://www.smokefreeschool.net>

4. การสนับสนุนการช่วยเหลือบุหรี่ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่

- 1) ศูนย์บริการเลิกบุหรี่ทางโทรศัพท์แห่งชาติ (สายด่วน Quitline) โทร. 1600 และที่เว็บไซต์
<http://www.thailandquitline.or.th>
- 2) สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี กรมการแพทย์ โทร. 0 2531 0080 และที่
 เว็บไซต์ <http://www.thanyarak.go.th>
- 3) คลินิกฟ้าใส ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล โทร. 0 2849 6600 ต่อ 1094 และที่เว็บไซต์
<http://www.gj.mahidol.ac.th>
- 4) คลินิกฟ้าใส หรือคลินิกเลิกบุหรี่ ในสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ

โดย กลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่าย
 กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 โทร. 0 2590 3851, 0 2590 3818 โทรสาร 0 2590 3819
 ปรับปรุงข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2562

(4) การสนับสนุนการดำเนินการ

(4.1) การสนับสนุนสื่อ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่

- 1) กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร. 0 2590 3851, 0 2590 3818
- 2) มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 0 2278 1828 และที่เว็บไซต์ <http://www.ashthailand.or.th>
- 3) เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 0 2278 1828 และที่เว็บไซต์ <http://www.smokefreeschool.net>
- 4) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12 และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 5) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด
- 6) สำนักงานการศึกษา และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

(4.2) การสนับสนุนการช่วยเหลือบุหรี่ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่

- 1) ศูนย์บริการเลิกบุหรี่ทางโทรศัพท์แห่งชาติ (สายด่วน Quitline) โทร. 1600 และที่เว็บไซต์ <http://www.thailandquitline.or.th>
- 2) สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี กรมการแพทย์ โทร. 0 2531 0080 และที่เว็บไซต์ <http://www.thanyarak.go.th>
- 3) คลินิกฟ้าใส ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล โทร. 0 2849 6600 ต่อ 1094 และที่เว็บไซต์ <http://www.gj.mahidol.ac.th>
- 4) คลินิกฟ้าใส หรือคลินิกเลิกบุหรี่ ในสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ

บรรณานุกรม

1. กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551
2. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการดำเนินงาน โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี 2560**
3. กลุ่มพัฒนาวิชาการ สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **เด็กไทยคิดอย่างไรกับการใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ : โครงการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย อายุ 13-15 ปี**
4. เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. **คู่มือดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่, 2559
5. เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. **คู่มือครูในการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้นักเรียนเลิกสูบบุหรี่**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่, 2558
6. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546. (2546, 2 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 120 (ตอนที่ 95 ก)
7. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2542, 19 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 (ตอนที่ 74 ก)
8. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560. (2551, 14 มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125 (ตอนที่ 9 ก)
9. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **เอกสารข้อเท็จจริง : โครงการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชน ประเทศไทย ปี 2558**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ซีนิลกรุ๊ป, 2559
10. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2553-2557**. นนทบุรี: บริษัท เอพี ไดคัทแอนท์ สกรีน จำกัด, 2554
11. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559-2562**. นนทบุรี: บริษัท เอพี ไดคัทแอนท์ สกรีน จำกัด, 2561

12. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **หลักสูตร นักสืบ ยาสูบ (สำหรับเยาวชน) ฉบับปรับปรุง**. นนทบุรี: บริษัท ไนซ์ เอิร์ธ ดีไซน์ จำกัด, 2559
13. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **นักสืบ ยาสูบ “ฉบับกฎหมายน่ารู้” ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560**. นนทบุรี: สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ, 2561
14. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ฉบับลงประกาศราชกิจจานุเบกษา**: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560
15. สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2558)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560
16. สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **เอกสารข้อเท็จจริง : การสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชน ประเทศไทย ปี 2558**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชินนิช กรุ๊ป, 2559
17. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2561**
18. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562**
19. สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุขฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2559**
20. ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) มหาวิทยาลัยมหิดล. **รายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2561**. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมีนคังการพิมพ์, 2561
21. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย. **“สรุปข้อมูล อปท ทั่วประเทศ.” [ออนไลน์]. 2556**. สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>
22. โครงการ D.A.R.E. ประเทศไทย สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/sor42com/ngan-nrnghk-pxngkan-ya-seph-tid/www.sorbpp42com/prawati-khru/thima-khxng-khorngkar>
23. เนื้อหาหลักสูตร D.A.R.E. สืบค้นจาก http://www.fth0.com/uppic/33108651/news/33108651_1_20140619-023848.pdf

24. พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน) สืบค้นจาก http://pab.dopa.go.th/main/law/pab2457_12.pdf
25. เอกสารแนะนำ CATAS System สืบค้นจาก <http://www.catas.in.th/assets/manual/%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%B0%E0%B8%99%E0%B8%B3%20CATAS%20System.pdf>
26. www.trc.or.th/th/ข่าวสาร/ข่าวเผยแพร่/ข่าวสารบุหรี่/20-4-ความเชื่อผิดๆทำร้ายรุ่มสูบ-“บุหรี่ไฟฟ้า”-งานวิจัยย้ำชัดไม่ช่วยลดสูบ.html
27. www.trc.or.th/th/ข่าวสาร/ข่าวเผยแพร่/ข่าวสารบุหรี่/221-อย-สหรัฐฯ-แถลงชัด-“บุหรี่ไฟฟ้า”-ทำอัตราสูบรุ่มมะกันพุ่งขึ้น-38.html
28. https://www.cdc.gov/tobacco/data_statistics/surveys/nyts/index.htm
29. <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=28265>

กิตติกรรมประกาศ

คู่มือการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดภัย สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา เล่มนี้สำเร็จ ล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของนายแพทย์จรศักดิ์ แก้วจรัส รองอธิบดีกรมควบคุมโรค แพทย์หญิงปานทิพย์ โชติเบญจมาภรณ์ รักษาการนายแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค นายแพทย์ชยนันท์ สิทธิบุศย์ ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ นางสาวศรณีย์ จุฬาสรีกุล รองผู้อำนวยการกองงาน คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ คณะทำงานจัดทำ และพัฒนามาตรฐาน หรือคู่มือ หรือหลักสูตร หรือแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย และผู้ร่วมจัดทำ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง และให้ข้อคิดเห็นต่างๆ จนทำให้คู่มือฯ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมดำเนินการสถานศึกษาปลอดภัย ตาม 7 มาตรการฯ ในจังหวัดที่มีอัตราการบริโภคยาสูบสูง ใน 4 ภูมิภาค จำนวน 30 โรงเรียน และอนุญาตให้ใช้ภาพถ่ายประกอบในหนังสือเล่มนี้ ผู้ประสานงานของสำนักงาน ป้องกันควบคุมโรค 12 เขต และสถาบันป้องกันโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคลากรที่ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนในการดำเนินการจัดทำคู่มือฯ

สุดท้าย ขอขอบคุณบุคลากรทุกท่านของกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบที่อำนวยความสะดวกทำให้การจัดทำคู่มือฯ ครั้งนี้สำเร็จอย่างราบรื่น อย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฯ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยต่อไป

คณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดภัย สำหรับสถานศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา

ที่ปรึกษา

นายแพทย์ขจรศักดิ์ แก้วจรัส

รองอธิบดีกรมควบคุมโรค

ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

นางปานทิพย์ โชติเบญจมาภรณ์

รักษาการ นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค

คณะผู้จัดทำ

นายแพทย์ชยนันท์ สิริธิบุศย์

ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

นางสาวศรณีย์ จุฬาสรีกุล

รองผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

นายสุพจน์ จิตรเพ็ชร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

นายจิณณะ เพ็ชรพิทักษ์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นางสาวรัชณี ฉลองเกื้อกูล

ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

กรมสุขภาพจิต

นางสาวสุชาดา สภาพงศ์

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนากองทุนการศึกษา สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

นายวระศิลป์ คงดี

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

นายวุธจักร พันธุ์สมบัติ

สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

นายวัชระ เกิดสิน

ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

นายประจักษ์ ถิ่นนา

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

นางสุวิมล จันทร์เปรมปฐ

เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดภัย มูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่

นายพรพธรรษ์ ประจบลาภ

สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

นางสาวพัทธราภรณ์ พันธุ์ชัย

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่าย

กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

นางสาวสุทธาสินี บุญธรรม
นางสาวสุปราณี พิมพ์ชุมเหล็ก
นายปริญญา ดาระสุวรรณ
นางสาววรินดา ดาอ่ำ
กลุ่มพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายหรือผู้แทน
ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้แทนสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค
ผู้แทนสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค
กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค
กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค
กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค
กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค

คณะผู้ร่วมจัดทำ

นางสาวลลิตา ลีฤทธิเกียรติ
นางสาวนฤมล รัตนสิงห์
นางสาวสลิตดา ไชยชมภู
นางสาววัชรี บุญสร
นางอนงค์ พัวตระกูล

นายพิสิทธิ์ศักดิ์ กิตติราช
นางสาวณุมพรี โพธิ์เจริญรักษ์

นายรชฏ ลิฐิกา
นายชัชชัย จ้อยใบ
นางทิพวรรณ โชติสิงห์
นายจักรกฤต วรรณวงษ์
นายธนิน สิงหนาท
นายสันติ แสงวงศ์
นายสุชาติ แสงทอง
นายสุรศักดิ์ ชนะพันธ์
นางสาวธัญญา ช่วงมณีโชติ
นายอนุพงษ์ พรบัวลา
นายเทพรักษ์ ทองเปราะ
นายสุรพงษ์ ทรงความเจริญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค
มูลนิธิธรรมาภรณ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
(เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่)
โรงเรียนวัดอินทาราม กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพุทธมณฑล
กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชน์บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนสีกัน (วัฒนายนทออุปถัมภ์) กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนกิ่งเพชร กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนแย้มทิวศิษยานุสรณ์ กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนบ้านลำต้นกล้วย กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนวัดชัยมงคล กรุงเทพมหานคร

นายสมชัย พรมนิกร	โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา กรุงเทพมหานคร
นายธนากร ไกรแก้ว	โรงเรียนสุเหร่าจระเข้ขบ กรุงเทพมหานคร
นางออลละดี แสงสอน	โรงเรียนคลองปึกหลัก กรุงเทพมหานคร
นายวรรณชัย ผุดผ่อง	โรงเรียนวัดเศวตฉัตร กรุงเทพมหานคร
นางสาวจากรุวรรณ วงศ์ศิริ	โรงเรียนวัดทองเพลิง กรุงเทพมหานคร
นายอนุรักษ์ ชาแสง	โรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม กรุงเทพมหานคร
นางนงนุช คิ้วเจริญ	โรงเรียนวัดทองศาลางาม กรุงเทพมหานคร
นายธนบดี ไพศาลวัน	โรงเรียนวัดกำแพง กรุงเทพมหานคร
นางสาวอาภาพร ชะดาเม็ก	โรงเรียนวัดสะแกงาม กรุงเทพมหานคร
นางปริญญา ทัพมงคล	โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล กรุงเทพมหานคร
นายสมเกียรติ จันทร์สุ	โรงเรียนบ้านขุนประเทศ กรุงเทพมหานคร
นางสาวทัศนร์กรณ์ เจริญทรัพย์	โรงเรียนมนต์จักรสังข์อนุสรณ์ กรุงเทพมหานคร
นายพิเชษฐ เกตุแก้ว	โรงเรียนวังโป่งศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์
นายขวัญ ขวัญมุข	โรงเรียนพัชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์
นางพัชรี ขวัญมุข	โรงเรียนพัชรพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์
นายบัญชา จันทร์ดา	โรงเรียนอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
ว่าที่พ.ต.เจตพล ยลธรรม์ธรรม	โรงเรียนตรอนตรีสินธุ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
นายณฤชิต สิทธิปลื้ม	โรงเรียนท่าเกษมพิทยา จังหวัดสระแก้ว
นายสรารุช แก้ววันทา	โรงเรียนวังหลังวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว
นายอุทัย ริมชลา	โรงเรียนแหลมงอบวิทยาคม จังหวัดตราด
นายวันชัย พลระธา	โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม จังหวัดตราด
นางสาวมลหาทิพย์ ประสมสุข	โรงเรียนปากพลีวิทยาคาร จังหวัดนครนายก
นางณิชกุล วงศ์สุวรรณ	โรงเรียนปิยชาติพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดนครนายก
นายสุริยะ นำประดิษฐ์ทรัพย์	โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายเสฏฐวุฒิ ใจงาม	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายธีระพล สอนวงศ์ษา	โรงเรียนคำเพิ่มพิทยา จังหวัดสกลนคร
นายปิยะพงษ์ โททุมพล	โรงเรียนนิคมน้ำออนเจริญวิทยา จังหวัดสกลนคร
นายธาวิต สุวรรณไตร	โรงเรียนบ้านดุงวิทยา จังหวัดอุดรธานี
นางอรญา วุฒิพันธ์	โรงเรียนอุดรพัฒนาการ จังหวัดอุดรธานี
นายปริญญา โพธิราช	โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรค์ จังหวัดกาฬสินธุ์

นางอรพินท์ อุดระ
นายชุมพร แยมโกสมภ
นายพรรคพงศ์ โสมาเกตู
นายสุรเชษฐ์ สมานสันติ
นายมทुर พูลสวัสดิ์
นายสันติ นาดิ

ว่าที่ร้อยตรีหม่อมหมัด อาดำ
นางลำไย ชูประดิษฐ์
นายไกรนรา กล่อมสุข
นายอุดม ชูลีวรรณ

โรงเรียนดอนไทรงามพิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
โรงเรียนจักราชวิทยาวินิจฉัยประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด
โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติฯร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
โรงเรียนคลองพนสฤษดิ์พิทยา จังหวัดกระบี่
โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
โรงเรียนท่านครุณยานวโรภาสอุทิศ
จังหวัดนครศรีธรรมราช
โรงเรียนสุขสำราญราษฎร์รังสรรค์ จังหวัดระนอง
โรงเรียนกระบือวิทยา จังหวัดระนอง
โรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ จังหวัดสงขลา
โรงเรียนวนนารีเฉลิม จังหวัดสงขลา

กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

โทร. 0 2590 3851

Facebook กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

